

BRIŠKI
Časnik

Občina Brda

ŠTEVILKA 122 • LETNIK 30 • POMLAD 2026

Mostovi med nami

Pomlad nas vsako leto znova opomni, da so novi začetki vedno mogoči. Narava se prebuja, dnevi so daljši, ljudje pa nekoliko bolj odprti. Pomlad je pravi čas, da se vprašamo, kakšno skupnost želimo graditi.

V času, ko širši prostor pogosto zaznamujejo ostre besede, nestrpnost in hitre sodbe, ima lokalna skupnost posebno odgovornost in priložnost. Tu se kultura dialoga odvija v vsakdanjih srečanjih, v spoštljivem pogovoru, v pripravljenosti prisluhniti in v sposobnosti sodelovanja, tudi kadar se ne strinjamo. Občina je skupnost ljudi in njena moč ni v tem, da mislimo enako, temveč da znamo različnost sprejeti kot prednost. Razvoj naše občine ni samoumeven, nastaja iz številnih majhnih korakov, iz idej, pobud in dela posameznikov ter društev, ki verjamejo, da je mogoče stvari premakniti na bolje.

Simbol te povezanosti je tudi most, ki krasi naslovnico tokratne številke. Po lanskim novembrskih ujmah, ki so v Brdih povzročile veliko škode, smo letos februarja dobili začasni montažni most čez reko Reko, ki povezuje Vedrijan z Dobrovim. Osemnajst metrov dolg most v Snežecah ima posebno zgodbo. V uporabo ga je brezplačno predala Uprava za zaščito in reševanje Republike Slovenije, most pa je bil donacija Češke republike ob poplavah leta 2023, ko je stal nad reko Mežo. Danes je pri nas infrastrukturni objekt, ki je hkrati simbol solidarnosti, sodelovanja in medsebojne pomoči na lokalni, državni in mednarodni ravni. Mostovi povezujejo bregove, ki so si lahko različni, a prav v tem je njihova moč. Tudi mi si želimo graditi mostove in skupne poti.

V tej številki boste našli številne zgodbe, ki to potrjujejo. Veseli nas podpis pogodbe za izgradnjo prizidka gasilskega doma na Dobrovem, ki bo gasilcem omogočil še boljše pogoje za delo, usposabljanje in delovanje ob vse pogostejših intervencijah. Navdušeni smo nad briškimi prostoferji, ki so opravili že skoraj tisoč prevozov, in hvaležni vsem prostovoljnimi šoferjem in šoferkam, ki s svojo srčnostjo mnogim polepšajo dan.

Ponosni smo na dobro razvito mrežo defibrilatorjev in na dobro obiskane brezplačne delavnice temeljnih postopkov oživljanja, ki krepijo varnost in znanje v skupnosti. Razmišljamo tudi o prihodnosti. Na posvetu o kmetijstvu v Brdih so odprli pomembna vprašanja, od namakanja do zaščite pridelkov ter izzivov, kako za kmetovanje navdušiti mlajše generacije. Združenje sadjarjev Brda ob sklopu 60. obletnice Praznika češenj aprila pripravlja mednarodni posvet o češnji 2026. Strokovni predavatelji iz Slovenije, Italije in Madžarske bodo z nasveti in z izobraževanjem pomagali kmetovalcem pri reševanju težav, ki pestijo sadjarje.

Vipolže so gostile odmeven mednarodni kongres o raku dojke in rekonstrukciji, kjer so svoje znanje delili vrhunski strokovnjaki, ob tem pa z veseljem čestitamo dr. Nataši Fikfak za naziv častne članice Zdravniške zbornice Slovenije. Povezovanje se kaže tudi v kulturi, kulinariki in vsakdanjem življenju, če izpostavimo samo kulinarčni festival Od repa do glave, zgodbe o ohranjanju tradicije, trgovinico EmiLina v Šmartnem ter v številne pustne skupine, ki ohranjajo bogato dediščino.

V tej številki predstavljamo navdihujoče posameznike, kot je Nikita Peresin Meden, ter čestitamo briškim balinarjem ob 60-letnici njihovega delovanja. Ob kulturnem prazniku smo se v Vili Vipolže poklonili umetnosti z besedo, s sliko in z glasbo, ki nas povezuje na poseben način.

Vse to so zgodbe ljudi, ki ustvarjajo, povezujejo in vztrajajo. Morda niso vedno v ospredju, a prav oni dajejo našemu prostoru vsebino in značaj. So dokaz, da je napredek odvisen tudi od vsakodnevnih pripravljenosti sodelovati in prispevati svoj del.

Pomlad nas vabi k opazovanju sprememb okoli nas in k razmisleku o tem, kako sami soustvarjamo prostor, v katerem živimo. Z več spoštovanja, odprtosti in sodelovanja lahko kot skupnost dosežemo več.

Naj bo ta številka priložnost, da se ustavimo, preberemo in prepoznamo zgodbe, ki nas povezujejo in tudi sami postanemo del njih.

Ob koncu vam želim lepo pomlad ter mirne in lepe velikonočne praznike.

Lucija Prinčič Terpin,
odgovorna urednica

Ustanovitelj in založnik:
OBČINA BRDA

UREDNIŠTVO:
Anita Manfreda, glavna urednica
Lucija Prinčič Terpin, odgovorna urednica
Vanda Colja, redakcija, tehnično urejanje
Andrej Colja, fotografije
Ana Cukijati, lektura
Mateja Mavrič, tajnica uredništva

Člani
Monika Prinčič, Goran Simičič, Iva Sivec,
Mateja Drnovšček, Erika Koncut

Oglasno trženje:
Tina Testen Kumar s. p.,
GSM: 040 475 676
E-pošta: tina.testen@gmail.com

Oblikovanje oglasov:
DESENIA Danijela Milašinovič s. p.

Za lekturo oglasnih sporočil
so odgovorni naročniki oglasov

Naslov uredništva:
BRIŠKI ČASNIK,
Trg 25. maja 2,
5212 Dobrovo,
Tel.: (05) 335 10 38,
031 220 528

Računalniški prelom in tisk:
GRAFIKA SOČA d. o. o.

Briški časnik prejme brezplačno
vsako gospodinjstvo občine Brda.

ISSN 1318-8860

Naklada: 2650 izvodov

Po mnenju Urada vlade za
informiranje je javno glasilo
Briški časnik proizvod informativnega
značaja iz 13. točke tarifne številke 3
tarife prometnega davka, po kateri se
plačuje DDV.

Briški časnik na internetu:
www.obcina-brda.si

Fotografija na naslovnici:
Damijan Simčič, ZOSO foto

Spoštovane Brike in Brici!

Za nami so intenzivni meseci po novembrski ujmi. Prehod iz starega v novo leto smo skoraj v celoti namenili popisu in vnosu škode v sistem Uprave za zaščito in reševanje RS AJDA. Lahko rečem, da smo postopek izpeljali z odliko in zato ob tej priložnosti izrekam iskreno pohvalo celotni ekipi sodelavcev in vseh, ki so pri tem sodelovali – vaša predanost in natančno delo sta bila ključna, da smo nalogo uspešno opravili.

Predaja namenu začasnega mostu v Snežečah ni bila zgolj zdravica nekemu na novo postavljenemu mostu, ki povrhu vsega še glasno naznani vsakršnega voznika, ki se poda čezenj. Ampak simbolizira začetek operative. Dan pred predajo namenu začasnega mosta je Vlada RS potrdila oceno škode v višini 9,5 milijona evrov. Za celovito sanacijo vse škode bo potrebnih krepko več – kar okrog 22 milijonov – a na nas je, da smo prihodnji dve do tri leta, na kolikor je ocenjen potek sanacije, v čim večji meri v službi konkretne operative. Sanacije bodo potekale po seznamu prioritet in zastavljenem programu.

Simbolično, bi lahko rekel, smo v začetku marca v Vili Vipolže gostili regijsko slovesnost ob dnevu civilne zaščite, ko sem imel ponovno priložnost javno in osebno izreči zahvalo poveljniku republiške CZ Srečku Šestanu in celotni njegovi ekipi. Novembra smo na lastni koži izkusili dobro organiziranost slovenskih sil zaščite in reševanja ter njihovo pripravljenost svetovanja tudi v času po naravni nesreči in zato gredo moji komplimenti čisto vsem, od naših gasilcev in SZ pa vse do Slovenske vojske.

Dobra organiziranost in angažiranost ključno pripomoreta k uspehu. To smo lahko iz prve roke videli med intenzivno montažo mosta v Snežečah, enako pa velja tudi za sistem krajevnih in vaških skupnosti, ki so, kot rad večkrat rečem, podaljšana roka občine. Skupnost je tudi vez solidarnosti in veseli me, da sem na letošnjem srečanju s predsedniki VS in KS, ko smo skupaj pregledali aktualne izzive po posameznih VS in KS, zaznal tudi veliko razumevanja v ujmi manj prizadetih vaških skupnosti, da bo v prihodnjih mesecih in letih del investicij namenjen sanaciji v drugih skupnostih.

Zadovoljen sem tudi, da nadaljujemo in razvijamo programe, ki krepijo solidarnost in medgeneracijsko sodelovanje. Med te sodita projekt Prostopfer in osveščanje javnosti o temeljnih postopkih oživljanja. Oba temeljita na prostovoljstvu, zato vsem izrekam moj poklon in zahvalo. Prostovoljstvo ni samoumevno, temveč poslanstvo. Hvala vsem, ki namenjate svoj prosti čas boljšemu počutju in varnosti briških občank in občanov.

Brda še naprej ohranjajo tudi vlogo akterja čezmejnih srečevanj. V februarju sem segel v roke novemu predse-

Sunita Williams, ameriška astronautka slovenskih korenin in Franc Mužič, župan

dniku celovškega Alpsko-jadranskega centra za čezmejno sodelovanje Martinu Pečarju. V preteklih letih nam je center s pomočjo dolgoletnega predsednika Bernarda Sadovnika odprl številna vrata na avstrijskem Koroškem pa vse do Dunaja, takega sodelovanja pa se nadejamo tudi od novega vodstva.

Tudi s hrvaškimi kolegi krepimo sodelovanje. Tradicionalno sem se udeležil slavnostne seje v Občini Matulji, Brda pa so konec januarja obiskali predstavniki istrske Občine Svetvinčenat z namenom spoznavanja ter prepoznavanja skupnih povezav in možnosti za prihodnje sodelovanje. Želimo tudi še bolj poglobiti in utrditi sodelovanje z vsemi ostalimi pobratenimi občinami: Barban, Krmin, Števerjan in Pliberk.

Z velikimi pričakovanji predvsem na področju evropskih projektov in možnosti sofinanciranja smo krenili tudi na pot ustanovitve Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje Skupne Doline – Valli Condivise, ki zajema območja Nadiških dolin, Železne in Kanalske doline ter Zgornjega Posočja in Brd.

Naj pa zaključim s posebnim letošnjim srečanjem. Velika čast za Brda in zame osebno je bil v letošnjem januarju obisk ameriške astronautke slovenskih korenin Sunita Williams, ki je s svojo življenjsko potjo, strokovnostjo in obenem preprostostjo navdih vsem nam. Njen obisk je bil poseben trenutek, ki nas je spomnil, kako daleč lahko sežejo sanje, če jih spremljata pogum, želja po znanju in vztrajnost.

Želim vam vesele velikonočne praznike in smel korak skozi letošnjo pomlad!

župan Franc Mužič

26. redna seja Občinskega sveta Občine Brda

Uporabniki pomoči na domu bodo za storitev plačevali isto ceno kot lani

Občinski svetniki so na februarjski seji potrdili novo ceno pomoči na domu za leto 2026. Ekonomska cena programa bo sicer za 15 % višja kot v lanskem letu, ne bodo pa trpele denarnice uporabnikov. Cena zanje ostaja enaka lanski, 6,50 evra na uro vse dni v tednu, ob praznikih in dela prostih dnevih. Breme podražitve je prevzela občina. Na lanski ravni ostaja tudi cena grobnine za enojni grob. Ta še naprej znaša 15,50 evra brez DDV.

Na februarjski seji je bilo potrjeno tudi imenovanje Anamarije Velušček Zorzut kot predstavnice Občine Brda v Svetu zavoda Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica in ukinitev zaznambe javno dobro na parceli 2286 658/3 v k. o. Medana.

Gradivo 26. redne seje občinskega sveta je na voljo na spletni strani Občine Brda.

Občina Brda

Spoznavanje občin

Hrvaška občina Svetvinčenat želi sodelovati z briško občino

Občino Brda so 30. januarja 2026 obiskali predstavniki istrske Občine Svetvinčenat, in sicer z namenom spoznavanja ter prepoznavanja skupnih povezav in možnosti za prihodnje sodelovanje. Gostom so dobrodoščilo v Brdih zaželeli župan Franc Mužič, direktorica občinske uprave Anita Manfreda in direktorica ZTKMŠ Brda Tina Novak Samec.

Po uvodnem sestanku na občini so si gostje ogledali še Klet Brda. Ta združuje 300 članov vinogradnikov, ki skrbijo za skoraj polovico briških vinogradniških površin. V čevlje vodnika je med drugim stopil briški župan, ki je s prisotnimi delil spomine na čase, ko je v Kletu Brda služboval tudi sam.

Besedilo in fotografija: Občina Brda

Pohod ob meji brez meje

Planinsko društvo Brda je 21. 12. 2025 v lepi, sončni nedelji uspešno izpeljalo že 17. Pohod ob meji brez meje. Iz Hruševlja smo se odpravili proti Neblem in se v zaselku Borg ustavili pri Borisu, ki nam je povedal marsikaj zanimivega o življenju tik ob meji.

Iva Šibav

Slavnostna predaja namenu začasnega montažnega mosta pod Snežečami

Moč solidarnosti ter sodelovanja na lokalni in državni ravni

Montažni most čez reko Reko, ki povezuje vasico Vedrijan z vasjo Dobrovo in ki ga je porušila novembrska ujma, je bil svojemu namenu slavnostno pre-

dan 18. februarja 2026. Most simbolizira moč solidarnosti ter sodelovanja na lokalni in državni ravni.

Otvoritev mosta čez reko Reka

Slavnostni trak je župan Franc Mužič prerezal ob prisotnosti ministra za obrambo mag. Boruta Sajovica, poveljnika CZ RS Srečka Šestana, poveljnika 14. inženirskega bataljona Slovenske vojske podpolkovnika Alojza Župančiča, poveljnika CZ za severno Primorsko mag. Samuela Kosmača, poveljnika CZ Občine Brda Andreja Colje, podžupanov Jurija Špacala in Teje Jelina ter direktorice občinske uprave Anite Manfreda.

18 metrov dolg začasni montažni most Snežeče je omogočila Uprava za zaščito in reševanje Republike Slovenije, ki je že dan po ujmi občini ponudila njegovo postavitve. Glede na potrebe v Brdih in ponudbo Uprave za zaščito in reševanje RS se je občina odločila, da se takoj aktivira v izvedbo projekta. Most so postavljali vojniki 14. inženirskega bataljona Slovenske vojske med 26. in 30. januarjem 2026. Pred tem so bila izvedena nujna sanacijska dela na brežinah, ki so omogočila postavitvev mostu. Gre poudariti tudi, da je Uprava za zaščito in reševanje Republike Slovenije dala most v uporabo brezplačno. Sicer pa je bil most donacija Češke Republike Sloveniji ob poplavih 2023. Takrat je bil, sicer v daljši

obliki, postavljen čez reko Mežo v zaselku Pristava v Črni na Koroškem.

Minister Sajovic je na slovesnosti pod Snežečami povedal, da dejanja štejejo in ostanejo: »Slovenija je vzorna država na področjih odpornosti, obrambe in varnosti. Vsakdo v naši državi lahko računa na to, da ga sistem ne bo pustil na cedilu. Ta most, ki smo ga danes predali namenu relativno hitro po ujmi, priča, da znamo, hočemo in zmoremo.« Namignil je, da bi lahko most, upoštevajoč ves vložen trud v postavitvev, v Brdih ostal kar za vedno, ne zgolj dve leti. Namenil je tudi posebno zahvalo vsem sodelujočim pri postavitvi mostu, še posebej pripadnikom 14. inženirskega bataljona s poveljnikom podpolkovnikom Alojzom Župančičem na čelu ter poveljniku briške CZ Andreju Colji, s katerim je bil v stiku že od prvega dne ujme.

Župan Franc Mužič pa je izpostavil, da je v trenutku predaje namena mostu najsrečnejši človek na svetu: »Smo lahko več kot zadovoljni, da smo ta most postavili v treh mesecih. Zahvaljujem se Slovenski vojski, da ga je posodila. Župani, ki me bodo nasledili, bodo ugotavljali,

Slavnostna predaja namenu začasnega montažnega mosta pod Snežečami

ali je smiselno ta most zadržati ali zamenjati, ampak pustimo to prihodnosti. Montažni most je za Brda in za ta predel Brd izjemna pridobitev. Par bivališč je moralo za opravke na Dobrovem opraviti cel krog čez Vedrijan, Gonjače in Šmartno. Sedaj bo ta pot ponovno taka, kot je bila. Z novim asfaltom smo preplastili tudi delček ceste. Tukaj gre omeniti, da ne gre samo za domačije, temveč tudi za kmete, ki v tem predelu obdelujejo svoje obdelovalne površine. Sedaj, ko je pomlad, se pričenjajo spomladanska dela in zato bi bilo tudi s tega vidika pomanjkanje mostu velik problem.« Mužič je tudi poudaril pomen dialoga, ko je potrebno realizirati interventne

projekte. Zahvalil se je tudi hitremu odzivu vseh sil zaščite in reševanja v občini, od CZ do gasilcev Prostovoljnega gasilskega društva Dobrovo ter drugim izvajalcem del, tako med intervencijami v času ujme kot kasneje. Razmere ob plazu v Vrhovljah pri Kožbani si je v nadaljevanju osebno ogledal tudi minister Sajovic.

Sicer pa gre izpostaviti, da je Vlada RS na 415. dopisni seji potrdila oceno škode na stvareh zaradi posledic neurja s poplavami in zemeljskimi plazovi 16. in 17. novembra 2025, ki so prizadele občine v gorenjski in severnoprimeški regiji, ki skupno znaša 14.188.164,60 evra škode in jo je 27. januarja 2026 verificirala Državna

ZAHVALA OB POSTAVITVI MONTAŽNEGA MOSTA

Posebna zahvala gre Ministrstvu za obrambo RS, Upravi za zaščito in reševanje RS, Slovenski vojski, izvajalcu del in vsem podpornim službam, ki so pripomogle, da se je projekt hitro zaključil in kar je najpomembneje: da je ta odsek ponovno povezan in prevozen. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki so s svojo srčnostjo pripomogli k prijetnemu bivanju pripadnikov Slovenske vojske v Brdih – tako društvom, OŠ Alojza Gradnika Dobrovo, kot tudi posameznikom. Posebna zahvala gre tudi vsem deležnikom oziroma lastnikom sosednjih zemljišč za razumevanje in potrpežljivost v času izgradnje mosta. Poklon poveljniku CZ Andreju Colji, gasilcem PGD Dobrovo in Režijskemu obratu Občine Brda, ki so bili aktivirani za pomoč prizadetim od prvih minut ujme.

Prisrčna zahvala tudi vsem, ki so sooblikovali program slavnostne predaje namenu, še posebej moderatorki Martini Arčon, harmonikašema Tristanu Medveščku in Lei Marinič, učenkama OŠ Alojza Gradnika Dobrovo Viti Marc in Tinkari Prinčič ter mentorici Niki Prinčič. Zahvaljujemo se tudi članom sekcije starodobnikov AMD Gorica.

Slavnostna predaja namenu začasnega montažnega mosta pod Snežečami

komisija za ocenjevanje škode ob naravnih in drugih nesrečah. Ocenjena neposredna škoda občin in vodotokov presega 0,3 promila načrtovanih prihodkov državnega proračuna za leto 2025, kar pomeni, da je bil dosežen limit za uporabo sredstev državnega proračuna v skladu z zakonom o odpravi posledic naravnih nesreč. Pristojna ministrstva bodo v skladu s sprejetim sklepom Vlade RS pripravila program odprave posledic neposredne škode v skladu z določbami zakona o odpravi posledic naravnih nesreč.

Škoda v Občini Brda je bila priznana v višini skoraj 9,5 milijona evrov. Podrobneje:

OBR1 – škoda na kmetijskih zemljiščih: 1.590.167,93 €

OBR1.g – škoda v gozdovih: 819,54 €

OBR4 – škoda na objektih: 134.362,68 €

OBR5 – škoda na lokalni infrastrukturi: 4.705.379,71 €

OBR5.v – škoda na vodotokih: 2.502.713,69 €

OBR5.gc – škoda na gozdnih cestah: 19.049,96 €

OBR5.dc – škoda na državnih cestah: 509.915,77 €

Sklep s prilogami je objavljen tudi na spletni strani Občine Brda na podstrani UJMA 2025. Tam so na voljo tudi poročila o inženirsko-geoloških pregledih posameznih območij v Občini Brda.

Andrej Colja, poveljnik CZ za območje Občine Brda in mag. Borut Sajovic, minister za obrambo

Ocenjena višina sredstev, ki bodo potrebna za sanacijo škode v Občini Brda, znaša 22 milijonov evrov.

Občina Brda

Fotografija: Damijan Simčič, ZOSO foto

Vezi z avstrijsko Koroško se krepijo

Brda obiskal novi predsednik Alpsko-jadranskega centra za čezmejno sodelovanje

Februarja letos je Občino Brda obiskal novi predsednik celovškega Alpsko-jadranskega centra za čezmejno sodelovanje (AACC) Martin Pečar. Potrdil je zavezanost za nadaljevanje in nadaljnji razvoj dosedanjih projektov skupaj z obstoječimi deležniki, institucijami in občinami. Občina Brda je prav s pomočjo zgledega sodelovanja z AACC močno utrdila vezi z avstrijsko Koroško in tamkajšnjo slovensko skupnostjo, tovrstnega sodelovanja pa se nadeja tudi v prihodnje.

Občina Brda

Športni park Vipolže

Holmerjeva steza je nared za tekače

V Športnem parku Vipolže je s pomočjo sofinanciranja Fundacije za šport pripravljena Holmerjeva steza. Gre za mehko in prijazno tekaško podlago, sestavljeno iz žagovine, mivke in drevesnih iglic oz. drugih na-

Holmerjeva steza poteka mimo fitnesa na prostem, okrog kolo parka, nogometnega igrišča in pumptrack proge. Njena dolžina znaša 500 m, široka pa je dva metra. S Holmerjevo stezo Občina Brda zagotavlja boljšo

ravnih materialov. Omogoča tek brez poškodb, ki jih pogosto povzročajo treningi na asfaltnih površinah ali tartanu, hkrati pa predstavlja odlično rešitev za tekače, ki imajo težave s sklepi, in tiste, ki okrevajo po poškodbah.

dostopnost do športnih površin Športnega parka Vipolže za različne uporabnike, dodatno spodbuja zdrav način življenja prebivalcev in obiskovalcev ter izboljšuje pogoje za telesno in rekreativno aktivnost občanov, obenem pa sledi globalnim športnim trendom in viziji razvoja športnega turizma v Brdih. Holmerjeva steza zagotavlja tudi celovitost ponudbe športnega parka v Vipolžah.

Celotna investicija je vredna 72.065,40 evra, Fundacija za šport pa je projekt podprla z 31.185 evri.

Občina Brda

Vrtec Dobrovo

Občina pridobila sofinanciranje projekta nove enote vrtca

Občina Brda se je na izboru predlogov projektov za sofinanciranje investicij osnovnega šolstva in vrtcev v obdobju 2026–2029, ki ga je razpisalo Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje RS, uvrstila med 28 občin, ki so pridobile sofinanciranje v sklopu programa »Sofinanciranje investicij v vrtcih«. Z enajstim najboljšim točkovanjem je pridobila 1.193.204,77 evra sofinanciranja. Celoten projekt izgradnje nove enote vrtca na Dobrovem je vreden 3.232.201 evrov, kar pomeni, da odobreno sofinanciranje predstavlja več kot tretjino ocenjene vrednosti investicije.

»Veseli smo, da smo se uvrstili v enajsterico najboljše ocenjenih projektov. V prihodnjem letu bo izveden izbor izvajalca, gradnja pa se bo odvila v prihodnjem mandatu, predvidoma v letih 2027–2028. Nadejamo se, da bodo prejete ponudbe potencialnih izvajalcev vključevale bolj prijazne cene gradbenih del, kot smo jim bili priča pri preteklem pozivu. Vsekakor nam je v interesu, da našim najmlajšim zagotovimo ustrezne in sodobno opremljene prostore,« poudarja župan Franc Mužič.

Otroci v Mladinskem centru na Izmenjevalnici igrač

Sicer pa bo občina že v letu 2026 izpeljala velike investicije v OŠ Alojza Gradnika Dobrovo. Izvedena bo prenova šolske kuhinje v Podružnični šoli Kojsko v vrednosti 300.000 evrov, občina pa je ponovno kandidirala na razpisu Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport RS za sofinanciranje obnove šolskega igrišča na Dobrovem vredne 211.826 evrov.

Občina Brda

Gasilski dom na Dobrovem kmalu z dodatnimi prostori

Skrb za varnost vseh prebivalcev Brd

V Prostovoljnem gasilskem društvu (PGD) Dobrovo smo v teh dneh naredili pomemben korak k nadaljnjemu razvoju našega društva in izboljšanju pogojev za delo gasilcev. Podpisali smo pogodbo za izgradnjo prizidka gasilskega doma na Dobrovem, ki bo

društvu omogočil boljše pogoje za delovanje, usposabljanje in hranjenje opreme. Projekt poteka v sodelovanju z Občino Brda, ki je prepoznala pomen gasilstva in zagotovila sredstva za sofinanciranje investicije.

Prostovoljno gasilsko društvo Dobrovo ima v Brdih dolgo tradicijo. Društvo je bilo ustanovljeno leta 1948 z namenom zagotavljanja požarne varnosti in pomoči ob nesrečah v lokalnem okolju. Danes ga sestavljajo številni predani člani različnih generacij, ki s prostovoljnim delom skrbijo za varnost ljudi, premoženja in narave. Posebej ponosni smo na našo operativno enoto, ki je vedno pripravljena na posredovanje ob požarih, naravnih nesrečah in drugih intervencijah.

V zadnjih letih opažamo tudi porast števila intervencij, kar potrjuje, kako pomembna je dobro organizirana in opremljena gasilska enota v lokalni skupnosti. Prav zato smo v društvu nedavno poskrbeli tudi za okrepitev voznega parka z nabavo novega (rabljenega) gasilskega vozila – cisterne s kapaciteto 8000 litrov vode, ki bo pomembno prispevala k učinkovitejšemu posredovanju predvsem ob požarih v naravi in večjih požarih.

Velik poudarek v društvu namenjamo tudi delu z mladimi. Prepričani smo, da prihodnost gasilstva temelji prav na mladih generacijah, zato redno izvajamo vaje, izobraževanja in različne aktivnosti za pionirje in mladince ter jih tako vključujemo v gasilsko organizacijo že od malih nog.

Izgradnja prizidka gasilskega doma predstavlja pomembno investicijo v prihodnost društva. Z njo bomo izboljšali pogoje za delo operativnih gasilcev, shranjevanje opreme ter izvajanje vaj in usposabljanj. Ob tem pa ostaja naše glavno poslanstvo nespremenjeno – pomagati ljudem v stiski ter skrbeti za varnost vseh prebivalcev Brd.

Egon Ivančič, predsednik PGD Dobrovo
Fotografija: arhiv Občina Brda

Tradicionalno letno srečanje VS in KS

Razprava o proračunu, posledicah ujme in konceptu 60. Praznika češenj

Podžupan Goran Simčič, župan Franc Mužič in direktorica občinske uprave Anita Manfreda

Predstavniki vaških in krajevnih skupnosti v Brdih so se konec januarja zbrali na tradicionalnem letnem srečanju z vodstvom Občine Brda. Sestanek je vodil podžupan Goran Simčič. Župan Franc Mužič je uvodoma predstavil aktualne razmere v občini in izpostavil predvsem sanacijo škode po novembrski ujmi, v nadaljevanju pa je direktorica občinske uprave Anita Manfreda nekaj besed namenila orisu letošnjega občinskega proračuna in poudarila, da financiranje vaških in krajevnih skupnosti ostaja nespremenjeno glede na lansko leto. Besedo so nato prevzeli predstavniki vaških in krajevnih skupnosti, ki so izpostavili ključne potrebe in izzive posameznih skupnosti ter se občinskim službam zahvalili za dosedanje sodelovanje in podporo.

Srečanje vaških in krajevnih skupnosti Brd

Osrednja tema drugega dela srečanja, ki so mu prisostvovali tudi člani briških društev in drugi deležniki, je bila predstavitev letošnje zasnove 60. Praznika češenj. Kot je napovedala direktorica Zavoda za turizem, kulturo, mladino in šport Brda Tina Novak Samec, bo Praznik češenj potekal 6. in 7. junija 2026. Dogajanje bo strnjeno ob Gradu Dobrovo. Jubilejni 60. praznik bo zaznamovala vrnitev povorke z vozovi. Isti vikend se bo odvil tudi 30. kolesarski maraton Junaki vinogradov Kleti Brda in Pohod od češnje do češnje v izvedbi Planskega društva Brda.

Besedilo in fotografija: Erika Koncut

Grad Dobrovo

Konservatorsko-restavratorska dela na Gradu Dobrovo so zaključena

Poškodovane poslikave, razpoke in podmehurjenost so sedaj preteklost. V Gradu Dobrovo so bile s pomočjo sofinanciranja Ministrstva za kulturo RS in strokovnim delom Klavdija Zalarja obnovljene štukature in freske. Projekt »Konservatorsko-restavratorska dela na Gradu Dobrovo« je kulturno ministrstvo podprlo v višini 19.975,04 evra oziroma s skoraj 40 % vrednosti investicije, preostali del naložbe je zagoto-

vila občina. S tem je celovita obnova Gradu Dobrovo zaključena, zato dobrovski dvorec z nestrpnostjo že čaka na aprilsko odprtje in nove obiskovalce.

Občina Brda

Letno srečanje Prostoferjev

Briški Prostoferji opravili že skoraj 1000 prevozov

Nobena zahvala ni dovolj za to, kar počnejo naši prostovoljni šoferji in šoferke, vključeni v briško mrežo Prostofer. Njihovi prevozi niso le pot od točke A do točke

B – so čas, pozornost in pogosto tudi dragocen pogovor, ki marsikomu polepša dan. So čaroben trenutek druženja in marsikdaj tudi uresničitve dolgoletnih želja.

Na tradicionalnem letnem srečanju, ki je potekalo 29. januarja 2026, so se prostovoljci briške družine Prostofer zbrali in ob tej priložnosti prejeli zahvalo za svoje predano delo. Za njihov trud so se jim osebno poklonili župan Občine Brda Franc Mužič, podžupanja Teja Jelina, direktorica občinske uprave Anita Manfreda, direktor Zavoda Zlata mreža Miha Bogataj ter predstavnici občinske uprave Nika Fabricijo Jug in Mateja Ambrožič.

Podžupanja Jelina je prostovoljne šoferje pohvalila in poudarila, kako je njihovo delo dobro, bogato in srčno, saj ne izvedejo samo prevozov, ampak so tudi v pomoč, so prijatelj uporabnikom, katerim nudijo tudi pogovor. Direktorica občinske uprave Manfreda pa je temu dodala, da je pomemben steber dobre organizacije prostovoljnih prevozov v Brdih postavila sodelavka Tanja Prebil, ki so j vsi zbrani poslali prav posebno srčno misel. Prostovoljnimi šoferjem

se je s pohvalnimi besedami poklonil tudi župan.

Največ prevozov do bolnišnic

Družino briških prostovoljnih šoferk in šoferjev trenutno sestavlja devet članov, od tega dve gospe. V letu 2025 so se na pot odpravili 177-krat, povprečno skoraj 15-krat

Bi se radi pridružili prostovoljnimi šoferjem?

Družina briških Prostoferjev in Prostoferk ostaja odprta tudi za nove člane. Vsi, ki bi želeli del svojega časa nameniti pomoči drugim, so lepo vabljeni, da se pridružijo prostovoljni ekipi in s tem polepšajo dan ter olajšajo skrbi morda prav nekomu iz svoje neposredne bližine.

mesečno. Velika večina prevozov je bila opravljena do bolnišnic po Sloveniji – šempetrske bolnišnice, UKC Ljubljana, Golnik, Izola, Valdoltra idr. Od 5. decembra 2022, ko je bil opravljen prvi prevoz, do 31. decembra 2025 so briški Prostoferji opravili 952 prevozov (Opomba: kot prevoz se šteje pot do storitve).

50 – 100 – 50

V letošnjo pomlad so Prostoferji vstopili s tremi jubileji. Igor Brešan in Branko Filej sta prestopila prag 50 voženj, Danijel Žnidar pa častitljivih 100. Občina Brda jim je izročila simbolično darilo, največja zahvala pa so, kot so povedali Igor, Branko in Dani, nasmejani obrazi zadovoljnih uporabnikov.

Trenutki, ki štejejo

Ob vsakem prevozu se zgodijo trenutki, ki v srcih dobijo prav posebno mesto. Med temi je gotovo nedavna lepa gesta Prostoferja Zvonka Rusjana. »Danes sem naredil eno lepo delo.« S temi besedami je z žarečim obrazom nedavno potrkal na vrata strokovne delavke Mateje Ambrožič in v nadaljevanju pojasnil: »Danes sem peljal na storitev na Obalo gospo, ki ni bila ob morju že več kot 20 let. Da bi ji polepšal dan, sem jo povabil na kavo v bar tik ob morju. Gospa je bila presrečna.« Ja, tudi to je Prostofer: preproste geste, ki imajo neizmerno vrednost.

Erika Koncut

Fotografija: arhiv Občine Brda
in Erika Koncut

Poskrbeti moramo za ugled kmeta

Prihodnja podoba Brd je odvisna od današnje podpore ugledu in razvoja kmetijstva, je bil eden izmed poudarkov na javni razpravi o prihodnosti kmetijstva v Brdih, ki jo je konec januarja organizirala Komisija za kmetijsko dejavnost Občine Brda v sodelovanju s Kmetijsko gozdarskim zavodom Nova Gorica in Čebelarsko zvezo Slovenije. Namen razprave je bil pridobiti realne iztočnice za pripravo

strategije razvoja kmetijstva v briški občini. »Mladim je potrebno predstaviti kmetijstvo v dobri luči. Vsi mi kot skupnost smo odgovorni za prihodnost te panoge,« so poudarili razpravljavci dr. Denis Rusjan z Biotehniške fakultete v Ljubljani, Aleš Bozovičar s Čebelarske zveze Slovenije ter Mojca Mavrič Štrukelj, Vasja Juretič in dr. Ivan Žežlina s Kmetijsko-gozdarskega zavoda Nova Gorica.

Mladi želijo stabilnost in ugled

Pri odločitvi, ali se podati na profesionalno pot kmeta, danes pretehta več vidikov: delo na kmetijah je zahtevno, ni urnika od 7.00 do 15.00, kmetijstvo dopušča le malo prostega časa, vse je prilagojeno ciklusom v naravi, kmetijstvo je tovarna brez strehe in brez stabilnosti. Nepredvidljivost je del vsakdana. Današnji mladi se kmetijstva ne lotevajo skozi entuziazem in z mislijo ohranjanja družinske tradicije, temveč nanj gledajo kot na službo. Poleg tega so

včasih pri delu na kmetijah pomagale dve ali tri generacije, sedaj teh ni več. Kako torej privabiti mlade?

Denis Rusjan je posebej poudaril, da »bi morali na nacionalni ravni kot družba najprej povrniti kmetu ugled, ki ga je imel v preteklosti na vseh področjih. Kmet je tisti, ki prideluje hrano, prehransko varnost pa potrebujemo. To je primarno. Predstavljajte si, da rastete v družbi, ki ves čas govori slabo o kmetijstvu. Tudi mi kot kmetje nismo naredili domače naloge pri svojih otrocih. Doma preveč kritiziramo čez kmetijstvo.« Kmetijstvo je bilo vedno, kot je še

dejal, način življenja, kar je tudi danes. »Ko se odločiš za kmetijstvo, se moraš zavedati, da je to dodana vrednost za okolje, pa tudi za sosedo, ki se s kmetijstvom ne ukvarja. Kmetijstvo je dodana vrednost, ki jo daš državi kot pridelovalec hrane in to je tisto, kar bi moralo biti na prvem mestu. To bi morala razumeti tudi politika. Kmetijstvo ni krivo, za kar je v okolju. Kriv je potrošnik, ki zahteva točno tako hrano in tolikšno količino hrane. Kmet je zgolj tisti, ki se na to odziva.« Zgled mladim kmetom je lahko pristop italijanske dežele Trentino - Zgornje Poadižje, ki jo študentje Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani zadnja leta redno obiskujejo. »Vsako leto smo presenečeni nad entuziazmom tamkajšnjih mladih nad kmetijstvom. Seveda, najbrž so tam finance tudi iz drugih virov, ampak vseeno: kmetije se ohranjajo, tudi povečujejo, obnavljajo in prestrukturirajo, tako da sem prepričan, da je tudi pri nas še veliko možnosti, ampak moramo predvsem prikazati kmetijstvo v dobri luči,« dodaja Rusjan.

V Brdih sicer poteka že nekaj aktivnosti sodelovanja posameznih kmetijskih združenj z OŠ Alojza Gradnika Dobrovo v smeri krepitev ugleda kmetijske dejavnosti. Tukaj je omeniti Tradicionalni sloven-

Posvet o prihodnosti kmetijstva v Brdih

ski zajtrk, ki ga že vse od začetkov podpira Čebelarstvo društvo Kanal – Brda. Ta je letos ponovno uvedel krožek čebelarstva, množičen vpis učencev pa sporoča, da so pripravljene nadaljevati zgodbo briškega čebelarstva. Ravno tako je primer dobre prakse šolski vrt na Dobrovem, pri katerem sodelujejo briški vinogradniki, sadjarji in oljkarji. »Ampak promocija kmetijske dejavnosti ni samo stvar šole, temveč vseh nas kot skupnosti in kot države,« je poudarila predsednica občinske komisije za kmetijsko dejavnost in podžupanja Teja Jelina.

Namakanje bo neizogibna investicija

Med izzivi, s katerimi se bodo morali pridelovalci spopasti v prihodnje, so podnebne spremembe. Sušna obdobja so vse daljša, vse pogostejše se soočamo tudi z ujmami. Realnost so tudi novi škodljivci in bolezni rastlin. Po besedah strokovnjakov bo zato treba več pozornosti nameniti varstvu rastlin, razvoju namakalnih sistemov ter zaščiti nasadov.

Kar zadeva namakanje, bo na eni strani naloga občine, da čim prej pripravi načrte in bo pripravljena v nizkem štartu na trenutek, ko bodo za to na voljo državna sredstva. Po drugi strani pa bodo morali tudi kmetje pridobiti znanje, kako pravilno namakati. »Ni samo pipca, odpreš in to je to. Tukaj se bo potrebno kar naučiti, kdaj in koliko odpreti. Tisti, ki bodo to imeli v vinogradništvu, pa še dodatno. Ker je trta ena od tistih rastlin, ki se zelo hitro odzove na namakanje, tako da ne bodo kmetje presenečeni nad količino in slabostjo pridelka in spremembo lastnosti tal, predvsem nad povečanjem slanosti zemlje,« je opozoril Rusjan.

Vasja Juretič je ob tem spomnil na priložnost pregrad na vodotokih: »Na številnih srečanjih se borimo, da bi nekako premaknili večno te-

žavo gradnje ali postavitve pregrad na vodotokih, ker je zakonsko omejeno. Cel svet ima namakanje tudi na ta način, mi v Sloveniji pa ne moremo postaviti praktično nobene pregrade na vodotokih. V marsikateri dolini, kjer pač ne moremo izkoriščati površin za kmetijstvo, bi bilo mogoče reševati probleme namakanja s kakšnimi manjšimi zajetji.« Kot smo lahko slišali na razpravi, je padavin v Brdih veliko, v prihodnje pa ni pričakovati sprememb. Zato bi lahko to vodo nekje zadržali (v neke vrste akumulacijskih jezerih) in jo kasneje uporabili.

Mreže ne samo proti toči, ampak tudi proti sončnim ožigom

»Pokritje s protitočnimi mrežami bo v prihodnosti potrebno. Kaj pa estetski izgled? Na kakšen način bomo to urejali, da bo lično? Brda so namreč čudovita krajina, ki jo tržimo kot turistično destinacijo,« je bil pomislek Teje Jelina.

Razpravljavci so si bili enotni, da ima kmetijstvo v Brdih pomembno vlogo pri ohranjanju kulturne krajine. Obdelane terase z vinogradi, sadovnjaki in oljčniki so namreč tudi ena glavnih magnetov za turi-

ste. Vendar kmetijstvo po njihovih besedah ne sme biti v podrejenem položaju. Opuščanje kmetijstva bi pomenilo zaraščanje krajine in s tem veliko spremembo podobe Brd. S tega vidika je tudi izgled postavitve mrež lahko stvar definicije s strani občine, kaj je dopustno. Kompromisi bodo del zgodbe. »Pokrivanje trt s bočno mrežo je dejstvo. Samo vprašanje časa je, kdo se bo tega lotil. Protitočne mreže so primerne tudi v luči lajšanja vročinskega stresa, ožigov na grozdih in podobno. Ščitijo pa tudi pred ptiči, ostalo divjadjo, žuželkami ... Je samo še vprašanje časa, kdaj bomo začeli to širše implementirati v naše vinograde,« je dodal Rusjan.

Izziv bolezni, novih škodljivcev in uporabe sredstev za varstvo rastlin

Spremembe na področju razpoložljivih sredstev za varstvo rastlin in pojav vedno novih škodljivcev kmetom ravno tako ustvarjajo dodatne skrbi. Ali bi bilo bolje, če bi bili umeščeni v drugo cono? Ivan Žezlina je pojasnil: »Teh sredstev je tako malo, da so tudi razlike med temi conami zdaj relativno majhne. Slovenijo so takrat nespametni ljudje uvrstili v

Posvet o prihodnosti kmetijstva v Brdih

cono B, morali pa bi biti v coni C. Bili so že poskusi tudi s strani KGZS, da se ta zadeva spremeni, ampak v tem primeru ne gre za državni zakon, temveč evropski zakon, za kar je potreben konsenz dveh tretjin evropskih poslancev, kar pa Slovenija ne bo nikoli dosegla. Tako da so to misel opustili in ostali v coni B.« Žežlina je še posebej izpostavil, da tako zdrave hrane v Sloveniji nismo še jedli.

Kako torej naprej?

Občina Brda je prvo strategijo razvoja, ki je vključevala tudi kmetijski sektor, dobila leta 1998. Takrat je bilo v Brdih 3600 ha kmetijskih površin, od tega 2000 ha vinogradov in 470 ha sadovnjakov, na marsikateri kmetiji je bila tudi živina. Od takrat so Brda, kot je dejala tudi Mojca Mavrič Štrukelj, postala primer dobre prakse: »Brda so prototip za uspešno vinogradniško območje. Kamorkoli greš, kjer območje napreduje, je vedno zadaj ena velika zadružna klet in potem mnogo zasebnih pridelovalcev. In to je razlog, zakaj so Brda tam, kjer so. Ker je kombinacija obojega. Ta sistem obdržite naprej.« Po drugi strani pa smo globalno soočeni z lažnimi predstavami, kako hrana nastane. Slikovito je to ponazoril Ivan Žežlina: »Poglejte, kakšne reklame se vrtijo po naših TV-jih. Pride punčka, odpre omaro, noter jajčke izpod kokoške. Odpre drugo omaro, noter je lepa koza, jo pomolze in si naredi mleko. Pa čebelca in vzame malo medu ... Kakšno sliko kažemo našim otrokom?! Če hočemo kaj spremeniti, moramo to narediti na globalni ravni.«

Prav s tega vidika je jasna usmeritev in močna vizija prihodnosti kmetijstva v Brdih, v katero so vključeni vsi segmenti briške skup-

nosti, temeljnega pomena. »Ko smo razmišljali o pisanju nove strategije, smo ugotovili, da bo to ena debela knjiga z analizami in podatki, vprašanje pa je, kaj bomo s tem. Mi potrebujemo odločno strategijo v treh besedah, da vemo, kako naprej. Za to pa se moramo pogovarjati, da sploh izluščimo, kaj ljudje mislijo,« je izpostavila Jelina.

Od jasne vizije bo tudi odvisna ohranitev današnje podobe briške kulturne krajine, za katero se je trudilo ohraniti več generacij pridnih briških kmečkih rok.

Erika Koncut
Fotografija: Damijan Simčič,
ZOSO foto

Za skupno načrtovanju razvoja čezmejnega prostora

Župan Franc Mužič je v soboto, 17. januarja 2026, v Kobaridu podpisal pismo o nameri ustanovitve Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje Skupne Doline – Valli Condivise, ki zajema območja Nadiških dolin, Železne in Kanalske doline ter Zgornjega

Posočja in Brd in predstavlja pomemben korak k skupnemu načrtovanju razvoja, učinkovitejšemu črpanju evropskih sredstev ter celostnemu upravljanju skupnega čezmejnega prostora.

Podpis je potekal v sklopu 54. tradicionalnega novoletnega srečanja Slovencev Videmske pokrajine in Posočja, ko se je odvijalo tudi delovno srečanje s podpredsednikom Vlade Republike Slovenije in ministrom za Slovence v zamejstvu in po svetu Matejem Arčonom, na katerem so se zbrali predstavniki posoških in zamejskih občin, slovenskih organizacij v Italiji ter političnega in diplomatskega prostora. Srečanje je bilo namenjeno razpravi o nadaljnjem razvoju čezmejnega sodelovanja ter o možnostih za bolj usklajeno in dolgoročno povezovanje območja.

Vzpostavljane EZTS poteka pod koordinacijo RRA Posoški razvojni center (PRC), sedež združenja pa bo v Špetru. Kot pojasnjujejo v PRC, bosta zagonski kapital v višini 150.000 evrov v večjem delu zagotovili Republika Slovenija in Dežela Furlanija - Julijska krajina. Delovanje EZTS Skupne Doline – Valli Condivise bo temeljilo na štirih stebrih: krepitvi podeželskega gospodarstva in biogospodarstva, varstvu in upravljanju naravne dediščine, izboljšanju čezmejne infrastrukture ter razvoju izobraževanja in usposabljanja. Sredstva za izvajanje projektov bo združenje iskalo v nacionalnih dotacijah obeh držav ter v programih evropskega teritorialnega sodelovanja, zlasti v okviru sklada Interreg.

Fotografija: Milan Štulc

Delovno srečanje s podpredsednikom Vlade Republike Slovenije in ministrom za Slovence v zamejstvu in po svetu Matejem Arčonom

Območje EZTS Skupne Doline - Valli Condivise

Dogodka v Kobaridu se je poleg občinske uprave Anita Manfreda. župana udeležila tudi direktorica Erika Koncut

Močna prisotnost Brd na mednarodnih poslovnih dogodkih

Odpirajo se možnosti za povečanje obiska iz Italije

Februar je bil za promocijo Brd na italijanskem in širšem mednarodnem trgu izjemnega pomena. V ospredju dogajanja je bilo povezovanje turizma, športa, gospodarstva in diplomacije v okviru priprav na zimske olimpijske

igre Milano–Cortina 2026. Prav to globalno športno dogajanje je ponudilo odlično priložnost, da se Brda predstavijo kot butična, avtentična in vrhunska destinacija zahtevnim tujim partnerjem.

Poslovni dogodek v Bolzanu

Slovenska turistična organizacija (STO) je 7. februarja 2026 skupaj z Olimpijskim komitejem Slovenije v Bolzanu organizirala poslovni dogodek za ključne italijanske partnerje in izbrane novinarje. Dogodek je bil namenjen krepitevi prepoznavnosti Slovenije kot privlačne turistične destinacije v času olimpijskega dogajanja ter utrjevanja vezi z italijanskim trgom.

V sodelovanju s STO smo italijanskim partnerjem predstavili destinacije Brda, Nova Gorica in Vipavsko dolino ter podjetje HIT Universe of Fun kot izjemno kombinacijo vrhunske gastronomije, bogate vinske tradicije in edinstvenih doživetij. Poudarili smo prednosti čezmejnega prostora, kjer se prepletajo mediteranski vplivi, tradicija in sodobna turistična ponudba.

Skupaj z drugimi vodilnimi slovenskimi destinacijami – Julijske Alpe, Ljubljana, Maribor in Istra – smo dokazali, da je Slovenija razno-

lika, zelena in avtentična dežela z visoko kakovostno butično ponudbo.

Po uradnem delu smo si skupaj s poslovnimi partnerji ogledali še tekmo ženskih smučarskih skokov v Predazzu, kar je dodatno prispevalo k neformalnemu druženju in

poglobljenim pogovorom v sproščenem športnem vzdušju. Prav tovrstni trenutki pogosto omogočijo najbolj pristne povezave ter odpirajo vrata novim poslovnim priložnostim.

Workshop v Cortini d'Ampezzo

Dogajanje se je nadaljevalo v Cortini d'Ampezzo, kjer je STO v Slovenski hiši organizirala posebno delavnico za italijanske agencije in organizatorje potovanj. Srečanja so

se udeležili predstavniki slovenskega turističnega gospodarstva ter destinacij Brda in Maribor.

Ob tej priložnosti so si udeleženci ogledali tekmo v superveleslalomu,

na kateri je nastopila tudi slovenska smučarka Ilka Štuhec. Dogodek je imel tudi visoko protokolarno noto, saj je bil prisoten predsednik Italije Sergio Mattarella, kar je dodatno

Močna prisotnost Brd na mednarodnih poslovnih dogodkih

poudarilo pomen olimpijskega dogajanja in mednarodne poveztljivosti.

Poseben poudarek predstavitve je bil namenjen slovenskim podjetjem in njihovi vrhunski ponudbi. Destinacija Brda je skupaj s podjetjem HIT Universe of Fun predstavila celovito paleto gastronomskih, vinskih in doživljajskih programov, zasnovanih tako za individualne goste kot za organizirane skupine.

Dodatno vrednost predstavitvi so dali vinarji združenja CRU Marije Terezije, ki so z izbranimi etiketami vrhunskih briških vin poudarili bogastvo lokalne vinarske tradicije. Za kulinarčni presežek dogodka pa je poskrbel priznani chef Tomaž Kavčič, ki je z dovršeno interpretacijo okusov navdušil prisotne.

Odziv italijanskih partnerjev je bil izjemno pozitiven. Posebno zanimanje so izkazali za butična doživetja, povezana z vinom, gastronomijo, kulturo in tradicionalnimi dogodki.

Izpostavljena je bila tudi pripravljenost za organizacijo skupin med 20 in 50 oseb, kar odpira konkretne

možnosti za povečanje obiska iz Italije v prihodnjih sezonah.

Brda kot kongresna destinacija na Conventi

Intenziven promocijski teden smo zaokrožili z udeležbo na Conventi, osrednjem poslovnem dogodku za kongresni turizem v srednji Evropi. Dogodek povezuje destinacije z izbranimi tujimi agenti, organizatorji dogodkov in predstavniki mednarodnega poslovnega turizma.

Brda smo predstavili kot prilačno kongresno destinacijo, ki združuje vrhunsko kulinariko, avtentična doživetja, manjše butične nastanitve ter naravno kuliso, idealno za poslovna srečanja in dogodke z dodano vrednostjo. S številnimi B2B srečanji smo odprli nova vrata sodelovanj ter ustvarili pomembne priložnosti za prihodnje poslovne in kongresne dogodke v Brdih.

Korak za korakom utrjujemo položaj Brd na mednarodnem zemljevidu butičnih destinacij. Povezovanje z vrhunskimi partnerji, prisotnost na ključnih poslovnih

dogodkih ter poudarek na kakovosti in avtentičnosti ostajajo temelj naše strategije. Izjemen teden je še en dokaz, da Brda samozavestno stopajo na tuje trge ter gradijo prepoznavno

zgodbo, ki temelji na vrhunskih vinih, kulinariki in nepozabnih doživetjih.

Petra Marušič,
ZTKMŠ Brda

Brda na sejmih na Nizozemskem in v Avstriji

Neokrnjena narava in aktiven oddih

Turistični sejem Vakantiebeurs Utrecht, ki je potekal od 8. do 11. januarja 2026, je največji sejem v regiji Benelux. Na 100 m² velikem razstavnem prostoru *I feel Slovenia* je sodelovalo 18 turističnih partnerjev pod okriljem Slovenske turistične organizacije (STO), med njimi tudi Brda, ki predstavljajo svojo ponudbo narave, vinogradništva in avtentičnih doživetij.

Obiskovalci Slovenijo prepoznajo in cenijo zaradi neokrnjene narave, možnosti aktivnega oddiha in edinstvenih namestitev.

Sejem, ki je lani privabil več kot 72.000 obiskovalcev, predstavlja pomembno priložnost za neposreden stik s potencialnimi obiskovalci v fazi načrtovanja potovanj.

Slovenija na Ferienmesse Dunaj 2026

Slovenija se je tudi letos predstavljala na sejmu Ferienmesse Dunaj, ki je potekal od 15. do 18. januarja 2026, pod znamko *I feel Slovenia*. Pod okriljem Slovenske turistične organizacije (STO) je sodelovalo 23 partnerjev, med njimi tudi Brda.

Ob odprtju sejma sta razstavljalce pozdravila veleposlanik Marko Štucin in gospodarski predstavnik Marko Vrevc. Posebno pozornost so pritegnili ptujski kurenti, ki so simbolično odgnali zimo in predstavili del slovenske nesnovne dediščine.

16. januarja 2026 je potekal sprejem za predstavnike avstrijskega turističnega gospodarstva z mreženjem in predstavitvijo novosti slovenskega turizma.

Petra Zuljan

Fotografija: STO

Fotografija: STO

Fotografija: Petra Zuljan

Mladinski center Brda

Kjer briška mladost raste, raziskuje in se povezuje

Mladinski center (MC) Brda v zadnjem obdobju dobesedno živi in diha z dogodki. Naši prostori so postali stičišče ustvarjalnosti, smeha in radoved-

dnosti, ki povezuje vse generacije – od najmlajših do tistih, ki si želijo novih znanj in širjenja obzorij.

Cirkus v Vili Vipolže in rdeči noski

Med 20. in 22. februarjem smo v sodelovanju z združenjem *Cirkokrog* in društvom *Globus Histericus* v prestižnem ambientu Vile Vipolže gostili klovnsko-cirkuško delavnico. Pod vodstvom izjemnih mentorjev Justina Durela in Alenke Marinič – slednja ima, kot se za pravi briški dogodek spodobi, domače korenine – so udeleženci spoznavali veščine cirkusa. Energija je bila nalezljiva in veseli smo, da se sodelovanje nadaljuje. Že zdaj vam zaupamo: naslednjič nas obiščejo s pravim cirkuškim šotorom!

Gozdno gledališče. Fotografija: Boštjan Zobec

Pravljичno popoldne in izmenjava igrač

Povezovanje z lokalnimi ustanovami je ključno za naš utrip. Posebno doživetje smo ustvarili v sodelovanju s strokovnimi sodelavkami Enote Vrtca Biljana. V okviru naše Izmenjevalnice igrač so nam pravljичno popoldne pričarale naše gostje in sodelavci: Martina Kocina, Franko Reja, Jana Movja, Mariza Koncut in Tanja Mavrič. Medtem ko so otroci vestno izmenjevali igrače in jim vdihnili novo življenje, so ob pravljicah odpotovali v svet domišljije. Takšni dogodki potrjujejo, da so Brda polna solidarnosti in srčnosti.

Pravljичno popoldne. Fotografija: Boštjan Zobec

Zimski oddih: Dež nam ni prišel do živega!

Počitniško varstvo v Mc - ju. Fotografija: Boštjan Zobec

Počitniško varstvo. Fotografija: Boštjan Zobec

Mladinski center Brda

Tradicionalno zimsko počitniško varstvo je spet upravičilo svoj namen. Kljub muhastemu vremenu v centru ni bilo dolgčas, saj so briški otroci teden napolnili z:

- **ustvarjalnostjo:** delavnice origamija, gline in slikanja;
- **akcijo:** treningi karateja in osvežilni sprehodi v naravo;
- **zabavo:** napeti šahovski turnirji, kuharske urice in kino predstave.

V MC Brda nam je v ponos, da lahko mladim popestrimo počitnice in skupaj ustvarjamo spomine, ki ostanejo še dolgo po tem, ko se stopi zadnji sneg.

Miškina potepanja: od odra do afriških bobnov

Otroški abonma Miškina potepanja po Brdih ostaja ena naših najbolj priljubljenih kulturnih dejavnosti. Letošnje leto smo začeli z *Zvezdico upanja*, ki nas je spomnila na pomen poguma, februarja pa sta nas medveda Miško in Bučko z Jesenic učila gledališkega bontona.

Napovedujemo: za veliki finale v marcu pripravljamo glasbeno poslastico *S tolkali in pesmijo okoli sveta*. Ali ste vedeli, da je lahko tudi vaše telo glasbilo? Pridite in preverite!

Brici se radi učimo: Nemščina je »in«, prihaja španščina?

V sodelovanju z Ljudsko univerzo Nova Gorica smo ponovno dokazali, da za učenje ni nikoli prepozno. Skupina za nemščino je polna do zadnjega kotička, vzdušje pa delovno in vedro. Ker pa vemo, da imamo Brici radi temperament, že razmišljamo o tečaju španščine. Vsi ljubitelji španskih ritmov in besed – pozorno spremljajte naša obvestila!

Zvezdica upanja. Fotografija: Zavod enostavno prijatelji

Hiša, ki nikoli ne počiva

Čeprav so večji dogodki tisti, ki polnijo naslovnice, pa pravo srce Mladinskega centra Brda bije na dnevni ravni. Naš center je prostor, ki nikoli ne sameva:

- **v glasbeni sobi** se skoraj vsak dan srečujejo različne glasbene skupine, ki z veliko mero truda in talenta vadijo za prihajajoče nastope;
- **ob vikendih** prostore napolni otroški smeh in razigranost, saj je MC Brda priljubljena točka za nepozabne rojstnodnevne zabave.

Ponosni smo, da se v naših prostorih nenehno nekaj »kuha« in da prav vsak dan prinese novo priložnost za druženje. Veselimo se vsega, kar prinaša pomlad. MC Brda ostaja odprt prostor za vse, ki želite rasti, se družiti in soustvarjati naš skupni briški jutri.

Boštjan Zobec

Sunita Williams, ameriška astronautka slovenskih korenin v Brdih

Očarala sta jo briška gostoljubnost in prijaznost

Januarski obisk Sunite Lyn Williams v Sloveniji bo ostal zapisan v spomin tudi v Brdih. Po gostovanju na novo-goriški univerzi in podjetju Pipistrel je dan na Goriškem zaključila v Brdih, kjer si je najprej ogledala eno prvih briških turističnih kmetij Belica v Medani, kjer se je поблиže spoznala tudi s sušilnico pršutov, sledil pa je ogled Kleti de Baguer na Gradu Dobrovo in

Kleti Brda. Briške gostitelje je obisk ene najprepoznavnejših astronautk na svetu navdal s ponosom in občutkom počaščenosti, kar je bilo zaznati tudi v številnih odzivih v različnih medijih. Dobrodošlico ji je izrekel briški župan, ki je ob tem izrazil željo, da bi astronautka Williams Slovenijo in Brda obiskala še kdaj v prihodnje.

Skupinska slika s Sunito Williams, ameriško astronautko slovenskih korenin pred Gradom Dobrovo

Sunita Williams, ki je Slovenijo obiskala na povabilo podpredsednika vlade in ministra za Slovence v zamejstvu in po svetu Mateja Arčona ter podpredsednice vlade in ministrice za zunanje in evropske zadeve Tanje Fajon, je ena najuspešnejših ameriških astronautk v zgodovini. Trikrat je že bila na Mednarodni vesoljski postaji, ki kroži okoli Zemlje na višini približno 360 kilometrov. Mnogi se bodo spom-

nili lanskega spremljanja njenega nenačrtovano dolgega potovanja na Mednarodno vesoljsko postajo. Sprva načrtovani 8-dnevni obisk se je zaradi tehničnih težav podaljšal na kar 9 mesecev, s čimer se je Williamsova ponovno zapisala v zgodovino. Prav tako ne gre zanemariti podatka, da je bila skoraj pet let nosilka ženskih rekordov za največje število vesoljskih sprehodov – teh je bilo sedem – in najdaljšega bivanja v

odprtem vesolju, ki je trajal 50 ur in 40 minut.

Obisk Sunite Williams v Sloveniji predstavlja delček mozaika uspešnih zgodb ljudi slovenskih korenin v svetu. Minister Matej Arčon je ob njenem tokratnem obisku Slovenije dejal: »Z uspešnimi Slovenci ali pa Slovenci slovenskih korenin, ki živijo po svetu, gradimo povezovanje na različnih nivojih. Ta potencial je za Slovenijo izjemen. Prav je, da ga tudi izkoristimo.«

Sunita Williams, ameriška astronautka slovenskih korenin v Brdih

Med gostovanjem v Brdih, v sklopu katerega je pri vseh gostiteljih pustila močan vtis s svojo izjemno prijaznostjo, preprostostjo in vedrino, je Sunita Williams nekaj besed namenila tudi Briškemu časniku:

Ste danes prvič obiskali Brda?

Imam občutek, da sem bila na tem območju že prej, ko sem prvič prišla v Slovenijo z mamo in sestro. Takrat pravzaprav nisem poznala imen krajev. Videle smo veliko vinskih kleti, veliko oljk in vinogradov, in spraševale smo se, kje pravzaprav smo.

Kakšen vtis so Brda naredila na vas?

Čudovita so. To je res lep kraj. Obisk smo začeli na novogoriški univerzi, sledil je ogled podjetja Pipistrel, nato pa sem prišla v Brda na čudovito kosilo ter si ogledala okolico. Vse je zelo lepo. To potrjuje tisto, kar pogosto mislim o Sloveniji: podeželje je preprosto neverjetno, ljudje pa ga naredijo še bolj posebnega s tem, da počnejo čudovite stvari, kot je na primer toliko vinskih kleti tukaj, ki so svetovnega razreda. Zato mi je v veliko čast, da sem tukaj v tej pokrajini in med temi ljudmi.

Kaj vas je najbolj navdušilo?

Mislim, da prijaznost vseh ljudi tukaj. Gre za zelo vrhunske vinarje, pa vendar so vsi tako gostoljubni. Vsi so zelo prijazni in res želijo pokazati svoje talente in vse čudovite stvari, ki jih imajo tukaj. In to je res iskreno lepo.

Na kakšen način je lahko ženska uspešna v tovrstni instituciji, kot je NASA?

Pri NASI – pravzaprav kjerkoli – moraš preprosto opraviti svoje delo po najboljših močeh in pokazati, da si kompetentna pri svojem delu. Potem pa moraš biti samozavestna pri tem, kar počneš, in ljudje bodo prepoznali tvoje strokovno znanje.

Erika Koncut
Fotografija: Erika Koncut
in Anita Manfreda

Ogled kleti de Baguer

Ogled muzeja Junaki vinogradov v Kleti Brda

Obisk Domačije Belica v Medani

Obisk Domačije Belica v Medani

Lovska družina Sabotin

Na voljo so sredstva proti divjadi

Lastniki kmetijskih in gozdnih kultur, ki imajo parcele znotraj meja Lovske družine Sabotin, lahko zaprosijo za pridobitev preprečevalno-odganjalnih sredstev proti divjadi pri upravljalcu lovišča.

Za več informacij pišite na e-naslov: ld.sabotin@lovskazveza.si.

V primeru škode po divjadi oškodovanec v zakonsko določenem času pošlje **priporočeno pisno prijavo** na naslov:

Lovska družina Sabotin
Podsabotin 1/a, 5211 Kojsko

Nova serija brezplačnih delavnic TPO z uporabo AED pri odraslih in otrocih

Varen aparat, ki uporabnika vodi skozi celoten postopek oživljanja

»Ko bodo poleg prvih posredovalcev z AED znali rokovati tudi laični ljudje, bo to zmagovalna kombinacija.« V Brdih imamo na voljo 33 defibrilatorjev in 34 prvih posredovalcev. Podatek ni tako samoumeven, saj z njimi kupujemo

Brike in Brice prepoznavajo pomen znanja temeljnih postopkov oživljanja

Iniciativni odbor za življenje – za AED Občine Brda, ki že več kot desetletje na prostovoljni ravni skrbi za osveščanje občank in občanov glede temeljnih postopkov oživljanja in uporabe AED ter za motivacijo k pristopu v mrežo prvih posredovalcev, je v letošnjem januarju ponovno povabil občane na tri brezplačne delavnice temeljnih postopkov oživljanja z uporabo defibrilatorja tako pri odraslih kot otrocih. Delavnice sta izvajala licencirana predavatelja Matej Celin in Uroš Kobal ob pomoči koordinatorke odbora Teje Jelina in skrbnika za mrežo defibrilatorjev v Občini Brda Erikom Klavoro. »Projekt izvajamo z veseljem. Imamo dobro mrežo AED in defibrilatorjev. Naj izpostavimo pohvalo, ki smo jo ob decembrskem licenciranju prejeli s strani Nujne medicinske pomoči. Ta je zelo pohvalila Brike in Brice, ki so eni redkih, ki se vedno odzovejo in so zelo pridni,« izpostavlja Kobal. Letošnje serije delavnic v OŠ Alojza Gradnika Dobrovo, POŠ Kojsko in prostorih VS Neblo se je udeležilo 36 občank in občanov.

Zakaj se udeležiti delavnice TPO?

»Vredno je vlagati v znanje temeljnih postopkov oživljanja. S takojšnjim ukrepanjem kupujemo čas obojim: poškodovancu in ekipi Nujne medicinske pomoči,« poudarjajo v ekipi odbora. V piramidi reševanja namreč največji delež pripada laični javnosti, ki lahko veliko pripomore k verigi reševanja in ohranitvi življenja brez poškodb možganov. Kot so še dodali na delavnicah, se ljudje pogostokrat bojijo defibrilatorja, češ da je nevaren. »Gre za varen aparat, ki uporabnika vodi skozi celoten postopek oživljanja in analizira stanje poškodovanca. Bistvena

dragocen čas. Nujna reševalna pomoč, če vse steče po najboljšem scenariju, potrebuje petnajst in več minut do ponesrečencev v Brdih. V kolikšnem času nastanejo poškodbe možganov ob zastoju srca? Že po štirih minutah neukrepanja.

Delavnica v VS Neblo

Delavnica v POŠ Kojsko

AED v Vedrijanu

Nova serija brezplačnih delavnic TPO z uporabo AED pri odraslih in otrocih

je koordinacija dela. Koordinator oživljanja je vedno tisti, ki izvaja stise. Namen slednjih je kroženje krvi, da ohranimo zdrave možgane,« pojasnjujeta predavatelja Celin in Kobal.

AED tudi v Vedrijanu, v Športnem parku Vipolže javno dostopen AED NK Brda

Društvo AED je tudi letos Občini Brda podarilo nov aparat AED, ki ga je iniciativni odbor namestil v Vedrijanu, in sicer na objektu s hišno številko 21. Odbor pozdravlja tudi odločitev NK Brda, da je AED iz notranjih klubskih prostorov premestil na fasado objekta, s čimer je aparat postal javno dostopen vsem obiskovalcem in uporabnikom Športnega parka Vipolže. Celotna mreža defibrilatorjev v Občini Brda

AED NK Brda

je na voljo na povezavi: <https://aed-brda.org/zemljevid/>. »Vabimo občanke in občane, da preverijo, kje se nahajajo njim najbližji AED, da bodo lahko ob izkazani potrebi ukrepali v najkrajšem času,« pozivajo v Iniciativnem odboru.

Jeseni že 4. briški dan oživljanja

Iniciativni odbor bo v letošnjem letu izvedel še eno aktivnost, ki je postala že tradicionalna in vzbuja vedno več zanimanja: 16. oktobra 2026 nas bo ponovno pozval in voščil dobrodošlico na briškem obeleženju mednarodnega dneva oživljanja.

Iniciativni odbor za življenje – za AED sporoča, da je izročil nagrado nagradne križanje iz pretekle številke Briškega časnika. SOS gumb bo nudil občutek varnosti 95-letni gospe.

Erika Koncut

Fotografija: Arhiv Iniciativni odbor za življenje – za AED Občine Brda

OŠ Alojza Gradnika Dobrovo

Učenci so se preizkusili v demokratičnem izražanju mnenj

Dialoga, spoštljive razprave oziroma parlamentarizma se moramo učiti in uriti že od malih nog. Le tako lahko izurimo spoštljivo poslušanje drug drugega, izražanje svojih mnenj in skupno iskanje rešitev. Prav to so dokazali učenci OŠ Alojza Gradnika Dobrovo, ki so v začetku marca v veliki sejni dvorani pripravili šolski parlament. Z odgovornim razmišljanjem, s pogumom pri izražanju svojih idej in spoštljivim dialogom so pokazali, da se demokratične vrednote začnejo graditi že v šolskih klopeh.

Šolskemu parlamentu so prisostvovali podžupanja Teja Jelina in vodja oddelka za družbene dejavnosti na Občini Brda Nika Fabricijo Jug ter ravnatelj OŠ Alojza Gradnika Dobrovo Uroš Kobal, ki so z zanimanjem prisluhnili razpravi mladih. Takšni dogodki sporočajo, da so prva oni pomemben glas naše skupnosti – in da je prav, da jim damo prostor, kjer lahko ta glas tudi izrazijo.

Besedilo in fotografija: Erika Koncut

Nataša Fikfak: naziv častne članice Zdravniške zbornice Slovenije

Pomembno je sodelovanje in timsko delo

Občinska nagrajenka asist. prim. Nataši Fikfak, dr. med., je preteklo leto zaključila s prejemom prestižnega naziva. Na slavnostni podelitvi odličij Zdravniške zbornice Slovenije je bila »za predano delo in pomemben prispevek na področju interne medicine in hematologije ter za nesebično predajanje znanja in srčno delo s pacienti« nagrajena z nazivom častne članice Zdravniške zbornice Slovenije.

Dr. Fikfak je prejem naziva, ki ga zbornica podeljuje za življenjsko delo še aktivnim članom, komentirala z besedami: »Naziv mi je v veliko čast. Osebnostno si nisem predstavljala, da sem v svoji 40-letni karieri v tolikšni meri prispevala svoji stroki. Ko pa sem slišala obrazložitev, sem spoznala, da se je v vseh teh letih resnično nabralo veliko dosežkov in dela. Če se ozrem nazaj, moram priznati tudi, da sem imela veliko srečo s sodelavci. Sam ne narediš nič. Sodelovanje, timsko delo je pomembno. Pacienti nas namreč rabijo v celoti.«

E. K.

Fotografija: osebni arhiv N. F.

Sistem zVEM prihaja tudi na Goriško

Nov enoten stik z zdravniki

V Sloveniji poteka prehod na poenoten način elektronskega komuniciranja prek sistema zVEM. Deluje kot spletni portal in kot mobilna aplikacija za paciente. Namen sistema je, da imajo pacienti enotno vstopno točko za stik z zdravstvenimi ustanovami. Portal zVEM že uporablja več kot četrtina prebivalcev. Registriranih je okoli 580.000 uporabnikov. Mobilno aplikacijo uporablja približno 380.000 ljudi. Skupaj s povezanimi osebami sistem danes uporablja okoli 740.000 ljudi. Število uporabnikov narašča.

Portal zVEM pacientom omogoča pregled nad podatki na enem mestu. Na portalu preverijo recepte, napotnice, termine, izvide in odpustna pisma. Preko zVEM potekata tudi elektronsko naročanje in komunikacija z zdravstvenimi timi.

zVEM digitočka v Novi Gorici

V Zdravstvenem domu Osnovno varstvo Nova Gorica (Rejčeva ulica 4, 5000 Nova Gorica) bo z **aprilom 2026** odprta zVEM digitočka. Tam bodo svetovalci na

voljo pacientom za pomoč pri:

- ureditvi dostopa do portala zVEM in mobilne aplikacije,
- prijavi prek digitalne identitete,
- osnovni digitalni podpori, na primer nastavitvah telefona.

Pomoč je namenjena tudi starejšim in digitalno manj veščim. Pacienti lahko svoje zdravje uredijo na enem mestu. Starši in skrbniki pa lahko uredijo tudi pooblastila, ki omogočajo dostop do podatkov družinskih članov.

Prehod poteka postopno

Nekatere ambulante so komunikacijo preko zVEM že uvedle. Drugod potekajo priprave. Prehod poteka postopno. Obstoječi načini stika z zdravnikom ostajajo.

Za pomoč pri uporabi zVEM je na voljo tudi center za pomoč uporabnikom eZdravja na brezplačni številki 080 72 99 in na naslovu podpora@ezdrav.si.

Strokovnjaki s področja kirurgije, ginekologije in onkologije na mednarodnem kongresu v Vipolžah

Zdravljenje raka ni orientirano zgolj na odpravljanje bolezni

Goriško zdravniško društvo in Splošna bolnišnica dr. Franca Derganca Nova Gorica sta v februarju v Vili Vipolže organizirala odmeven mednarodni kongres o raku dojke in rekonstrukciji po raku dojke, na katerem so svoje ugotovitve predstavljali strokovnjaki s področja plastične kirurgije,

Posvet zdravnikov na kongresu v Vili Vipolže

»Ni naključje, da smo se odločili prav za srečanje v goriški regiji, saj je prav tu bila največja pogostnost pojavljanja raka dojke v zadnjih desetletjih, in je bil to tudi razlog za organizirano zgodnjo diagnostiko, operativno in medikamentozno zdravljenje prav v Splošni bolnišnici dr. Franca Derganca Nova Gorica, ki je tako postala 3. slovenski center za celostno obravnavo raka dojke,« je izjavila soorganizatorica mednarodnega kongresa, šempetrska zdravnica, prim. **Nataša Fikfak**, dr. med., spec. interne medicine, spec. hematologije, sicer za svoje izjemno delo na področju medicine tudi lanska briška občinska nagrajenka.

»Gre za pomemben dogodek, z vidika predavateljev gotovo najpomembnejši, kar jih je naša bolnišnica organizirala v tem tisočletju. In največji mednarodni kongres plastične kirurgije v Sloveniji v zadnjem desetletju. Dokazali smo, da lahko zberemo in primerjamo rezultate različnih kirurgov z različnih kirurških šol v različnih realnostih, od velikih univerzitetnih centrov do manjših sekundarnih ustanov. Na našem področju se lahko še izboljšamo v smislu povezovanja in preusmerjanja pacientk v najustreznejšo ustanovo,« je pojasnil vodja oddelka za plastično in rekonstrukcijsko kirurgijo v šempetrski bolnišnici **Mitja Oblak**, dr. med., spec. plast., rekon. in estetske kirurgije.

»Mi še vedno vztrajamo z zdravljenjem raka dojka na Goriškem zaradi oddaljenosti regije od prestolnice, zaradi najvišje

je, splošne kirurgije, ginekologije in onkologije. Predavali so profesorji, predstojniki oddelkov in priznani kirurgi iz Milana, Padove, Benetk (Mestre), Trevisa, Vidma, Nove Gorice, Trsta, Ljubljane, Maribora, Zagreba in Norveške. Kongres je podprlo Ministrstvo za zdravje RS.

Organizatorji kongresa Alenka Zavrtanik-Čelan, Mitja Oblak in Nataša Fikfak

incidence v Sloveniji, ki še raste. In zaradi mnogih mladih, ki zbolijo in so vključeni v državni program Dora in zaradi vseh starejših žensk, ki na Goriškem živijo zelo dolgo. Imamo ekipo, ki zna delati in imamo ekipo, ki lahko izvede vse potrebne operacije in zdravljenje za bolnice z rakom dojke. V naši ambulanti pregledamo številne ženske s težavami in tiste, ki imajo družinsko obremenitev z rakom dojke. Upam, da vsaj malo zmanjšamo njihovo anksioznost in strah pred boleznijo. Ženske vzpodbujamo, da se udeležujejo presejalnih programov. Na Goriškem je zelo dobra udeležba na presejanju in tudi naša ambulanta za dojke je polna,« je povedala predstojnica ginekološko-porodniške službe v šempetrski bolnišnici **Alenka Zavrtanik-Čelan**, dr. med., spec. ginekologije in porodništva.

Kot so še poudarili organizatorji mednarodnega kongresa, zdravljenje raka ni orientirano zgolj na odpravljanje bolezni, ampak in predvsem na zdravljenje bolnika z vsemi svojimi posebnostmi, željami in potrebami ter zagotavljanje kvalitetnega življenja.

Povzela Erika Koncut po objavi na spletni strani SB dr. Franca Derganca Nova Gorica
Fotografija: Arhiv SB dr. Franca Derganca Nova Gorica

Izlet Združenje VSO Brda, Števerjan, Gorica ter Svetovnega slovenskega kongresa

Obeležja ob nastanku države

Člani in podporniki Združenja za vrednote slovenske osamosvojitve ter Društva svetovni slovenski kongres -

Konferenca za Italijo smo se odpravili na izlet in obisk obeležij, pomembnih za nastanek slovenske države.

Zbrali smo se pri kulturnem domu na Humu. Z nami je bila tudi podžupanja Teja Jelina. Najprej smo se ustavili v Števerjanu, kjer smo na pokopališču prižgali svečko in se poklonili Marjanu Trpinu. Skupaj z njegovim sinom Simonom Trpinom smo se spominjali vseh njegovih prizadevanj za Slovence v Goriški pokrajini. V slovenski gostilni Vogrič so nas prijazno pogostili z jutranjo kavico. Prišel nas je pozdravit tudi župan Občine Števerjan Marjan Drufovka.

Na poti do Čedadu smo se ustavili pred staro mejo, ki je potekala med Italijo in Avstro-ogrsko, kjer je padel prvi strel začetka 1. svetovne vojne. V Čedadu smo se ustavili v starem mestnem jedru, na Trgu Duomo, pred Palladijevo palačo in pred kipom Julija Cezarja, ki je mesto ustanovil. Na Hudičevem mostu čez Nadižo smo prisluhnili zgodbi, zakaj se most tako imenuje, in poiskali vhod v skrivnostne podzemne rove in jame iz keltskih časov, imenovani »Keltski hipogej«. Iz Čedadu nas je peljala pot v Breginjski kot. V centru starega Breginja smo si ogledali Ščirnov muzej, ki je biser beneške arhitekture. Vodič nam je razložil in pokazal, kako je bilo ob potresu in kako je nastajalo novo naselje po potresu.

V Kobaridu smo pri spomeniku pesnika, duhovnika, prevajalca in pisatelja Simona Gregorčiča deklamirali pesem *Soči* ter poslušali zgodbe iz pesnikovega življenja. Prišel nas je pozdravit tudi podpredsednik Državnega zbora RS Danijel Krivec. Pri Jeronovi hiši smo na spominsko ploščo položili venec v spomin Andreju Slavku Uršiču. Bil je zaveden Slovenec, pravnik, publicist in urednik časopisa *Jutro* in *Demokracija* v Trstu. Ugrabila ga je Udba, ga aretirala, bil je zaprt v udbovskih zaporih v Ljubljani in leta 1948 za vedno izginil. Z nami je bil vidno ganjen tudi njegov nečak. Ploščo sta postavila Društvo TIGR in Občina Kobarid.

Na poti v Tolmin smo se spomnili tolminskega punta iz leta 1713. Punt se je razširil tudi v Brda. Bil je krvavo

zatr, puntarje so obglavili, med njimi je bil tudi prednik pesnika Alojza Gradnika. Po kosilu smo se v Tolminu pri spomeniku poklonili borcem slovenske osamosvojitve in prijetno poklepetali z državnim svetnikom Otonom Bratužem. V Ročinju smo ob obeležju Stanislava Kamenščka položili venec v njegov spomin. Bil je tigrovec, partizan, bорец za osamosvojitve slovenske Primorske, letalski as in pilot, univerzitetni profesor. Leta 1950 je bil politično aretiran, štiri leta je preživel v zaporu, leta 1956 je emigriral v Združene države Amerike. Spomine nanj je z nami delil njegov nečak. Spominsko obeležje je v njegov spomin postavila Slovenska skupnost iz Gorice. V Kanalu nas je pred spomenikom osamosvojitve sprejel podpredsednik Veteranske organizacije Kanal Valter Valentinčič, ki je razložil, kako je potekalo osamosvajanje na področju današnje občine Kanal.

Hvala vsem za pomoč pri realizaciji tega izleta in vsem, ki ste pripomogli k spoznavanju naše domovine in njenih junakov. Lepa hvala županu Občine Brda Francu Mužiču za podporo.

V prihodnosti načrtujemo vsako leto izpeljati izlet na različna spominska obeležja.

Lepo ste vabljeni, da se nam pridružite.

Marija Štekar Rebernak

Darjo Zuljan prejel najvišje državno priznanje za izjemne dosežke na področju visokega šolstva

Pomembno prispeval k razvoju didaktike tehnike

Darjo Zuljan, ki je v otroštvu živel v Kozani, kasneje v Vipolzah, je bil učenec OŠ Dobrovo v letih od 1970 do 1978. Na sošolce in učitelje ga vežejo zelo lepi spomini. Po zaključeni srednji šoli se je vpisal na Fakulteto za strojništvo Univerze v Ljubljani, kjer

je leta 1988 diplomiral, leta 1991 pridobil znanstveni magisterij, leta 1998 pa doktorat znanosti. Sedaj živi z družino v Ljubljani. V predstavitvi državnega priznanja za izjemne dosežke na področju visokega šolstva je zapisano spodnje besedilo.

Darjo Zuljan je svojo poklicno pot začel graditi na Fakulteti za strojništvo Univerze v Ljubljani, kjer je bil zaposlen od leta 1988 do leta 2007. Poleg strokovno-tehniškega usposabljanja je skrbel tudi za svojo didaktično usposobljenost, tako se je med drugim na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani udeležil izobraževanja iz Visokošolske didaktike. Leta 2006 je začel sodelovati s Pedagoško fakulteto Univerze na Primorskem (UP PEF), kjer je danes zaposlen kot redni profesor za področje didaktike tehnike. Deluje tudi na Institutu za varilstvo v Ljubljani, kjer je bil dolga leta vodja izobraževalnega centra NDT osebja (Non Destructive Testing). Kot predavatelj sodeluje pri izobraževanju v programu za specializacijo mednarodni varilni inženir (IWE)/mednarodni varilni tehnolog (IWT) in mednarodni varilni inšpektor (IWIP).

Njegovo raziskovalno, pedagoško in strokovno delo zajema vsebine s področja didaktike tehnike s poudarkom na razvoju tehnološke pismenosti otrok, učencev in študentov bodočih pedagoških delavcev. Njegov pristop k tehničnim vsebinam je izrazito inkluziven, prežet z razumevanjem, empatijo in iskreno željo po ustvarjanju enakih možnosti za vse otroke, ne glede na njihove posebnosti ali omejitve. Ima izredno sposobnost povezovanja tehniškega

znanja z občutljivostjo za potrebe otrok s posebnimi potrebami. Pri tem je tehnologijo vedno razumel kot sredstvo za premagovanje ovir in izboljšanje kakovosti življenja ter razvijanje bolj vključujoče družbe, kjer ima tehnika mesto ne le v industriji, temveč tudi v službi sočloveka. Darjo Zuljan je izredno odprt sodelavec, ki z veseljem podpira prizadevanja, ki prispevajo k večji prepoznavnosti in priljubljenosti tehničnih ved med mladimi.

Odlikuje se tudi v mentorski vlogi. Do sedaj je bil mentor preko 150 zaključnim delom študentov, od

tega sta bili dve diplomski deli nagrajeni z nagrado Pedagoške fakultete Univerze na Primorskem, eno doktorsko delo pa z nagrado *Srečko Kosovel* Univerze na Primorskem. Njegova predavanja doma in v tujini temeljijo na sodobnih didaktičnih pristopih, ki poudarjajo aktivno sodelovanje študentov, spodbujanje kritičnega mišljenja in inovativnosti, sodelovalno učenje in timsko delo. Za svoja prizadevanja na pedagoškem področju je leta 2015 prejel *Priznanje za pedagoško odličnost Univerze na Primorskem*.

Darjo Zuljan

S svojim delom na znanstveno-raziskovalnem in pedagoškem področju je Darjo Zuljan tvorno prispeval k teoriji in praksi didaktike tehnike, kar pričajo njegovi prispevki v uglednih domačih in mednarodnih revijah in monografijah, sodelovanje v projektih in programskih skupinah ter udeležba na domačih in mednarodnih konferencah kot njegovo prizadevanje za prenos raziskovalnih izsledkov v pedagoško prakso. Posebej kaže izpostaviti, da je s svojim raziskovalnim, strokovnim in pedagoškim delom prispeval ne le k razvoju didaktike tehnike za pedagoške delavce, temveč tudi k razvoju didaktike tehnike za (varilske) inženirje zaposlene v gospodarstvu (industriji).

Tvorno sodelovanje in povezovanje s pedagoškimi institucijami (šolami, vrtci) na eni strani ter z gospodarstvom na drugi strani mu omogoča razvijati in širiti sodobna pedagoška spoznanja, pa tudi empirično preverjati teoretske predpostavke na področju didaktike tehnike.

Odlikuje ga tehnična in didaktična inovativnost ter pripravljenost za interdisciplinarno delo tako s kolegi s pedagoškega področja kot s kolegi s tehničnega področja. Pomembno mu je timsko sodelovanje s sodelavci na UP PEF ter s kolegi iz drugih univerz in gospodarskih institucij. Predvsem pa je zanj značilno iskreno navdušenje nad tehniko in tehnologijo, ki ju ne doživlja le kot orodji, temveč kot pomembna gradnika našega vsakdana. To strast do raziskovanja, razumevanja in uporabe tehnoloških dosežkov z velikim entuziazmom predaja na naslednje rodove, predvsem na bodoče učitelje in vzgojitelje ter s tem spodbuja njihovo radovednost, ustvarjalnost in željo po znanju.

Aleksandra Zuljan

Dobrodelna sanacija vinograda

Številni prostovoljci iz Brd prišli s stroji

Tako kot veliko kmetij po Brdih je lansko jesen tudi našo kmetijo zelo prizadela naravna ujma. Na kmetiji se je sprožilo veliko plazov, ki jih še nismo sanirali.

Veliko škode je naredilo tudi v vinogradu Neblo. Narasla reka nam je do tal polegla veliko površino vinograda. Polomila nam je 910 betonskih kolov. Ker je bila škoda obširna, so v vasi Višnjevnik ponudili prostovoljno pomoč. Velika akcija sanacije omenjenega vinograda je stekla zgodaj zjutraj 20. decembra 2025. Tri skupine so s traktorskiimi potiskači polomljene betonske kole nadomestile z novimi. V četrti skupini pa so z mini bagrom in traktorjem z veliko prikolico očistili naplavljen material iz poplavljenega vinograda. S pridnimi in utečenimi skupinami smo do večera vinograd postavili pokonci.

Pri dobrodelni sanaciji so sodelovali: Aleksij Erzetič, Damjan Koncut, Gregor Skrt, Tone Demšar, Martin Jankovec, Matjaž Sirk, Darjo Sirk, Andrej Sirk, Simon Kristančič, Peter Kristančič, Goran Podvršek, Ivan Sirk, Primož Jankovec, Klemen Jankovec, Denis Mišigoj, Boris Bužinel, Verišto Anzelin in Tone Jankovec.

Vsem se za požrtvovalno pomoč iz srca zahvaljujem.

Taki srčni skupini se pri pomoči še komu drugemu z veseljem pridružim!

Hvala.

Izidor Jankovec

Viteško omizje Brda in Vipavska dolina

Štefan Domej in Hadrijan Corsi nagrajena za izjemne dosežke

Na domačiji Belica v Medani so se januarja na ponovoletnem srečanju zbrali člani Viteškega omizja Brda in Vipavska dolina, ki deluje pod okriljem Združenja slovenskega reda vitezov in vina. Medse so povabili župana Franca Mužiča, saj so prvo druženje v letu 2026 posvetili predvsem počastitvi dveh članov viteškega omizja, ki sta ob koncu preteklega leta prejela pomembni priznanji. Oba nagrajenca prihajata iz občin, ki sta pobrateni z Občino Brda. Iz Pliberka na avstrijskem Koroškem prihaja Štefan Domej, iz Števerjana pa Hadrijan Corsi.

Štefan Domej je prejel državno medaljo za zasluge, ki mu ga je 11. decembra 2025 podelila predsednica republike Nataša Pric Musar. Kot diplomirani inženir agronomije in dolgoletni tajnik Slovenske kmetijske zveze je Domej ključno prispeval h krepitvi gospodarskih dejavnosti slovenske manjšine na avstrijskem Koroškem ter k vzpostavitvi novih kmetijskih vezi med Slovenijo in Avstrijo.

Hadrijan Corsi iz Števerjana je dobitnik Černetove nagrade za leto 2025. Hadrijan Corsi je kot dolgoletni javni delavec, podjetnik in politično-kulturni aktivist prejel nagrado za življenjsko delo na področjih javne uprave, narodne politike ter gospodarskega razvoja. V svoji več kot šestdesetletni karieri je bil med drugim pobudnik Slovenskega gospodarskega združenja in dejaven v različnih zbornicah, s čimer je globoko zaznamoval življenje slovenske skupnosti v Goriški pokrajini.

Župan Franc Mužič se je nagrajencema iskreno zahvalil za dolgoletno plodno sodelovanje z Občino Brda, jima čestital za prejeta visoka priznanja in jima podelil spominski darili občine. Nagrajenca sta se v svojih nagovorih zahvalila županu in viteškemu omizju za izkazane pozornosti in izrečene čestitke.

L. P. T.

Ali se pogovarjamo dovolj?

Mesec maj je po vsej Evropi posvečen duševnemu zdravju, katerega namen je ozaveščanje, zmanjševanje stigme ter spodbujanje dostopne in kakovostne podpore za vse generacije. Pomlad, ko se narava prebuja, je simbol novega začetka. Tako kot skrbimo za telo z gibanjem,

zdravo prehrano in počitkom, si tako skrb zasluži tudi odnos do notranjega počutja. Duševno zdravje ni le odsotnost bolezni, temveč stanje notranjega ravno-vesja, ki nam omogoča, da se soočamo z vsakodnevnimi izzivi, gradimo odnose, ustvarjamo in prispevamo skupnosti.

Razumevanje duševnih stisk

V hitrem tempu sodobnega življenja, ki ga zaznamujejo negotovost, digitalna preobremenjenost in socialni pritiski, postaja to še posebej pomembno. Daljša življenjska doba je velik dosežek sodobne družbe, vendar prinaša tudi nove potrebe. Starejši se pogosto soočajo z osamljenostjo, izgubo partnerja ali prijateljev, zmanjšano telesno zmogljivostjo ter kroničnimi boleznimi. Vse to lahko vpliva na pojav depresije in tesnobe. Duševne stiske pri starejših so pogosto spregledane, saj jih okolica pripisuje normalnemu staranju. A žalost, brezvoljnost in umik iz družbe niso neizogiben del starosti, temveč so znak, da človek potrebuje podporo.

Obenem se tudi mlajše generacije soočajo z naraščajočo preobremenjenostjo. Delovni tempo, negotove zaposlitve, usklajevanje družinskega in poklicnega življenja ter stalna dosegljivost preko digitalnih naprav vodijo v kronični stres. Dolgotrajna prekomerna obremenjenost lahko pripelje do izgorelosti, motenj spanja, razdražljivosti in občutkov praznine, kar predstavlja velik čustveni napor. Prav zato mora biti ob telesnem zdravljenju vedno prisotna tudi psihološka podpora.

Kljub temu pa stigma ostaja močno prisotna. Strah pred obsojanjem, nerazumevanjem ali celo zasmehovanjem mnoge odvrča od tega, da

bi poiskali pomoč. Besedne zveze, kot so »saj bo minilo«, »vzemi se v roke« ali »drugi imajo še hujše težave«, lahko nehote poglobijo občutek osamljenosti. Razumevanje duševnih stisk kot del človeške izkušnje je nujno, iskanje pomoči pa znak odgovornosti in poguma.

Odprt pogovor je ključen

Tudi v briškem prostoru, kjer so medsebojni odnosi tradicionalno tesni in skupnost močno povezana, se ljudje včasih znajdejo v tišini lastnih skrbi. Prav zato je odprt pogovor ključen. Ko spregovorimo, razbijamo predsodke. Ko poslušamo, gradimo mostove razumevanja. Pomembno je, da znamo prepoznati znake stiske pri sebi in drugih: dolgotrajna žalost, izguba interesa, motnje spanja, občutki brezupa ali pretirana zaskrbljenost niso nekaj, kar bi morali ignorirati. Pravočasen pogovor z osebnim zdravnikom, psihologom ali drugim strokovnjakom lahko bistveno pripomore k okrevanju. Destigmatizacija pa je naloga vseh nas. Začne se pri jeziku, ki ga uporabljamo, in pri odnosu, ki ga zavzamemo. Namesto obsojanja – razumevanje. Namesto tišine – pogovor. Namesto oddaljevanja – podpora. Otrokom in mladim moramo dati jasno sporočilo, da so čustva dovoljena in da pomoč obstaja. Starejšim moramo omogočiti varno okolje, kjer lahko spregovori-

jo o osamljenosti in strahu. Delovna mesta naj postanejo prostor, kjer je dobro počutje zaposlenih vrednota, ne postranska tema.

Evropski teden duševnega zdravja nas opominja, da je skrb za duševno zdravje skupna odgovornost – posameznika, družine, šole, delodajalcev in širše družbe. Naj bo letošnja pomlad priložnost, da naredimo korak naprej. Vprašajmo bližnjega, kako se zares počuti. Priznajmo si, ko nam je težko. Poiščimo pomoč, ko jo potrebujemo.

V okviru raziskave, ki jo izvaja študentka 3. letnika študijskega programa Psihosocialna pomoč na Fakulteti za uporabne družbene študije (FUDŠ) Nova Gorica, vas vabimo, da izpolnite kratek vprašalnik, ki nam bo pomagal razumeti, kako je stigma glede duševnega zdravja prisotna v naši skupnosti. Do vprašalnika, ki bo na voljo do 30. aprila 2026, lahko dostopate preko QR kode. Zahvaljujemo se vam za vaš prispevek.

Študentka 3. letnika
Psihosocialna pomoč,
Fakulteta za uporabne družbene študije, Nova Gorica

Anica Blažič, varuhinja barv za skupni spomin

Slikanje mi pomaga živeti

»A bi rada poskusila? Tisti desni kot je tvoj,« začne Anica svojo pripoved o srečanju s priznano restavratorko v biljanski cerkvi. Akademsko slikarka in restavratorka Mira Ličen je namreč v devetdesetih letih prejšnjega stoletja sodelovala pri pomembnih restavratorskih posegih v župnijski cerkvi sv. Mihaela v Biljani, ko so bili v cerkveni ladji odkriti in restavrirani fragmenti stenskih poslikav iz prve polovice 14. stoletja. Biljanska cerkev je ena najstarejših in arhitekturno najzanimivejših cerkva v Brdih, katere gotski prezbitorij z letnico 1534 na oboku potrjuje pozno srednjeveško fazo gradnje, poslikave Clementa Del Nerija okoli leta 1900 pa pomenijo, da je bila cerkev takrat vsaj delno prenovljena ali olepšana.

Ko je Ano Blažič (Anico po domače, z rojstnim priimkom Fikfak) zaneslo v cerkev, jo je zgolj zanimalo, kako delo poteka, katero orodje je potrebno, katere barve, a mojstrica Mira, avtorica številnih restavratorskih projektov doma in v tujini, jo je kar povabila k sodelovanju. »To je tvoje delo, in tako bo ostalo,« je bila Mira Ličen na koncu zadovoljna s svojo pomočnico in tako je v desnem stranskem oltarju biljanske cerkve na podobi Marije ostala trajna sled vedoželjne amaterske restavratorke, ki ji je bil likovni talent položen v zibelko, a so ga zvezde premešale drugače. Bila je sprejeta na Srednjo šolo za oblikovanje v Ljubljani, ker pa v dijaškem domu ni bilo več prostora, se je njena poklicna pot usmerila drugam, se pa njeno življenje vseskozi napaja z oblikami in barvami. Že dve desetletji se pod vodstvom akademskih slikarjev kali v briškem Likovnem društvu Dabla in je tudi njegova soustanoviteljica, sodelovala je na številnih razstavah in drugih likovnih dogodkih doma in v Italiji, je prejemnica več nagrad in pohval. »Vsak dan sem kot osnovnošolka zahajala v staro knjigarno na Dobrovem,« se spominja. »Nekega dne sem si z denarjem, ki sem ga vzela staršem, kupila barvice in slikanico. Potem je seveda pela šiba, a očetov nauk je bil jasen. Poštenje mora biti glavna človekova vrlina.«

Kolo in čopič

Tudi svojega prvega srečanja s kolesom se dobro spomni. »Z mamom sva šli na plac v Krmin. Enkrat sem dala nogo med špice kolesa in si jo zlomila,« pove Anica, zraven pokojnega moža gonilna sila domačega kolesarskega društva. Prevozila je vsaj dvajset kolesarskih maratonov od Ljubljane do Dobrovega, tri prelaze v Dolomitih v enem dnevu, tekmovala z licenco v ženski kategoriji, bila je navdušena kolesarka, ki še vedno rada priskoči na pomoč domačemu kolesarskemu društvu.

To je tvoje delo, in tako bo ostalo.
Fotografija: zasebni arhiv AB

Kolesarjenje je zdaj zamenjala za hojo, a že vstop v njen dom na Dobrovem daje vedeti, da v njem živi predvsem slikarka. Po vseh stenah visijo slike, dnevna soba je svetel atelje, na slikarskem stojalu nastaja nova slika, lončki z barvami in čopiči pripovedujejo zgodbo o bogatem notranjem življenju njihove lastnice. »Roka kar sama teče,« pripoveduje Anica. »Zanima me narava, vendar ne kot fotografski posnetek. Figura je v drugem planu. Najbolj moja je rdeča barva, sledita ji rumena in modra. Slikam po trenutnem vzgibu in slikanje mi pomaga živeti.« Je redna obiskovalka potujoče knjižnice, prebila se je skozi težko berljivega Joyceja in si zapomnila njegovo misel, da je umetnost način, kako človek oblikuje kaos izkušenj v nekaj smiselnega, nekaj za estetski cilj.

Njeni sveti Florijan čuva briške gasilce

Spodbuda, ki jo je dobila po dobro opravljenem delu v biljanski cerkvi, ji je dala krila, da je nadaljevala tudi z restavriranjem. Obnovila je poškodovano Marijino kipa v cerkvi v Snežehah in v kapeli v Krasnem ter pozlatila kip svetega Florijana v fojanski cerkvi, prvič opisano leta

Anica Blažič, varuhinja barv za skupni spomin

1570. »Hvala, ker ste nam pomagali uresničiti naše želje,« ji zapiše tamkajšnji župnik v lično zahvalno zgibančko. Njen je tudi sveti Florijan, zavetnik gasilcev, na fasadi Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Dobrovo.

Rada poudari, kako pomembno se ji zdi delo za skupno dobro. Razume ga kot odgovor na vprašanje, kaj lah-

ko naredim, da bo prostor, v katerem živim, bolj zdrav, pravičen, varen ali ustvarjalen – ne samo zame, ampak za vse okoli mene. »Kot odločitev, da za svoja Brda prispevam svoj čas, znanje ali energijo.«

Iva Sivec

Društvo upokojencev Kojsko

Okrogli jubilej

Čas neizmerno beži. Pogosto se zdi, da nas prehiteva po levi in hkrati po desni. Za marsikaj nam zmanjkuje časa. A udeležba na prednovoletnem decembrskem druženju upokojencev DU Kojsko je dokaz, da si znamo vzeti trenutek zase, za druženje in za smeh, ki nam tako polepša dan ter vlije nov zagon. Srečanja se je udeležila tudi predstavnica Občine Brda podžupanja Teja Jelina, ki nam je namenila novoletno voščilo. Za prijetno druženje ob glasbi je poskrbel harmonikaš Matej Felicijan. Zares smo si pripravili lep zaključek leta z željo, da naj bi bilo leto, ki prihaja, polno zdravja, toplih srečanj, drobnih veselih trenutkov in iskrenih nasmehov.

15. februarja 2026 je DU Kojsko sklicalo redno skupščino članic in članov društva. Povabilu na skupščino so se odzvali tudi podpredsednik Pokrajinske zveze društva upokojencev severne Primorske, podžupanja Občine Brda Teja Jelina in predsednica DU Dobrovo Vesna Filej. Za prijetnejši uvod v delo skupščine je poskrbela Milena Gabrijelčič, ki je z igranjem na citre in petjem ustvarila toplo in domačno vzdušje ter zbrane popeljala v delovni del srečanja.

Nadaljevali smo z uradnim delom, in sicer z izvolitvijo organov skupščine, poročili za leto 2025 ter planom

dela in finančnim planom za leto 2026. Letos bo DU Kojsko praznovalo 40-letnico ustanovitve. Ob tem častljivem jubileju je Zveza društev upokojencev Slovenije (ZDUS) društvu podelila malo plaketo za 40-letno aktivno delovanje.

Iskrene čestitke vsem, ki so skozi štiri desetletja gradili, soustvarjali in skrbeli, da je DU Kojsko ostalo aktivno, povezovalno in pomemben del skupnosti.

Besedilo in fotografije: Majda Korenjak

Šestošolci na izletu v Postojni

Januarja, ko večina ljudi raje ostaja na toplem, smo se šestošolci pogumno podali raziskovat Postojnsko jamo. In uspelo nam je. Najbolj obiskana kraška jama v Evropi je bila skoraj samo naša.

Januar je idealen čas za izlet – manj gneče, več zgodb in dovolj zabave, da si izlet še dolgo zapomniš!

Letniki 1975

Srečanje briških abrahamovcev

18. oktobra 2025 je bil za Brike in Brice, rojene leta 1975, poseben dan – praznovanje abrahamovega jubileja. Srečanje je potekalo v Gradu Dobro-

vo, kamor so bili povabljeni tudi predstavniki letnikov 1974 in 1976, s katerimi so udeleženci delili šolske klopi.

Fotografija: Andrej Colja

Pobudo za organizacijo srečanja je prevzela skupina predstavnikov letnika 1975, ki je v pripravljalni fazi pregledala razredne fotografije, sestavila seznam sošolcev in navezala stike. Vsak je prispeval svoj delež k organizaciji, kar je pripeljalo do uspešno izpeljanega dogodka.

Srečanja se je udeležila dobra polovica povabljenih, medtem ko se nekateri zaradi različnih obveznosti ali zadržkov niso mogli pridružiti.

Dogodek je minil v prijetnem vzdušju, prežetem s pogovori, obujanjem spominov, plesom in dobro voljo.

Vrhunec večera je predstavljala slavnostna torta, ki je bila prijetno presenečenje za vse udeležence. Ob koncu srečanja je bila izražena skupna želja po ponovnem snidenju, predvidoma maja 2026.

Organizatorji se zahvaljujejo vsem, ki so kakorkoli prispevali k izvedbi srečanja.

Odbor 75

*Tam, kjer ptički pojo,
tam, kjer rož'ce cveto,
za nas sošolce, letnik '75.
Ni važno, kje bo,
samo da nam bo lepo.
Čevapčičev na pretek bo,
briških kapljic zmanjkalo ne bo!
Da o torti niti ne govorimo,
saj srečanje slavimo.
Da uspeh bo to, draga klapa —
DOBITI SE 23. MAJA MORAMO!*

Povezovanje vsebin

Študij kmetijstva in krajine

Goriška brda niso le vinogradi in sadovnjaki, temveč živ prostor, kjer se znanje, tradicija in skrb za krajino prenašajo iz roda v rod. Prav v tem okolju ima poseben pomen višješolski študijski program Upravljanje podeželja in krajine, ki ga izvajamo v Novi Gorici na Višji strokovni šoli Šolskega centra Nova Gorica in ga vsebinsko tesno povezujemo z dogajanjem v Brdih.

Veliko naših študentov prihaja prav iz briških vasi, zato študij zanje ni odmik od domačega okolja, temveč njegova nadgradnja. Mnogi že poznajo delo v vinogradu, sadovnjaku ali kleti, med študijem pa to znanje dopolnjujejo s sodobnimi pristopi k trajnostnemu kmetijstvu in razvoju podeželja. Pomemben del izobraževanja predstavlja praktično izobraževanje, ki poteka med drugim tudi v **Kleti Brda** ter na briških kmetijah, kjer se študenti srečujejo z resničnimi izzivi pridelave, predelave in trženja lokalnih pridelkov.

Program je usmerjen v celostno upravljanje podeželja in krajine, s poudarkom na varovanju okolja in ohranjanju značilne briške kulturne krajine. Študenti se usposablajo za pridelavo in predelavo kmetijskih proizvodov, varstvo rastlin ter z razvojem dopolnilnih dejavnosti, kot so turizem in rekreacija na podeželju. Posebno mesto v programu imata vinogradništvo in sadjarstvo, ki sta v Brdih več kot gospodarska panoga – sta del identitete prostora.

Cilji študija so doseženi s povezovanjem kmetijskih, živilskih, turističnih in poslovnih vsebin, pri čemer lahko študenti z izbiro predmetov sledijo svojim interesom in potrebam lokalnega okolja. Po uspešno zaključenem študiju pridobijo višjo strokovno izobrazbo in naziv **inženir oziroma inženirka kmetijstva in krajine**.

S praktičnim delom v Brdih študenti ne pridobivajo le znanja, temveč tudi odgovornost do prostora, v katerem živijo. Študij tako prispeva k ohranjanju

briške krajine, razvoju podeželja in nadaljevanju zgodbe, ki jih v Brdih pišejo ljudje v svojem prostoru na svoji zemlji.

Višja strokovna šola Šolskega centra Nova Gorica poleg programa Upravljanje podeželja in krajine izvaja tudi višješolska študijska programa **Računalništvo in informatika** ter **Mehatronika**.

Svojo izkušnjo pri študiju na Višji strokovni šoli smer Upravljanje podeželja in krajine je delila naša diplomantka iz Goriških brd Ivana Prinčič:

»Na višjo strokovno šolo imam pozitivne spomine. Sproščen odnos med predavatelji in študenti, ki so bili vedno dostopni in pripravljeni pomagati ter veliko praktičnega izobraževanja na terenu, ki traja 800 ur. Praktično znanje pa osvojiš tudi z vajami na šoli ter terenskimi vajami. Dodana vrednost je, da pri določenih predmetnih predavajo svetovalci specialisti zaposleni na Kmetijsko-gozdarskem zavodu Nova Gorica. Dvoletni študij sem zaključila z diplomsko nalogo na temo povezovanja turizma s kmetijstvom v Brdih. Sedaj sem zaposlena doma na kmetiji in si pri delu pomagam z znanjem, ki sem ga osvojila med študijem.«

Regijska slovesnost ob mednarodnem dnevu civilne zaščite (CZ)

V sistemu zaščite in reševanja 70.000 operativcev. Vsi so nepogrešljivi

Regijska slovesnost ob mednarodnem dnevu civilne zaščite, ki ga obeležujemo na prvi marčevski dan, se je po 13 letih ponovno vrnila v Brda. Tokrat se je odvila v Vili Vipolže, kjer je prizna-

nja civilne zaščite prejelo 21 nagrajencev. Bronasti znak civilne zaščite je dobil tudi Iniciativni odbor za življenje – za AED Občine Brda.

Iniciativni odbor za AED Občine Brda je prejel bronasti znak Civilne zaščite

Zbrane vseh služb za zaščito in reševanje iz 13 občin severno-pri-morske regije je uvodoma pozdravil briški župan Franc Mužič, ki je pohvalne besede namenil dobri organiziranosti sistema zaščite in reševanje v Sloveniji: »Kaj pomeni dobra struktura in veriga pomoči, smo v Brdih spoznali ob novembrski ujmi. Uprava za zaščito in reševanje, še posebej poveljnik CZ Srečko Šestan, nam je takoj nudila pomoč in usmeritve. Posebej naj pohvalim našo civilno zaščito in gasilce, ki so se v tistih težkih trenutkih resnično izkazali. Država je nedavno potrdila ocenjeno škodo v vrednosti 9,5 milijona evrov, na nas je sedaj, da operativno izpeljemo sanacijo.«

Slavnostna beseda je pripadala legendarnemu poveljniku CZ Srečku Šestanu, ki je izpostavil, da so v

Nagovor poveljnika Civilne zaščite RS Srečka Šestana

Skupinska slika

Dan CZ

vseh sistemih ključni ljudje in se je vsem prostovoljcem in prostovoljkam znova osebno zahvalil za ves trud in čas, ki ga namenjajo pomoči drugim: »V sistemu zaščite in reševanja je vključenih preko 70.000 operativnih ljudi, ki so takoj na voljo za intervencije. Vsak od njih je nepogrešljiv. Sistem zaščite in reševanja je zelo kompleksna zadeva, a pomembni so ljudje, ki želijo pomagati. Naša dolžnost je, da to negujemo, za to navdušujemo mlade in obenem spoštujemo izkušnje starejših. Prostovoljstvo ni samoumevno. Prostovoljci delijo svoj čas in znanje. Hvala vam iz srca.«

Letos je bilo na ravni države podeljenih 265 priznanj, na severnem Primorskem pa 21, od tega enajst bronastih, pet srebrnih in štirje zlati znaki ter ena plaketa. Med prejemniki bronastega znaka je bil tudi Inicijativni odbor za življenje – za AED Občine Brda. Priznanje sta prevzela koordinatorka odbora Teja Jelina in Uroš Kobal. »To priznanje gre vsem Brikam in Bricem, Občini Brda, vsem donatorjem za nakup AED, ki ste prepoznali, kako pomembno je nuditi pomoč in reševanje ob kritičnih trenutkih. Vsem, ki ste se vključili v izobraževanje s področja temeljnih postopkov oživljanja z uporabo AED ter mnogi med vami tudi postali prvi posredovalci. Hvala, ker nas, ob vseh prizadevanjih osveščanja lokalne skupnosti, pri tem podpirate,« je Jelina zapisala na družbenem omrežju Facebook.

Bučen aplavz je ganil regijskega poveljnika Civilne zaščite za severno Primorsko Samuela Kosmača, kateremu je Srečko Šestan izročil zlati znak CZ. Iskrene čestitke vsem dobitnikom priznanj. Kot je dejal Šestan, naj vas tudi naprej vodi strokovnost, povezanost in predanost.

Erika Koncut

Fotografija: Andrej Colja

Unitri Brda

Pripravljali testenine, torteline, raviole, žlikrofe in kobariške štruklje

Društvo Unitri Brda vsako leto pripravi delavnico o peki kruha in peciva. Tako smo tudi v tem šolskem obdobju pripravili delavnico, na kateri pa nismo pekli kruha in peciva, ampak smo pripravljali testenine, torteline, raviole, žlikrofe in kobariške štruklje.

Na delavnico se vsako leto prijavi veliko naših članov in tudi letos je bilo tako, zato smo morali delavnico pripraviti v dveh delih. Delavnica je potekala na Osnovni šoli Alojza Gradnika v učilnici za pouk gospodinjstva. Vodila jo je Danila Terčič, naša članica. Prva skupina je imela delavnico v 13. februarja, druga skupina pa 27. februarja 2026, obe s pričetkom ob 15. uri. Pripravili smo testo za testenine, iz katerega smo potem pripravili raviole, torteline in fuže. Iz istega testa smo tudi

pripravili žlikrofe. Za zaključek pa smo iz ostankov testa naredili še ribano kašo za juho. Vse nadeve je Danila pripravila že doma, tako da smo se posvetili izvedbi. Nato smo naredili še paljeno testo za kobariške štruklje z orehovim nadevom in jih lepo oblikovali. Pri vsaki recepturi nam je Danila povedala za kakšen trik ali posebej poudarila detajle, ki so pomembni za dobro pripravo testenin. Vse pripravljene izdelke smo si razdelili in odnesli domov ter jih doma skuhalo za večerjo. Vse nam je dobro uspelo.

Hvala Danila za tvojo pripravljenost, skrb in požrtvovalnost, da so tvoje delavnice tako zanimive in da z veseljem deliš znanje z nami.

Evgenija Koncut

Svinjsko dober festival Od repa do glave

»To niso le jedi, temveč znanja, ki se prenašajo iz roda v rod«

Dobrovo je drugi marčevski vikend zadišalo po svinjsko dobrih jedeh. Prva edicija kOlinaričnega festivala je na dobrovski grad pripeljala goste od vsepovsod, ki so kljub slabemu vremenu

napolnili prizorišče. Poseben pomen je imela izjemna udeležba domačinov, kar organizatorji razumejo kot jasen dokaz, da Brici podpirajo zgodbe o povezovanju in ohranjanju tradicije.

Ni naključje, da se je festival odvil ravno v tem času. V ljudskem izročilu velja, da okoli 19. marca, na praznik sv. Jožefa, šalami dokončno dozori. To je čas, ko so mesnine pripravljene za na mizo, ko se shrambe odprejo in ko se dobrote delijo med družino, sosede in prijatelje. Festival je tako obudil tradicijo kolin, ki so bile nekoč eden najpomembnejših dogodkov v letu. Namen je bil predvsem obuditi stare navade predelave celotnega prašiča, kot so jih poznali naši predniki. »Festival Od repa do glave smo zasnovali kot poklon lokalni tradiciji in znanju, ki sta v Brdih stoletja oblikovala naš vsakdan. Dogodek je skladen s strategijo razvoja turizma v Brdih, ki izpostavlja kot ključni steber ponudbe prav gastronomijo. Ta temelji na avtentičnosti, butičnosti in podpori lokalnim ponudnikom. Z njim spodbujamo ohranjanje tradicionalnih praks, pristno domačo kulinariko, ki temelji na izročilih naših non in nonotov, vendar s pridihom sodobnosti, povezovanja gostincev in vinarjev

ter ustvarjanjem doživetij, ki temeljijo na naši dediščini. Verjamemo, da je prav spoštovanje lokalnega tisto, kar Brda dela edinstvena in privlačna skozi vse leto. Brda pa so posebna predvsem zaradi tukajšnjih ljudi, zato nam je v posebno veselje in ponos kreirati ta festival, ki temelji na tesnem sodelovanju našega zavoda in briških gostincev,« je povedala direktorica Zavoda za turizem, kulturo, mladino in šport Brda Tina Novak Samec.

Ko »prasc« združi briške gostince in vinarje

Pobuda za festival je zrasla ravno iz vrst briških gostincev. Že nekaj časa so si želeli ustvariti dogodek za podaljšanje sezone in predstavitev tradicije kolin, ki se danes počasi izgublja: »Festival je priložnost, da to tradicijo pokažemo na sodoben način, a z enakim spo-

Svinjsko dober festival Od repa do glave

štovanjem, kot so ga imeli naši predniki. Želimo si, da bi obiskovalci v teh dveh dneh okušali prav vse pripravljene jedi, zato smo se odločili za degustacijske porcije po temu primerni ceni.«

Direktorica zavoda dodaja, da je bil festival dokaz, kako močno in povezano skupnost imamo v Brdih: »Prav sodelovanje med 21 briškimi gostinci, 21 briškimi vinarji ter drugimi lokalnimi ponudniki, od ‚kafeterije‘ z jutranjo briško kavo do žganjekuhe, je ustvarilo pristno briško zgodbo. Ob tem pa moram posebej poudariti tudi, kako dragocena izkušnja je bila sama organizacija dogodka. V organizacijskem odboru smo od začetka do konca stopili skupaj ZTKMŠ Brda ob podpori Občine Brda ter gostinci. V vsakem trenutku smo si bili v oporo, si pomagali in se dopolnjevali. Prav to zavedanje, da lahko računamo drug na drugega, je tisto, kar nam je dalo dodatno moč. V ospredje smo postavili briško kulinariko v zimskem času ter tradicijo priprave izdelkov in jedi iz prašiča, ki ima v Brdih posebno mesto. To niso le jedi, temveč znanja, ki se prenašajo iz roda v rod.«

Sodelovanje gostincev in vinarjev je prineslo pravi dialog med krožnikom in kozarcem. Predstavili so se *Domačija Belica z vini*, *Domačija kmetija Kabaj Morel z*

vini, *Gostilna Sergio in vina Sylvmann*, *Restavracija Gre-dič z vinsko kletjo Ferdinand*, *Hiša Marica in vina Ščurek*, *Nejka in Uroš Klinec ter vina Edvard Reya*, *Oštarija Klinec z vini*, *Pizzeria Pr'Andreju in vinska klet Aleksander*, *Restavracija Hotel Venko in Klet Brda*, *Turistična kmetija Kont z vini Malin*, *Turistična kmetija Štanfel in vina Peršolja*, *Turistična kmetija Breg in vina Čarga*, *Vino@modana ter vina Šibav*, *Kamp Brda restavracija in vinska klet Valentinčič*, *Belvin restavracija z vini Pulec*, *Konvin in vina Movia*, *Pršutera Brda z vini Sosolič*, *Gostilna pri Marjotu in vina Zalatel*, *Tavarneta Estate restavracija ter vina Bužinel*, *Oljčni bar Šmartno ter klet Kristalvin*, *Kavarna in slaščičarna Mjrka in Kubrata Zbrd z žganjekuho*.

Festivalski prostor so popestrili tradicionalni predmeti, kot je bil denimo star šparget, kotel, kjer so se kuhale tripe (vampi) ali kotel za žganje. Posebno noto pa so dogodku dala ravno masterclass doživetja.

Bečarja Nejc Nikolavčič in Vasja Benedetič sta z delavnico *Bečar ni mesar* napravila pravo predstavo, v kateri sta prikazala predelavo prašiča, pripravo klobas in šalamov ter podala »staro« in »novo« šolo bečarskih prijemov. Velik doprinos je bila tudi strokovna delavnica *Od mufe do fete* (šalamjada), ki so jo vodili Cvetko

Svinjsko dober festival Od repa do glave

Dominko, Rasti Fakuč in Joško Sirk. Obiskovalci so tako spoznali 23 briških salam ter izvedeli vse o celotnem procesu pridelave, sušenja, po-

mena plemenite plesni in kriterijev ocenjevanja na sploh. Na dogodku smo okronali letošnjega šampiona med šalami, Nejca Nikolavčiča. »Izbira prvaka je bila težka, saj so bili vsi šalami za 1. mesto. Razlike v točkah so na koncu bile zelo majhne,« je dejal Rasti Fakuč in pohvalil vse briške proizvajalce salam.

Srčnost, ki nas dela posebne

Organizatorji se strinjajo, da je sodelovanje med vsemi ponudniki ustvarilo pristno briško zgodbo, ki izhaja iz našega okolja in ljudi. Navdušenja niso skrivali niti obiskovalci. Domačinka, ki je obiskala sobotno dogajanje, je povedala: »Vzdušje je bilo izjemno, ponudba pa raznolika. Posebej me je presenetilo, koliko mladine je sodelovalo pri organizaciji. Čudovita izkušnja!«

V organizacijskem odboru, v katerem so poleg zavoda sodelovali še Nejc Nikolavčič - Niko, Uroš Klinec, Sebastjan Mavrič, Janez Skočaj, Tina Kabaj, Tina Gorjup, Patricija Pirih, Dominik Rusjan in Matej Srebrnič, so dejali, da jih pozitiven odziv Bricev zelo veseli. »Prav domačini so tisti, ki s svojo prisotnostjo dajo tem dogodkom pravo vrednost,« je sklenila Tina Novak Samec.

Festival tako ni bil le kulinarčni dogodek, ampak praznik skupnosti. Kot pravijo organizatorji, veliko okolij ima odlične sestavine, a Brici imamo srčnost, ki nas vedno znova poveže. To je dokaz, da s spoštovanjem tradicije in prenosom znanja na mlajše generacije gradimo prihodnost Brd.

Dominik Rusjan
Fotografija: Damijan Simčič,
ZOSO foto

Mednarodni izmenjevalni projekt

Kazalke, ki so povezale Brda in Indijo

Petošolci iz Kojškega so se v letošnjem šolskem letu vključili v mednarodni projekt International Bookmark Exchange Project, ki poteka pod okriljem Mednarodnega združenja šolskih knjižničarjev (IASL).

Novembra lani so učenci z veliko ustvarjalnosti izdelovali knjižne kazalke, s katerimi so predstavili delček svojega domačega okolja. Kazalke so poslali partnerski šoli Learning Paths School v mestu Mohali v Indiji.

V teh dneh pa so petošolci prejeli kazalke iz Indije. Izmenjava je bila za učence posebno doživetje, saj so na ustvarjalen način spoznavali drugo kulturo, jezik in način življenja ter se zavedali pomena branja in mednarodnega povezovanja.

Dolgotrajna oskrba v domu upokoencev

Kdaj bodo teoretični okvir uspešno uspeli prinesiti v prakso?

V sklopu zakona o dolgotrajni oskrbi, ki se je postopoma začel izvajati v letu 2023, je od 1. decembra 2025 bila uveljavljena tudi pravica do dolgotrajne oskrbe v instituciji, dnevne dolgotrajne oskrbe in denarnega prejema.

Dolgotrajna oskrba je zastopana v zakonu o dolgotrajni oskrbi, ki se posveča posameznikom in posameznicam, ohranjanju njihove samostojnosti in zagotavljanju oskrbe po meri. Združuje ukrepe, storitve in aktivnosti, namenjene osebam, ki so zaradi posledic bolezni, starostne oslabelosti, poškodb, invalidnosti, pomanjkanja ali izgube intelektualnih sposobnosti v daljšem časovnem obdobju ali trajno odvisne od pomoči drugih oseb pri opravljanju osnovnih in podpornih dnevnih opravil ter opravil zdravstvene nege, vezane na osnovna dnevna opravila. Cilj je torej

zagotoviti bolj finančno dostopno in dosegljivo institucionalno varstvo tistim, ki ga potrebujejo. Z uveljavljanjem pravice dolgotrajne oskrbe v instituciji, v domu upokoencev, bodo upravičenci plačevali stroške prehrane in nastanitve. Stroški nastanitve bodo omejeni na višino zagotovljene pokojnine, storitve dolgotrajne oskrbe pa bodo krite iz obveznega zavarovanja za dolgotrajno oskrbo.

Postopek pridobivanja dolgotrajne oskrbe vodijo pooblaščenca na vstopni točki na pristojnem centru za socialno delo (za Goriško – CSD Severna Primorska). Po oddani vlogi zavarovanca svetovalec za dolgotrajno oskrbo preveri, ali vlagatelj izpolnjuje pogoje ter se dogovori za obisk na domu za pridobitev potrebnih informacij za pripravo ocene upravičenosti in načrt priporočenih storitev. Zavarovancu je nato dodeljena kategorija dolgotrajne oskrbe, na podlagi katere se nato sam odloči, katero pravico do dolgotrajne oskrbe želi koristiti. Izvedba se izvede na podlagi dogovora s koordinatorjem za dolgotrajno oskrbo, s pomočjo katerega se pripravi osebni načrt.

Stanovalci v domovih upokoencev so neposredno upravičeni do koriščenja dolgotrajne oskrbe, saj so s spremembo zakonodaje avtomatsko uvrščeni v sistem dolgotrajne oskrbe. Za unovčenje pravice dolgotrajne oskrbe so stanovalci podali svoja soglasja, ki so bila obravnavana na vstopni točki na Centru za socialno delo Ljubljana, ter na podlagi soglasij presodili, ali so vlagatelji upravičeni do dolgotrajne oskrbe ali ne, kar je bilo odvisno od njihovega zavarovanja v zadnjih 36 mesecih (zavarovanje za dolgotrajno oskrbo). Poleg tega pa so bili tudi obveščeni, ali imajo posamezniki ali posameznice tudi kakšne druge pravice, npr. dodatek za pomoč in postržbo. Glede na podane rezultate so se stanovalci lahko tudi odločali, ali sprejmejo dolgotrajno oskrbo ali bodo še vedno prejeli pravice po zakonu o socialnem varstvu. V kolikor si želel prejeti pravice dolgotrajne oskrbe, si se mogel odpovedati denarnemu dodatku prejšnjega zakona. Nov zakonodajni okvir pa prinaša druge ugodnosti, za domove upokoencev to pomeni, da stanovalci plačujejo le osnovne storitve, nastanitev in prehrano, ostalo pa je krito s strani dolgotrajne oskrbe.

Novosti v zakonu pa niso še dolgo časa aktivne ter trenutno predstavljajo še nekaj problematik, za katere si želimo, da se bodo s časom čim hitreje uredile, ko bo zakon bolj utečen ter administrativna podlaga bolj trdna in funkcionalna. Problematika je predvsem vezana na hitro spreminjanje stanja ljudi. Časovni okvir pridobitve odločbe je trenutno še zelo dolg, med tem časom pa si mora oskrbovanec sam kriti stroške ur dolgotrajne oskrbe. V kolikor bodo teoretični okvir uspešno uspeli prinesiti v prakso, bodo upravičence do dolgotrajne oskrbe finančno razbremenili.

Gaja Velušček

Kulturni dan petošolcev

Ogled predstave Martin Krpan s Policijskim orkestrom

Petošolci smo se 3. februarja 2026 odpravili v Ljubljano, kjer smo si ogledali glasbenopripovedovalno predstavo *Martin Krpan*, ki jo je spremljal Policijski orkester.

V Narodni galeriji smo spoznali znane umetnine in njihove ustvarjalce. Umetnine so nam postale še bolj zanimive.

Kulturni dan smo zaključili polni lepih vtisov in novega znanja.

Dom upokojencev Podsabotin

Naše punce

Zlata medalja je naša Natalija,
doma je iz Sempasa, ki ne pozna špasa.
Iz vipavskega vetra prihaja Elvira,
ki si kilometrine nabira.
Nataša po hodniku gre kot furja,
ker jo poriva kraška burja.
Andrejka ležerno hodi, obraz mili,
da se človeku in sebi smili.
Ko pa Ana po hodniku zagrmí,
se jo prestrašimo mi vsi.
Erika močna kot hrast,
Bog ne dej priti njej v past.
Vse negovalke so zlata in plemenite,
ki vsak dan nam brišejo »rite«.
En velik hvala in zahvala za vse
spodnje trenutke.

Matilda Jerončič (96 let)

Društvo upokojencev Kojsko

Pohodniki po poteh Češnjev cvet

Pohodniki DU Kojsko so novoletne zaobljube vzeli zelo resno. Sklenili so prehoditi pohodne poti Češnjev cvet. Že v lanskem letu so prehodili Karnjuko, Prvačnico in Črnico. Drugo nedeljo v januarju so se odpravili po poteh Bjla cpika.

Kar lepo število pohodnikov se je zbralo na dvorišču Gradu Dobrovo. Od tu so nadaljevali pot v Fojano, Barbano, Plešivo, Ceglo, Medano in nazaj na Dobrovo. Lepo vreme, pozitivna energija in obilica dobre volje ter zavedanje, da smo naredili nekaj dobrega zase, je dan obogatilo z zadovoljstvom in prijetno utrujenostjo.

Na sončno februarsko nedeljo, ko je jutranje ptičje petje že spominjalo na pomlad, pa smo se pohodniki zbrali pri Vili Vipolže. Tokrat smo se namenili po 10. poti Češnjevca cveta – po

Vilinki. Pot nas je iz Vipolž vodila v Dolnje Cerovo, nato je sledil kratek vzpon v Gornje Cerovo, kjer smo se ustavili pri naši članici Mariji Krašček, ki nas je prijazno pogostila. Okrepčani in dobre volje smo pot nadaljevali, krožna pot pa nas je zopet pripeljala na dvorišče Vile Vipolže.

Še en čudovit sončen dan, ki nam je prinesel veliko smeha, prijetnih pogovorov, novih moči ter potrditev, da so skupni koraki najlepši takrat, ko jih delimo drug z drugim.

Besedilo in fotografija:
Majda Korenjak

Pohodi DU Dobrovo in Unitri Brda

Lepe poti z razgledi na Brda

Pohodniki, člani DU Dobrovo in Unitri Brda, smo že takoj po novoletnih praznikih pričeli z našimi pohodi. Na povabilo Tanje Kristančič smo se v hladnem jutru, v ponedeljek 12. januarja 2026, odpravili na krožno pot z Dobrovega po dolini med Šlovrencem in Kozarnim, se povzpeli v hrib nad Kozarnim, šli proti Višnjeviku, do Jermanove kapelice in nazaj do izhodišča. Lep začetek pohodniških potepanj 2026.

Naslednji pohod je potekal 23. januarja 2026 po briski poti Prvačnica in Bela cepika, malo pa tudi izven poti po občutku. Prehodili smo skoraj 13 km v štirih urah in pol. Pohod je bil nenačrtovano malo daljši, a smo si ogledovali briške zaselke in vasi iz novih perspektiv in odkrili nove koticke. Lepo je bilo.

Po večdnevem deževju je bil 13. februar letos kot narisan za pohodniški izlet. Ivanka je izbrala Sabotin po grebenu iz lovske kočice. Zaradi jutranje mokrote in blata smo pot obrnili, malo ravno,

pa navzdol in spet navzgor po hribu po briški, do cerkvice sv. Valentina in pod grebenom do okrepčevalnice. Za zaključek pa po načrtovani poti po grebenu do izhodišča. Lep dan s čudovitimi razgledi in kar zahtevno potjo.

23. februarja 2026 pa smo se podali na krožno pot Trcinka od Peternela čez Pristavo v Nozno, se spustili v opuščeno

vasico Slapnik do Brezovka mimo Proje. Prečkali smo potok Kožbanjšček in se hoteli povzpeli v Belo. A nekje vmes smo pot zgrešili in se znašli na brezpotje. Kljub vsemu smo se varno vrnili na izhodišče. To je lepa krožna pot med vinogradi, od koder je lep razgled na Brda in sosednje vasi.

Evgenija Koncut

Z Nikito Peresin Meden o ruralni zgodovini

Kjer se zemlja spominja in ženska poslušša

Skoraj vsak dan grem mimo hiše, pred katero stoji tabla z narisano rumeno kronico in napisom Turistična kmetija Kont. V Golem Brdu, vasi, ki kot

majhno in razpršeno gnezdo čepi pod gričem na levem bregu reke Idrije, je hiša ena od redkih naseljenih.

Reka deli sicer enovito pokrajino na slovensko in italijansko stran, ob neurju naraste in poplavlja, sicer pa prijazno žubori in še pogosteje onemi. Veliko zgodb nosi s sabo: je priča številnim pretresom in spremembam oblasti, od oglejskih patriarhov do goriških grofov in kasneje Habsburžanov. Po prvi svetovni vojni je bila italijanska, po drugi jugoslovanska. Takrat je meja ponovno zarezala v življenje domačinov – mnogi so se izselili, gospodarska dejavnost je upadla. Če ne bi bilo Idrije, bi meja potekala drugače, pravijo. Od osemnajstih je danes naseljenih le še pet hiš, ki s svojo arhitekturno podobo kažejo na močan vpliv bližnje Benečije in Furlanije. Nekaj nad dvajset domačinov živi v Golem Brdu, ki kljub majhnosti nosi bogato zgodovinsko plastenje, značilno za celotno obmejno območje. Zgodovina govori o prazgodovinski in antični poselitvi griča nad vasjo, znanem po poznogotski cerkvi Marije na jezeru. Vas na stičišču mediteranskega in alpskega sveta se ponaša z izjemno biotsko raznolikostjo, med katero spada tudi rastišče lepega jegliča (*Primula auricula*). Nenavadno nizko, na nadmorski višini manj kot sto metrov, raste ta visokogorska rastlina v prepadnih apnenčastih stenah ob Idriji na poti proti Britofu.

Tudi danes mora biti kmet zelo iznajdljiv

Vas, v kateri so prebivalci že stoletja živeli od kmetijstva, zlasti živinoreje in vinogradništva, a so njihovo preživljanje vseskozi ogrožali

Ob reki in z njo

Z doktoratom v roki

vsakršni pretresi, je v zadnjih nekaj letih ponovno oživela. Mladi Martin Peresin, Kontov po domače, se je ob podpori družine odločil, da bo ostal doma in kmetoval. Ne z velikimi koraki, ampak počasi, premišljeno, sonaravno. Ima živino, ki se pase po travnikih, prideluje oljčno olje in vino, goji zelenjavo in vse pridelano ponudi svojim gostom na Turistični kmetiji Kont. »Danes v Sloveniji ni dovolj le pridelava, treba je pridelke predelati, tržiti in včasih vključiti še kakšno dopolnilno dejavnost,« utemelji Martinovo odločitev Nikita Meden, njegova s Krasa priženjena sopotnica, doktorica zgodovine, asistentka na Fakulteti za humanistiko in raziskovalka v Raziskovalnem centru za humanistiko Univerze v Novi Gorici. Zlasti od novega veka dalje je kmet povezoval svojo dejavnost z različnimi neagrarnimi, bodisi zaradi socialne nuje ali zaradi pridobitniške usmeritve. Podobno mora biti tudi danes zelo iznajdljiv, še doda Nikita, ki se je iz rodnih Senožec z velike živinorejske kmetije preselila v Golo Brdo, za katero pravi, da jo navdušuje zaradi harmonije v pokrajini s prepletom različnih tipov vegetacije.

Mama s srcem, raziskovalka z znanjem in vedoželjnostjo

Zibka v zgornjem delu hiše, ki sta jo z možem Martinom obnovila z občutkom za tradicijo, je bila pozimi, ko je nastajal ta članek, še prazna. Danes leži v njej drugorojenka Nežka, sestra triletne Metke. »Pomembno je prepoznati svoje prednostne naloge

Z Nikito Peresin Meden o ruralni zgodovini

in jim slediti,« pravi njuna mama, za katero je materinstvo najlepša, najtežja in najpomembnejša stvar v življenju. »To je tista plat, do katere pristopam s srcem, raziskovalno delo pa od mene zahteva drugačen pristop,« pove zgodovinarica, ki jo zanima veda, ki preučuje življenje posameznika in skupnosti iz najrazličnejših zornih kotov ter razkriva, kako je podeželsko okolje oblikovalo širšo družbo.

»Ruralna zgodovina pušča svoje sledi skozi snovno in nesnovno kulturno dediščino, ki danes povezuje ljudi, ozavešča o nekdanjem vsakdanjiku, vrednotah, in ponuja smerice za skupno identiteto. Združuje različne poglede na podeželje, ne le agrarnega. Pod svojim okriljem ne skriva zgolj otipljive (gospodarske) preteklosti, temveč se ukvarja tudi z družbo iz socialne in kulturne perspektive,« razloži sogovornica. Trenutno se posveča srenjski zemlji, starim pravicam in tistim drobnim, a ključnim kolektivnim mehanizmom, ki so omogočali, da se je agrarna skupnost in njena zemlja ohranila do današnjih dni. »Srenjska zemlja (gmajna) je v fevdalni družbi označevala zlasti pašnike in manj kakovostne gozdove, ki jih je kolektivno uporabljala vaška skupnost (srenja) za pašo živine, nabiranje lesa in drugih dobrin za potrebe človeka in živali. Lastnik teh zemljišč je bil do leta 1848 fevdalec, po tem letu pa so jih odkupile skupnosti ali občine,« pojasni. Zadnje čase jo še posebno zanima pravni vidik, ali natančneje, običajno pravo lokalnih skupnosti, ki se je razvijalo skozi prakso, navade na podeželju ter preko načinov upravljanja in rabe skupne zemlje, ki so se prilagajali gospodarskim in družbenim spremembam v času.

Tiha, a mogočna povezanost med človekom in zemljo

V vinorodno deželo se je Nikita

Pred Kontovo domačijo

preselila iz krajev, kjer se burja in kamnita pokrajina človeku hitro zalezeta pod kožo, zato je prav ta pokrajina močno zaznamovala tudi njeno raziskovalno pot. Sedanji dom v Brdih, kjer se stikata Kras in Furlanija, kjer je samo lučaj daleč do sosednje države, ji ponuja neposreden vpogled v čezmejno dinamiko, ki jo bogatijo osebne zgodbe, identitete in kulture in pričajo o tem, kako zgodovina nikoli ni samo 'naša' ali 'njihova', ampak vedno prepletana. Reka Idrija, ob kateri raziskovalka živi, se v raziskovanje ponuja sama po sebi. Preučevanje čezmejnega območja med drugim razkriva, kako kulture, vsakdanji običaji, čezmejni stiki, naravno okolje, politično-gospodarske ureditve ipd. oblikujejo življenje kmečkega prebivalstva na obeh straneh meje.

Zakaj je pravzaprav pomembna ruralna zgodovina? »Prvič, razumevanje naše preteklosti ni mogoče brez vpogleda v življenje kmetov in kmetic, ki so še dolgo v 20. stoletju predstavljali večino prebivalstva. Brez poznavanja njihove zgodovine ne moremo razumeti razvoja družbe kot celote. In drugič, da bi preko razumevanja načinov gospodar-

jenja z zemljo, kmečkih običajev, družbenih mehanizmov in vrednot skupnosti ter vsakdanjega življenja ohranili spomin in vedenje, ki lahko pomaga razumeti, kako se dediščina podeželja prepleta s sodobnimi izzivi,« pojasni zgodovinarica z bogato izobrazbeno in raziskovalno potjo. Diplomirala in magistrirala je na Univerzi na Primorskem. V diplomskem delu je raziskovala gospodarski razvoj in zaton trga v Senožečah med 15. in 18. stoletjem, v magistrskem pa se je posvetila upravljanju in značilnostim srenjske zemlje na Krasu s posebnim poudarkom na 18. stoletje. Doktorirala je na Fakulteti za podiplomski študij Univerze v Novi Gorici z disertacijo *Zemlja v skupni rabi v 19. stoletju*, v kateri je raziskovala zlasti proces privatizacije srenjske zemlje na Krasu. Zadnji dve leti je sodelovala pri zasnovi in vzpostavitvi Muzeja tovarništva in prevoznitva v Senožečah, ki je lansko poletje odprl svoja vrata. V prihodnjih raziskavah se želi še naprej posvečati zgodovini podeželja, predvsem gospodarjenju s srenjsko zemljo, vlogi žensk in delovanju kmečkih skupnosti.

»Življenje na kmetiji dojemam kot prednost,« pove v intervjuju na Radiu Slovenija. Tiha, a mogočna povezanost je ta odnos med človekom in zemljo. Zemlja ni le prostor, kjer živimo. Je pogoj našega bivanja, je starejša od jezika, starejša od zgodovine, starejša od nas kot posameznikov. In ker Nikita vse to ve in tako živi, jo tudi njen vrt za hišo radodarno obdari z vsakovrstnimi plodovi. »Toliko je bilo vsega, paradiznika, bučk, fižola,« je zadovoljna prva doktorica v Kožbanskem kotu, ki živi v Golem Brdu, vasi, ki po svoji mirni, skoraj samotarski podobi ohranja pristnost stare briške pokrajine in ki jo že nekaj let žlahtni Nikitina kraševska trdnost in zvrhana mera raziskovalnega duha.

Iva Sivec

Fotografija: zasebni arhiv NPM

Pustarji pričarali pomlad

Kojsko

Kojsko

Vrhovlje

Vipolže

Neblo

Neblo

Medana

Podsabotin

Pustarji pričarali pomlad

Združeni na Dobrovem - Neblo, Kozana, Medana

Fojana

Fojana

Kožbana

Kozana

Cerovo

Cerovo

Briški vinarji na elitnem dogodku svetovno priznanega vinskega pisca Jamesa Sucklinga

Za vstop v svetovno vinsko elito ključna preciznost in avtorska nota

Vrhunske vinarske hiše na globalni ravni, sproščen format, ki omogoča poglobljeno komunikacijo v prijetni atmosferi. Vse to je združeno v eni izmed najboljših velikih degustacij za vinske trgovce in ljubitelje vin na svetu – Great Wines World. Dogodek organizira ikona med svetovno priznanimi vinski pisci, James Suckling, dolgoletni kritik revije Wine Spectator, danes pa ustanovi-

telj ene najbolj vplivnih globalnih platform za ocenjevanje vin JamesSuckling.com. Njegov dogodek je pomembna priložnost za širjenje poslovne mreže in razvoj poslovnih partnerstev. Tudi letos so Slovenijo v New Yorku, Miamiu in San Franciscu v Združenih državah Amerike (ZDA) predstavljale tri briške vinarske hiše: Marjan Simčič Domaine, Klet Brda in Vinska klet Ferdinand.

Slovenske barve na Great Wines World so zastopali (z leve): Andrej Brun (Klet Brda), Marjan Simčič (Marjan Simčič Domaine), Jasmina Četrnič in Matjaž Četrnič (Vinska klet Ferdinand), Andrej Valentinčič in Luka Ribolica (Klet Brda).

Prav Marjan Simčič velja za enega ključnih ustvarjalcev prepoznavnosti briškega terroirja v krogu vplivnega vinskega kritika Jamesa Sucklinga. S svojimi mednarodno priznanimi vini in dolgoletno prisotnostjo je Marjan Simčič pomembno prispeval k temu, da so Brda postala opazna na svetovnem vinskem zemljevidu. »Že vrsto let sem na osnovi visokih ocen naših vin vabljen na najprestižnejše in najzahtevnejše mednarodne vinske dogodke, kjer so naša vina predstavljena ob boku največjih svetovnih vinskih imen. Great Wines World je

eden izmed takšnih dogodkov, ki vse bolj potrjuje, da se lahko tudi vina iz Brd enakovredno postavijo na svetovni vinski zemljevid. Dobro se zavedam, da izjemna kakovost vin za širšo prepoznavnost vinske regije ni dovolj. Prepoznavnost je treba nenehno utrjevati in potrjevati na mednarodnem prizorišču. Takšni dogodki ponujajo pomembne priložnosti za srečanja tako z novimi kupci, uvozniki, distributerji kot tudi z ključnimi sommelieri, ki vina in vinske regije kasneje vključujejo na vinske karte najboljših restavracij. Ob tem predstavljamo tudi novosti in nove letnike vin ter, kar je najpomembnejše, vedno znova dokazujemo stalnost in zanesljivost naše kakovosti. To je pomembno ne le za našo vinsko hišo, temveč tudi za Brda in za Slovenijo kot vinsko državo,« je za medije povedal Marjan Simčič.

James Suckling je danes najbolj vpliven svetovni vinski kritik, referenca ne samo v ZDA, temveč tudi v Aziji, Južni Ameriki in Evropi. Sucklingovi dogodki in ocene imajo velik vpliv na mednarodni trg vina, saj jih spremljajo trgovci, distributerji in zbiratelji z vsega sveta. Povabilo na dogodek Great Wines World zato velja za posebno čast in ugleden dosežek v globalnem vinskem svetu. Na dogodku sodelujejo le vinske kleti, ki jih na podlagi strogih kriterijev povabi James Suckling. Povabila so praviloma tudi povezana s konstantno kakovostjo in visokimi ocenami, ki jih vina prejmejo na platformi JamesSuckling.com, kjer Suckling s svojo ekipo vsako leto oceni več deset tisoč vin z vsega sveta.

V New Yorku in Miamiu je letos sodelovalo po 350, v San Franciscu pa 200 izbranih vinskih hiš z vsega sveta. Briško udeležbo na elitnem dogodku Great Wines World so pred leti začele vinske hiše Marjan Simčič

Briški vinarji na elitnem dogodku svetovno priznanega vinskega pisca Jamesa Sucklinga

Domaine, Vinska klet Ferdinand in Movia, zdaj pa je bila že drugo leto zapored povabljen in je sodelovala tudi Klet Brda. Prisotnost na Sucklingovih dogodkih presega zgolj predstavitev vin, ampak je globalno viden oder za promocijo zgodbe o briškem terroirju in Sloveniji kot vinski deželi. »Vemo, da je Slovenija majhna država in ima omejeno prepoznavnost. Great Wines World Jamesa Sucklinga je po drugi strani eden najpomembnejših vinskih dogodkov na globalni ravni. Tukaj postavljamo Slovenijo, kljub majhnosti, ob bok vsem slovitim regijam, kot so v Franciji, Italiji in Španiji ter novem svetu od Avstralije, Nove Zelandije, Kalifornije v ZDA do Čila.«

Kot še pojasnjuje Marjan Simčič, so visoke ocene in posledično vabilo na tovrstne elitne vinske dogodke plod absolutne kvalitete podprte s svojevrstnim izrazitim stilom in avtorsko noto. Precizno vinogradništvo, naravi prijazen pristop in biodiverziteta, ki jo imamo v Brdih, so v današnjem svetu pomemben faktor. V kolikor vinar stremi k vstopu v svetovno vinsko elito, mora prej omenjene dejavnike združiti v perfektno simfonijo in to ponavljati vsako leto.

Erika Koncut
Fotografija: Marjan Simčič

Teden pisanja z roko in leto Dragotina Ketteja

Ni samoumevno, da znamo pisati, niti ni samoumevno, da sploh lahko pišemo. Marsikdo se zaradi telesnih ovir ne more izražati na običajen način. A prav tam, kjer se zdi pot zaprta, se rodi moč volje.

Nekateri zato pišejo z usti ali nogami, obenem pa tudi slikajo in ustvarjajo prava umetniška dela. Vsaka zapisana črka in vsaka poteza čopiča sta dokaz poguma, vztrajnosti in neuklonljive želje po izražanju.

V OPB 1 smo v tednu pisanja z roko izbrali kitico pesmi Dragotina Ketteja, saj je letošnje leto posvečeno njemu. Na temo izbrane pesmi smo slikali z usti in nogami ter ob tem razmišljali o pomenu pisanja, ustvarjanja in o hvaležnosti za zmožnosti, ki jih pogosto jemljemo za samoumevne.

Nataša Skočaj Kodermac predsednica novoustanovljene sekcije

Pri OOOZ Nova Gorica ustanovili Sekcijo kreativnih dejavnosti

Na Območni obrtno-podjetniški zbornici Nova Gorica (OOZ Nova Gorica) so ustanovili Sekcijo kreativnih dejavnosti,

novo strokovno skupnost, ki združuje obrtnike in podjetnike iz različnih ustvarjalnih in storitvenih dejavnosti.

Sekcija kreativnih dejavnosti povezuje širok spekter dejavnosti – od cvetličarstva, tekstilnih in ročnih obrti, dekoracije prostorov in aranžiranja izložb do storitev, povezanih z organizacijo obredov ter skrbjo za urejenost prostora. Skupni imenovalec teh dejavnosti je ustvarjanje estetskih vtisov in posebnih doživetij ob pomembnih življenjskih trenutkih.

Na čelu sekcije Nataša Skočaj Kodermac

Za predsednico novoustanovljene sekcije je bila imenovana Nataša Skočaj Kodermac, ki bo skupaj s člani usmerjala razvoj sekcije, spodbujala sodelovanje med dejavnostmi ter skrbela za prepoznavnost ustvarjalnih in storitvenih obrti v lokalnem okolju. Ob tem poudarja, da je bila ustanovitev sekcije predvsem odgovor na potrebo po večjem povezovanju podobnih dejavnosti:

»Določene dejavnosti se danes krčijo, zato je za njihov obstoj še toliko pomembnejše povezovanje. Vsak obrtnik je pomemben in prav je, da ima možnost sodelovanja s sorodnimi oziroma dopolnjujočimi se dejavnostmi. Prav to razmišljanje je spodbudilo ustanovitev nove Sekcije kreativnih dejavnosti. Takšno povezovanje nam daje večjo moč, podporo ter več možnosti za skupne projekte in nadaljnji razvoj naših dejavnosti.«

Podjetnikom in obrtnikom iz ustvarjalnih ter storitvenih dejavnosti obenem sporoča jasno povabilo

Ustanovitev Sekcije kreativnih dejavnosti pri OOOZ NG

k sodelovanju: »Podjetnikom in obrtnikom iz ustvarjalnih ter storitvenih dejavnosti bi svetovala, naj se pridružijo novi sekciji kreativnih dejavnosti, saj s tem lahko samo pridobijo – od povezovanja, izmenjave dobrih praks in mreženja do novih priložnosti za poslovno sodelovanje. Ob tem je pomembna tudi vloga zbornice, ki poleg številnih aktivnosti, izobraževanj in dogodkov članom nudi strokovno podporo, obveščanje ter izobraževanje o zakonodajnih novostih in drugih pomembnih vprašanjih, ki so ključna za uspešno delovanje obrtnikov in podjetnikov.«

Povezovanje kot priložnost za skupne projekte

V prihodnje si v sekciji želijo predvsem okrepiti sodelovanje med člani ter razvijati skupne aktivnosti: »Želimo organizirati skupna izobraževanja in predavanja strokovnjakov z različnih področij ter nastopati

skupaj na dogodkih, kot so predstavitve poklicev in druge promocijske aktivnosti. Verjamem, da lahko s povezovanjem in skupno energijo ustvarimo še več ter postanemo še močnejša in prepoznavna sekcija.«

Roberta Fortuna,
direktorica OOOZ Nova Gorica

Opravičilo in popravek

V zimski številki Briškega časnika nam jo je žal zagodel tiskarski škrt, zaradi katerega sta se pojavili dve napaki.

Na strani 13 smo napačno zapisali priimek Matica Hercenga kot Hercog. Pravilen zapis je Matic Hercog. Na strani 39 pri članku Izlet v Sauris pa smo napačno podpisali avtorico. Pravilen podpis je Mariza Prinčič.

Za obe napaki se opravičujemo vsem vpletenim, bralcem pa se zahvaljujemo za razumevanje.

uredništvo Briškega časnika

IRRIGAVIT je povezal Brda in furlanske griče za bolj odporne vinograde

Ko voda postane skupna skrb

Goriška brda in furlanski griči si delijo veliko skupnega: vinograde, občutljiva tla, vrhunska vina – pa tudi vse bolj nepredvidljivo vreme. Prav zato zaključek projekta Interreg Italija–Slovenija IRRIGAVIT decembra 2025 ni

predstavljal le strokovnega poročila o opravljenem delu. V ospredje je postavil ključno vprašanje prihodnosti vinogradništva: kako trajnostno upravljati z vodo in s tlemi v času podnebnih sprememb.

Projekt se je zaključil v občutljivem trenutku, ko so nedavne poplave močno prizadele območje Brd in furlanskih gričev. Ti dogodki so znova pokazali, da voda ni le vir, temveč tudi tveganje, zato so za čezmejno območje nujne usklajene strategije – od namakanja v sušnih obdobjih do zaščite tal, zadrževanja vode v krajini ter zmanjševanja škode ob ekstremnih padavinah.

IRRIGAVIT, ki je nastal kot nadgradnja prejšnjega projekta ACQUAVITIS, je razvijal rešitve, namenjene tudi praksi – vinogradnikom, svetovalnim službam in institucijam. Med pomembnejšimi rezultati so bili napredni protokoli namakanja, pristopi za upravljanje in zaščito tal, eksperimentalni in demonstracijski poskusi, strokovna usposabljanja ter digitalna orodja za spremljanje stanja vinogradov in podporo pri odločanju. Povezovanje klasičnega znanja z merjenji, podatki in digitalnimi rešitvami je omogočilo bolj ciljno ukrepanje, večjo učinkovitost ter bolj premišljeno rabo vode.

Zaključek projekta je potekal v dveh dneh in na dveh lokacijah. 26. novembra 2025 so se partnerji zbrali v Vili Nachini Cabassi v kraju Corno di Rosazzo (Videm), kjer so predstavili rezultate in naredili pomemben korak naprej: podpisali so čezmejni sporazum o trajnostnem upravljanju vodnih strategij v vinogradništvu.

Sporazum je potrdil skupno zavezo, da bodo smernice in znanja, nastala v okviru projekta IRRIGAVIT, živele tudi po njegovem zaključku – kot podlaga za prilagajanje vinogradov podnebnim spremembam.

V projektu je sodelovalo šest partnerjev: Università degli Studi di Udine (Univerza v Vidmu) – Di4A, Università Ca' Foscari Venezia (Univerza Ca' Foscari v Benetkah), Kmetijski inštitut Slovenije, Geodetski inštitut Slovenije, RRA Severne Primorske d. o. o. Nova Gorica ter Consorzio Tutela Vini Friuli Colli Orientali e Ramandolo (Konzorcij za zaščito vin Furlanije in Ramandola). Dogodka so podprli tudi politični odločevalci, med njimi ERSA (Deželna agencija za podeželski razvoj

Furlanije - Julijske krajine) in Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije.

Drugi zaključni dogodek je sledil 27. novembra v Goriških brdih in je projektu dal še posebej močan simbolični okvir. Konferenca se je sklenila v Vili Vipolže, kjer so udeleženci ob projekciji dveh video vsebin in okrogli mizi z raziskovalci, vinogradniki ter predstavniki institucij iz obeh držav razpravljali o doseženih rezultatih in o tem, kako jih prenesti v vsakdanjo prakso. Posebna pozornost je bila namenjena ekstremnim vremenskim dogodkom – tudi poplavam –, ki so še dodatno potrdili pomen usklajenih ukrepov za vodo in tla.

Oba dogodka sta potekala v slovenščini in italijanščini s tolmačenjem ter vključevala tudi novinarski del in priložnosti za neformalne pogovore. Ena največjih vrednosti projektov ACQUAVITIS in IRRIGAVIT namreč ni le v smernicah in orodjih, temveč v mreži sodelovanja, ki povezuje raziskovalce, institucije in vinogradniški sektor ter ustvarja znanje, uporabno tudi po koncu projekta.

Zaključek v Vipolžah je tako potrdil bistvo IRRIGAVIT: prihodnost vinogradništva v Brdih in na furlanskih gričih bo uspešna le, če bo trajnostna, strokovno podprta in usklajena čez mejo.

Brda v srcu zimskih olimpijskih iger

Klet Brda ekskluzivni vinar v Slovenski hiši v Cortini

Olimpijske igre in velika vina imajo veliko skupnega: oboje terja svoj čas, disciplino, potrpežljivost in jasen cilj – doseči vrhunskost. V tem duhu je Klet Brda na

»Ko se pojavi priložnost, da Slovenijo predstavljamo na dogodkih, kot so zimske olimpijske igre, se vedno odzovemo. Naš cilj je preprost: da vsak, ki vidi napis Slovenija, pomisli na kakovost, življenjski slog in zeleni raj, torej en biser glede kvalitete življenja na svetu,« pravi direktor Kleti Brda Silvan Peršolja.

Slovenska hiša ni bila le zbirališče slovenskih navijačev in športnikov. Postala je tudi prostor srečevanj mednarodnih gostov, poslovnih partnerjev in predstavnikov institucij, kjer se je Slovenija predstavljala skozi kulturo, kulinariko in vino. V Slovenski hiši so se na enem mestu zbirali športniki in navijači z vseh koncev sveta – vsak v svoji barvi, uniformi ali s svojo zgodbo. Kot ekskluzivni vinar v Slovenski hiši smo imeli privilegij soustvarjati prostor, kjer so se te zgodbe srečevale tudi izven tekmovališč – ob pogovorih, srečanjih in trenutkih praznovanja. Poseben trenutek je bil večer, ko so gostje Slovenske hiše skupaj spremljali nastop Domna Prevca, ki je osvojil zlato medaljo. Kozarci vina Kleti Brda so takrat spremljali spontano slavo navijačev z vseh koncev sveta. Ta poseben trenutek poln slovenskega ponosa je tudi ekipa Kleti Brda doživela v živo.

Promocija za celoten briški terroir

Vina so bila osrednji akter na vseh organiziranih slovenskih dogodkih v Cortini. 12. februarja je Slovenska turistična organizacija izpeljala poslovne delavnice, na katerih se je predstavila destinacija Brda. Istega dne se je odvil tudi osrednji dogodek Olimpijskega komiteja Slovenije, na katerem so vinarji Marjan Simčič iz Marjan Simčič Domaine, Alis Marinič iz Domaine Vicomte de Noüe-Marinič in Andrej Valentinčič iz Kleti Brda predstavili zgodbo Združenja vinarjev CRU klasifikacije Marije Terezije. Dogodek je ponudil vpogled v zgodovino in raznolikost briških leg, ki že stoletja veljajo za eno najplemenitejših vinorodnih območij v regiji. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pa je 20. februarja organiziralo predstavitev Slovenije skozi slovenske kulinarčne odličnosti. V tem sklopu je posebno pozornost požela predstavitev vina Motnik iz kleti de Baguer.

zimskih olimpijskih igerh Milano-Cortina 2026 postala ekskluzivni vinar v Slovenski hiši, prostoru srečevanj športnikov, navijačev in mednarodnih gostov.

Dobro sodelovanje Kleti Brda je pohvalila tudi ekipa Slovenske hiše, ki je v zahvali zapisala: »Iskreno cenimo vaše partnerstvo, trud in dodatne korake, ki ste jih naredili, tudi izven dogovorjenih okvirov, da smo skupaj dosegli skupni cilj. Celotni ekipi se iskreno zahvaljujemo za izjemno sodelovanje, podporo in strokovnost.«

Klet Brda
Fotografija: Cimet Studio

Decembrske napitnine v Belvinu za dober namen

Ko dobrodelnost postane tradicija

Da v Brdih premoremo duh dobrote in čut do sočloveka, že več kot deset let dokazujejo tudi zaposleni v restavraciji Belvin, ki vsak december del

O tradiciji smo govorili s Tejo Trbižan, zaposleno v Belvinu, ki pravi, da se je vse začelo preprosto. Decembrsko napitnino so že pred več kot 10 leti začeli namenjati šempetrski bolnišnici, največkrat pediatriji. Kot pove, je bila želja jasna: »Pomagati otrokom in družinam, ki so v prazničnem času še posebej ranljive.«

Kasneje so se odločili, da bodo denar začeli namenjati neposredno posameznikom. Pri tem so si postavili tudi pogoj. Pomoč je bila namenjena družinam, kjer so v zgodbo vključeni otroci. Teja poudari, da jim je bilo pomembno, da pomoč pride v prave roke, zato so se o družinah pozanimali diskretno, preko zaupanja vrednih ljudi, pogosto preko osebnih poznanstev ali preverjenih informacij. V stik z družino niso stopali javno, niso želeli izpostavljanja, temveč so najprej vprašali, ali bi jim pomoč prišla prav. Šele nato so se dogovorili za predajo.

V Belvinu tudi minuli božič dobrodelni

Denar v Belvinu zbirajo do božiča, saj ga želijo predati kakšen dan prej, da lahko starši lažje poskrbijo za praznično mizo ali darilo, ki ga otrok pričakuje. Pomoč je praviloma namenjena nakupu živil, osnovnih potrebščin ter igrač. In včasih je prav igrača tista, ki pove največ o tem, kako skromne so razmere, v katerih kdo živi.

Teja se še posebej spomni prvega leta, ko so pomagali družini iz sosednjih krajev. Družina jih je povabila na dom. Prizor jih je pretresel: »Hiša je razpadala, ni imela niti oken, tla so se vdiralala, strop je puščal in povsod je bilo mokro. Ogrevanja ni bilo. V takem okolju je živel tudi fantek, star približno toliko kot moj.« Ta prizor se ji je vtisnil v spomin. Ko so družino vprašali, kaj najbolj potrebujejo, je bil odgovor najprej hrana. Nato je oče omenil, da bi rad popravil strop v dnevni sobi, ker voda teče skozi. Ekipa Belvina je takrat prvič naredila tisto, kar se danes zdi kot srce njihove dobrodelnosti. Šli so in nakupili poln avto živil. Kupili so oblačila za fantka in lego kocke, ki si jih je zelo želel, ker doma skoraj ni imel igrač.

Da delajo nekaj pravega, se zavejo kasneje, pravi: »Takrat, ko pride klic ali sporočilo, da se je nekaj uredilo, popravilo, da se življenje vsaj malo obrača na bolje, ko slišimo, da so jim polepšali praznike, takrat se zaveš, da si na pravi poti.«

napitnine namenijo dobrodelnosti. Ne kot reklamo, ampak kot tiho odločitev, ki se ponavlja leto za letom in ki pušča sled tam, kjer je najbolj potrebna.

V nadaljevanju so se povezali tudi z Majdo Smrekar, ki je bila pred upokojitvijo dolga leta močno ime humanitarnosti na Goriškem. Pomagala jim je vzpostaviti stik z družinami, ki so pomoč res potrebovale. Zgodb imajo veliko in največkrat so take, ko ljudem primanjkuje osnovnih potrebščin.

Minuli božič so decembrsko napitnino razdelili na dva dela. Pomagali so mami in otroku s posebnimi potrebami, ki je zaradi vozička potrebovala večji avto. Pomoči sta bili deležni tudi deklici, ki sta ostali brez staršev. Zdaj pa živita pri starih starših, kjer si več kot nujne stvari težje privoščijo.

Teja ob tem poudari, da največja zahvala pripada gostom. V Belvinu vsako leto obesijo sporočilo, da gre decembrska napitnina v dobrodelne namene. Gostje to pogosto sprejmejo z razumevanjem in toplino. Marsikdo še raje pusti napitnino, ko ve, da bo šla za otroke. Včasih prispevajo tudi zaposleni, stalni gostje pa so se na gesto že navadili in jo vzeli za svojo. Pridejo na pico, a hkrati vedo, da v decembru z majhno navado sodelujejo pri nečem večjem.

Belvin je tako postal zgled, da dobrodelnost ni nujno velika akcija, ampak lahko nastane iz preprostega dogovora, ki ga ponavljaš vsako leto: »Začeli smo z eno družino, zdaj sta dve, in upamo, da jih bo lahko še več.«

Ne zato, ker bi želeli šteti, ampak ker vedo, da stisk ne zmanjka. Včasih zmanjka le volje, poguma ali ideje, kako pomagati. Belvin jo je našel. Tiho in z veliko srca.

Dominik Rusjan

Trgovina z darili EmiLina v Šmartnem

Trgovinica z mojimi stvaritvami je bila uresničitev sanj

Vsaka podjetniška pot se začne z drobnno iskrico. Najprej – ob prostih trenutkih – nastanejo izdelki za dušo, potem jih pokažeš najbližjim, kakšnega podariš, odneseš na kakšno stojnico ob lokalnem prazniku, pritegneš pozornost

Sindi in Matej

V njeni trgovinici z darili v samem osrčju srednjeveške vasice Šmartno čisto na vsakem kotičku začutimo njen ustvarjalni ogenj, gostoljubnost in čarobnost zadovoljstva ob uresničitvi dolgoletne želje. Če si želite, da bi vaše darilo nosilo zgodbo kraja in rok, ki ustvarjajo z ljubeznijo, jo kar obiščite. Vsak izdelek vam bo pripovedoval svoj mali čarobni svet lokalnega briškega obrtništva.

Popust za bralce Briškega časnika

ljudi, beseda steče, prejemaš pohvale. Ustvarjalni plamen postaja korak za korakom vse večji in se nenadoma prelevi v podjetniški ogenj. Zgodba Sindi Rutar Erzetič iz Brezovka, ki ustvarja pod imenom EmiLina, je bila ravno takšna.

Obiskovalci trgovine s spominki in domačimi izdelki EmiLina

»Trgovinica v Šmartnem je bila uresničitev mojih sanj. Že pred epidemijo sem, večinoma ob vikendih, predstavljala svoje izdelke na stojnici v Šmartnem, sčasoma pa je vzknila želja, da bi tukaj odprla čisto svojo trgovinico,« pripoveduje Sindi. Ko se je leta 2023 sprostil prostor v Briški hiši, se je prijavila na občinski razpis in 23. marca 2024 že odprla vrata svojega prodajnega kotička. »Ob odprtju trgovine sem bila zelo ganjena. Tako številčnega obiska s strani Brik in Bricev ter svojih najbližjih nisem pričakovala. Vtilo mi je veliko dodatnega zagona,« se spominja trenutkov ob začetkih trgovine.

Dobrodošla pridobitev za vse, ki iščejo ideje za darila

Levji delež izdelkov v trgovinici so plod Sindine ustvarjalne žilice. Na policah najdemo skodelice, steklenice, kozarce, lesene izdelke, pa nalepke in modne dodatke s simpatičnimi napisi, ki jih Sindi z veseljem tudi personalizira. Ne omejuje se zgolj na briški prostor, izdelke njene blagovne znamke EmiLina najdemo tudi drugod po Sloveniji, tako v trgovinah kot turistično-informacijskih centrih, Sindi pa srečamo tudi na številnih sejmih na Goriškem in drugod po Sloveniji.

Trgovina z darili EmiLina v Šmartnem

Že precej časa pred odprtjem lastne prodajalne si je omislila spletno trgovino, v ponudbo pa je vključila tudi kombinacije z drugimi lokalnimi ustvarjalci in kmetijami. Tudi trgovinici v Šmartnem je zanje zasnovala poseben kotiček. »V trgovinici imam poleg svojih izdelkov tudi čaje, marmelade in likerje Sadno-zeliščne hiše Kikrca, sirupe, oljna olja in zeliščne soli Kmetije Markočič, med Čebelarstva Batištuta, vino Kleti Brda. Ponujam pa tudi izdelke drugih slovenskih ustvarjalcev. Recimo kave pražarnice Escobar in Coffee mama, čokolade in bonboniere Lucifer, 100 % sadne zamrznjene lučke LaPopsi, dekorativno kozmetiko Ansy, nogavičke Terra Rossa ter svečke Wick wick candles.«

Preplet ustvarjalnosti, smeha in družinske povezanosti

Sindi še posebej ceni umestitev trgovine: »Urejena je, kjer je bila nekoč kuhinja te hiše. Tukaj je še vedno ohranjeno ognjišče. Vsi vemo, da je bilo srce sleherne hiše ravno

Sindi z družino

kuhinja.« To dušo Briške hiše je poskušala ohraniti tudi med opremljanjem trgovine, pri čemer sta ji bila v veliko pomoč lokalno mizarstvo, ki je prisluhnilo vsem njenim željam, in soprogove izkušnje v zaključnih zidarskih delih. Trgovinici bi zlahka lahko nadeli ime atelje, saj si je Sindi tukaj uredila tudi malo delavnico in marsikatero željo svojih strank uresniči le v nekaj trenutkih.

»Z obiskovalci trgovine se zelo rada zapletem v pogovor in jih vprašam, od kod prihajajo. Ta paleta je res bogata: prihajajo s celega sveta, od Floride in Seattla v Združenih

državah Amerike, do Brazilije, Avstralije in Nove Zelandije! Radi imajo moje izdelke. Poseben vtis nanje naredi dejstvo, da večino ponudbe izdelujem lastnoročno,« izpostavi in doda, da si želi ustvariti doživetje za družine, še posebej otroke. Prav družina ji je v poseben navdih in podporo. Življenjskega sopotnika Mateja pogostokrat najdemo tudi za prodajnim pultom, pa tudi enajstletni hčerki dvojčici, po katerih je blagovna znamka EmiLina dobila ime, radi prispevata svoje pri postavitvi prodajnih polic.

Turizem je skratka družinski način življenja – medtem ko Sindi že ustvarja v osrčju briškega turizma, sama pa je tudi regionalna vodnica za območja Brd, Vipavske doline in Posočja, tudi doma v Brezovku snujejo zgodbo nastanitev možev Korančeve domačije, hčerki pa že sanjata o svoji prihodnosti na kmetiji, kjer bi združili ljubezen do kraja, domačih živali in ustvarjalnosti – morda s pridihom odklopa od digitalnega sveta.

Erika Koncut

Fotografija: Damijan Simčič,
ZOSO foto in arhiv EmiLina

Villa EVA: nagrada za odličnost v sredozemskem prostoru

Prejeli posebno priznanje španskega konzorcija Casa Mediterráneo

Briška proizvajalka vrhunškega ekološkega oljčnega olja Villa EVA družine Brataševc je bila visoko nagrajena s strani ene od osrednjih španskih državnih institucij za krepitev kulturnega in gospodarskega dialoga v Sredozemlju – Casa Mediterráneo. Kot edina nagrajena iz Slovenije je prejela prestižno priznanje za vrhunsko kakovost ekstra deviškega oljčnega olja ter za prispevek k ohranjanju sredozemskega kulturnega in gastronomskega izročila. Priznanje je v imenu Villa EVA prevzel veleposlanik Republike Slovenije v Madridu Tadej Rupel, kar dodatno poudarja diplomatsko in kulturno razsežnost nagrade.

E. K.

Fotografija: Arhiv Villa EVA

Briški oljkarji uspešni na izolskem ocenjevanju

V konkurenci 165 vzorcev prejeli šest zlatih in srebrno priznanje

V Izoli je potekal praznik slovenskega oljčnega olja – 32. Festival Zlate oljčne vejice, ki že vrsto let združuje pridelovalce oljčnega olja, strokovnjake in ljubitelje te značilne mediteranske

kulture. Festival »Zlata oljčna vejica in Olje mladih 2026« je letos potekal pod pokroviteljstvom predsednice Republike Slovenije dr. Nataše Pirc Musar.

Predsednica je v nagovoru poudarila, da se je slovensko oljkarstvo v zadnjih desetletjih močno razvilo: »Leta 1985 je bilo v Sloveniji le 450 hektarov oljčnikov. Danes številke pripovedujejo popolnoma drugačno zgodbo – zgodbo o vztrajnosti in zaupanju v prihodnost, saj oljčni nasadi obsegajo že 2.650 hektarov.

Oljka danes ne uspeva več samo v slovenski Istri, temveč se postopoma in uspešno širi tudi na območja Goriške in Brd. Res je, da je kar 95 odstotkov oljčnikov še vedno v slovenski Istri, kjer ima oljkarstvo svoje naravno okolje, tradicijo in znanje, a prav širitev oljke zunaj tega prostora pomeni izjemno priložnost za

dodatno rast, razvoj panoge in utrjevanje vloge oljkarstva kot pomembnega dela slovenskega kmetijstva in kulturne krajine.«

Med letošnjimi nagrajenci so bili tudi številni briški pridelovalci. Srebrno priznanje je prejel Tomaž Marinič, po eno zlato priznanje sta prejela Sebastjan Medvešček in Natuška Kristančič, po dve zlato priznanji pa Bogdan Valentinčič in Primož Kumar.

Podelitev nagrad je potekala v dvorani Sequoia InnoRenew CoE v Izoli. Dogodka sta se udeležila tudi župan Občine Brda Franc Mužič in direktorica občinske uprave Anita Manfreda. Občina Brda je bila skupaj z drugimi občinami povabljen kot sponzor tekmovanja.

Kako malo je potrebno za lep trenutek

*Vsak dan naj bo lep, s soncem obsijan,
večkrat naj kakšna lepa misel privre na dan.
Poglejmo malo naokrog,
ta čudovita narava nam kaže prave smeri,
ki jih vodi življenja tok.*

*Če imamo zdravje imamo vse in ne še več, še več,
v skromnosti, poštenosti skriva se čarobnost in na tisoče sreč.*

Nada Koncut

Erika Koncut
Fotografija: Anita Manfreda

Mednarodni sejem SOL Expo – The Olive & Oil Trade Show v Veroni

Predstavili so avtohtoni briški sorti ekstra deviškega oljčnega olja

Veroni se je 1. marca 2026 začel tridnevni mednarodni sejem SOL Expo – The Olive & Oil Trade Show, eden najpomembnejših strokovnih dogodkov na področju oljčnega olja v Evropi. Sejem združuje proizvajalce, kupce, distributerje, gostince, strokovnjake za senzorično analizo ter mednarodne medije in predstavlja pomembno dogodek za promocijo kakovostnih olj ter navezovanje poslovnih stikov.

Sejma so se udeležili tudi slovenski oljkarji, med njimi briški pridelovalci: Adrijana Peresin – Turizem Breg, Bose Oil, Domačija San Martin, Družina Brataševac – Vila Eva, Ekološka kmetija Primar, Jakončič Jadran, Kmetija Drnovšček – Kovačevi ter Prinz – Kmetija Prinčič.

Razstavljalci so obiskovalcem predstavljali svoja ekstra deviška oljčna olja, s poudarkom na avtohtonih briških sortah briška drobnica in briška črnica, ki sta zaradi svoje aro-

matičnosti in svežine vzbudili veliko zanimanja med udeleženci. Obiskovalci sejma so bili nad sortama izjemno navdušeni, saj predstavljata prepoznaven del identitete Brd.

Poleg predstavitve olj so se briški oljkarji udeležili tudi vodenih degustacij in strokovnih delavnic.

Poseben pomen udeležbe na sejmu je tudi v promociji Slovenije

kot butične, kakovostno usmerjene oljkarske regije. Takšni dogodki prispevajo k večji mednarodni prepoznavnosti slovenskega oljčnega olja.

Udeležbo na sejmu so omogočile občine, med njimi tudi Občina Brda, ter Znanstveno-raziskovalno središče Koper.

Tinkara Prinčič

Simulacija Evropskega parlamenta

Obravnavali štiri pomembne teme

Štirje učenci naše šole smo se 21. januarja 2026 odpravili na Gimnazijo Nova Gorica, kjer smo bili del simulacije Evropskega parlamenta.

Začelo se je ob 9. uri z govorom ravnateljice novogoriške gimnazije, ki nam je povedala nekaj zanimivih podatkov in razložila, kako bo potekal dan. Nato smo se glede na izžrebano sličico razdelili v štiri skupine. Vsaka skupina je obravnavala svojo temo. Teme, ki smo jih obravnavali,

so bile: revščina, enakost spolov, viri naravne energije in podnebni ukrepi. Za obravnavo tem smo imeli dve uri časa. V moji skupini so bili mentorji trije fantje. Ko smo zaključili z delom, smo se iz učilnic odpravili proti dvorani, kjer smo skupine ena po eno predstavile svoje teme in nato so ostali imeli možnost postavljati vprašanja. Sledilo je glasovanje. Na koncu smo se še malo fotografirali in se vrnili na našo šolo.

Aleks Četrtnič, 9. b

Na kratko o rezi češenj

Češnje lahko porežemo spomladi tik pred brstenjem

Češnja je po naravi bujno in visoko rastoče drevo z izrazito apikalno dominanco, metlasto rastjo vej in ostrimi koti izraščanja vej. Oblikuje piramidalno in kasneje okroglo obliko krošnje, maloštevilne veje se v notranjosti ogolijo, rast in rodnost se preselita na obod krošnje. Te njene lastnosti nam seveda niso v pomoč pri oblikovanju in rezi dreves.

Novejše gojitvene oblike, prilagojene pridelavi češenj v intenzivnih sadovnjakih, pa so palmeta, vretenast grm, vreteno ter zelo intenzivne oblike ozko vreteno (z več izpeljankami), španski grm, UFO (Upright fruiting offshoots) in druge. Za večino naštetih pridelovalci uporabljajo drevesa na srednje šibki do šibki podlagi (Gisela 5, Gisela 6, Piku in druge).

Kako do lepo oblikovanega in rodnega češnjevega drevesa?

Glede na prirojeno bujnost češnjevih dreves moramo v času oblikovanja krošnje oz. gojitvene oblike drevesa rezati čim manj. Naš cilj je hiter vstop v rodnost, zgodnja in stalno dobra rodnost. Zato se v prvih letih po sajenju poslužujemo prijemov, kot so mandanje nepotrebnih brstov in poganjkov, razpiranje rastočih poganjkov, privezovanje enoletnih poganjkov, zarezovanje v lubje ali zažaganje v les, rez pa omejimo na minimum. Tako bomo drevesa prej umirili v rasti, z diferenciacijo bodo na vodoravno upognjenih poganjkah tvorila cvetne brste in zarodila.

Izjema so drevesa, cepljena na šibko podlago. Ta imajo zaradi podlage bolj umirjeno rast, razprostrto krošnjo in hitreje vstopijo v rodnost. Dela z njimi je v prvih letih manj kot z drevesi na bujni podlagi, moramo pa biti pozorni na to, kdaj jih bomo začeli intenzivneje rezati! Ko v četrtem do petem letu dosežejo polno rodnost, moramo začeti z močnejšo povratno rezjo (rez nazaj). Tako se izognemo ogoljevanju vej ob osnovi, preprečimo preveliko rodnost in zastoj v razvoju dreves ter potencialno hiranje. Zgodnja velika rodnost gre lahko na račun razvoja korenin in krošnje, temu so podvržena predvsem manj bujna drevesa na šibki podlagi. Za primerno debelino plodov je večkrat potrebno redčiti tudi majske kitice.

Kljub naštetemu lahko češnjeva drevesa z nekaj znanja in truda lepo oblikujemo v različne gojitvene oblike. Tradicionalne gojitvene oblike za češnjo so piramida, izboljšana piramida in kotlasta krošnja. Gre za prostorske gojitvene oblike, ki potrebujejo veliko prostora in večje sadilne razdalje, podlaga dreves pa je običajno bujna.

Najpomembnejša načela rezi

V krošnji vedno vzdržujemo hierarhijo, kar pomeni, da od tal do vrha drevesa premer in dolžina vej upadata. Enako velja za vse ogrodne veje, premočno in predolgo vejo v vrhu brez razmišljanja izrežemo. Krošnja (ali ogrodna veja) naj bo v vrhu ožja, tako ji vzdržujemo obliko in skrbimo za osvetlitev vseh vej. Za boljšo osvetlitev izrezujemo pregoste veje.

Izrezujemo veje, ki se prekrivajo in križajo ter prepokončne veje. Pokončne poganjke in bohotivke v spodnji polovici krošnje lahko odrežemo na 5–10-centimetrski čep. Pri spomladanski rezi poganjek odrežemo 2–3 brste nad zadnjim cvetnim brstom. To nam bo v naslednjem letu zagotovilo 1–3 nove poganjke, kateri izmed teh pa bo gotovo uporaben za pomlajevanje veje oz. rez nazaj. Če poganjek prikrajšamo poleti, se bo več lesnih brstov spremenilo v cvetne.

Rodni les je potrebno obnavljati, saj starejši rodni les daje plodove slabše kakovosti. Majske kitice z leti rodijo vse drobnejše plodove. Najlepše plodove poberemo na eno- in dvoletnem rodnem lesu. Naš cilj naj bo dober pridelek debelih češenj, za kar je rez neobhodna. Vrhove dreves nižamo do višine, kjer lahko brez težav poberemo pridelek.

Rez prilagodimo sorti češnje. Sorte z velikim rodnim potencialom (Giorgia, Van, Sweet Heart, Lapins, New Star in druge samooplodne sorte) moramo rezati močnejše kot bolj bujne in manj rodne sorte (Burlat, Summit, Celeste). Sorte na manj bujnih podlagah začnemo rezati prej in jih režemo močnejše.

Povratna rez oziroma rez nazaj

V naravi češnje kot sadne vrste je, da se njene veje podaljšujejo in golijo pri osnovi (deblu ali ogrodni veji). Zato moramo pri rezi ukrepati tako, da predolgo vejo skrajšamo oz. režemo nazaj. To lahko naredimo z odvajanjem, pri katerem prepokončno vejo nižamo na bolj položno, nižje ležečo zunanjo vejo. Soroden ukrep je spodrezovanje, kjer predolgo, povešeno vejo skrajšamo na vejo bližje osnovi, ki izrašča iz njenega hrbtišča.

Na kratko o rezi češenj

Kdaj je primeren čas za rez češenj?

Češnje lahko porežemo spomladi tik pred brstjenjem ali v prvi polovici avgusta, po zaključeni rasti poganjkov. Vremenska napoved pred rezjo naj bo vsaj tri dni lepa, potrebujemo suho vreme. Nepotrebne bohotivke lahko izrežemo že junija. Po rezi nasad poškopimo z bakrovim pripravkom (spomladi) ali organskim fungicidom (poleti), da razkužimo in zaščitimo rane, nastale pri rezi. Vse rane razen najbolj drobnih je priporočljivo premazati s cepilno smolo. Rane so vstopno mesto za okužbe z bakterijskimi in glivičnimi boleznimi lesa, zato je pametno delovati preventivno.

Spomladansko rez opravimo malo pred cvetenjem, kar ni nujno v redu, saj z rezjo posežemo v hormonsko ravnovesje drevesa. To je lahko razlog, da se cvetovi slabše oplodijo in se še kasneje trebijo (odpadajo). Z odrezanim lesom zavržemo tudi nekaj rezervnih hranil. Nasprotno pri poletni rezi te bojazni ni, ampak je kvečjemu diferenciacija boljša, v drevesa pa ne posegamo pred cvetenjem. Poleti porezana drevesa bolje prenašajo toplotni in vodni stres, nastale rane se prej in bolje celijo. Za drevesa do vstopa v rodnost je bolj primerna spomladanska rez, režemo pa čim manj.

Poskrbimo za varstvo in dobro kondicijo dreves

Češnjeva drevesa morajo biti v dobri kondiciji, kar pomeni tudi zdravo listje. Z rednimi škropljenji poskrbimo za varstvo pred listno luknjičavostjo in češnjevo listno pegavostjo. Ti dve bolezni lahko povzročita popolno ogolitev dreves že avgusta

Rez nazaj (oranžno) in odstranitev celih vej (rdeča puščica) v preteklih letih

ali septembra, kar je zelo slaba popotnica za naslednje leto. Pridelovalec naj spomladi poskrbi za pravočasno, a ne pretirano gnojenje. Mlada drevesa lahko z dušikom dognojemo v več obrokih do meseca maja.

Davor Mrzlić, KGZS -
Zavod GO, SC Bilje

Sončen nastop med počitnicami

Za čim več prijaznih cest

Naši učenci tudi med počitnicami ne počivajo in tako sta se Vita Marc in Tinkara Prinčič iz 6. b na povabilo Občine Brda z recitacijama pesmi *Prijazna cesta* in *Razpotje* Toneta Pavčka udeležili predaje namenu montažnega mostu pod Snežečami. Most je bil namreč med jesenskimi poplavami uničen. Dekleti sta se odlično odrezali in imeli tudi to čast, da sta predali škarje za prerez traku. Naj bo tako, kot je sklenil častni gost, minister za obrambo Borut Sajovic: da bi bilo tudi med nami čim manj razpotij in naj nam pride naproti čim več prijaznih cest.

Izmenjevalnica igrač

Pravljično popoldne

Vzgoja za trajnostni razvoj in skrb za okolje se začeta že pri najmlajših otrocih. Prav zato v vrtcu spodbujamo dejavnosti, ki otroke učijo odgovornega ravnanja z okoljem, ponovne uporabe predmetov ter deljenja z drugimi.

V lanskem šolskem letu je na pobudo vzgojiteljic iz vrtca Biljana v Mladinskem centru Brda v Drnovku zaživela **Izmenjevalnica igrač**. Gre za prijetno pobudo, kjer lahko otroci igrače, ki so jih prerasli ali zanje izgubili zanimanje, zamenjajo za tiste, ki so jih tja prinesli drugi otroci. Na ta način igrače dobijo novo življenje, otroci pa spoznavajo pomen ponovne uporabe in deljenja.

Letos je izmenjevalnica dobila tudi knjižni kotiček. Otroci iz vrtca Biljana so prinesli lepo število knjig, ki so jih že prebrali, in jih namenili drugim mladim bralcem. Izmenjevalnica tako postaja prostor, kjer poleg igrač krožijo tudi knjige. Ker v naši občini nimamo krajevne knjižnice, je takšna pobuda še toliko pomembnejša. Izmenjevalnica otrokom omogoča, da si knjige izmenjujejo in ob njih razvijajo ljubezen do branja.

Posebej živahno je bilo v Mladinskem centru Brda **5. marca 2026**, ko obeležujemo **nacionalni dan branja**. Ob tej priložnosti smo strokovne delavke pripravile **pravljično popoldne**. Dogodka se je udeležilo veliko otrok, ki so z navdušenjem prisluhnil različnim pravljicam.

Martina Kocina je otrokom prebrala glasbeno pravljico *Piramidna hiša*, katere avtorica je sama, na kitari pa jo je spremljal Franko Reja, ki je avtor glasbe. Vzgojiteljici Tanja Mavrič in Mariza Koncut sta otrokom predstavili kamišibaj pravljici, Jana Movja pa je s tremi kratkimi in nekoliko drugačnimi zgodbami poskrbela za smeh in zabavo. Podarila pa nam je tudi nekaj knjig.

Iskreno se zahvaljujemo vsem otrokom in staršem, ki so prispevali knjige, ter pripovedovalkam zgodb, ki so poskrbele za prijetno in sproščeno pravljično popoldne. Vabimo vas, da tudi vi obiščete **Izmenjevalnico igrač**, ki je odprta vsak četrtek med 13. in 17. uro in prinesete igrače ali knjige in s tem podprete izmenjavo in razvojne trajnostnih navad.

strokovne delavke vrtca Biljana

Osnovna šola Alojza Gradnika Dobrovo

Zimska šola v naravi

Učenci Osnovne šole Alojza Gradnika Dobrovo so se udeležili zimske šole v naravi na Krvavcu.

Utrinek 1. dne Marka Bajta:

»Danes je dan, ko smo se s sošolci odpravili v zimsko šolo v naravi. Pot je bila dolga in se je kar vlekla in vlekla v neskončnost. Ko smo prišli, smo se razdelili po sobah in že je bil čas za smučanje. Sicer sem kar velikokrat padel, saj sem prvič smučal, a kljub temu sem se zabaval.«

Tečaj za nogometne trenerje UEFA C v Brdih

Trener je ključna figura pri delu z mladimi

Nogometna zveza Slovenije (NZS) vsako leto organizira približno 20 tečajev za pridobitev različnih trenerskih diplom. V letu 2026 bo za začetno raven Trener UEFA C razpisanih kar devet lokacij, ena izmed njih so bile tudi Vipolže.

Tečaj je potekal od 21. januarja do 14. februarja 2026, predavanja so potekala v učilnici OŠ Dobrovo, praktične vaje pa so potekale na novem igrišču z umetno travo v Vipolžah. Na praktičnih prikazih treningov s strani trenerskih kandidatov so sodelovali tudi mladi nogometaši NK Brda.

Vodja trenerskih usposabljanj pri Nogometni zvezi Slovenije je domačin iz Medane Iztok Kavčič, ki je več kot 15 let igral za NK Brda. Po uspešni trenerski poti v različnih slovenskih klubih – med drugim je z mladinci ND Gorica dvakrat osvojil naslov državnega prvaka – je leta 2021 prevzel vodenje trenerskih usposabljanj na NZS.

»Svojo mladost sem preživel kot igralec NK Brda, kjer sem z nogometom odraščal ter doživel veliko lepih trenutkov v domačem klubu. Danes si želim klubu pomagati, da s pomočjo različnih projektov NZS ponovno dvignemo kakovost nogometa v Brdih. Klub ima danes pod vodstvom Damjana Birtiča ambiciozno in sposobno vodstvo ter odlično nogometno infrastrukturo – o takšnih pogojih smo lahko v naši generaciji le sanjali. Naslednji korak pa je nadgradnja vsebine, predvsem skozi še bolj kakovostno in stro-

kovno delo z mladimi nogometaši. Organizacija usposabljanja UEFA C je bil prvi pomemben korak, saj je številnim trenerjem iz goriške regije omogočila lažji dostop do usposabljanja. Za uspeh v nogometu je potrebnih več dejavnikov – od dobre organizacije kluba do kakovostnega dela na igrišču. Trener je ključna figura pri delu z mladimi, zato verjamem, da se bo z več usposobljenimi trenerji raven nogometa v Brdih in širši goriški regiji ponovno začela dvigovati.«

»Uprava NK Brda si je kot eno od osnovnih nalog zastavila postavitev kvalitetnih temeljev za delo z mladimi. Dolgoročno želimo postati ugleden razvojni klub, ki bo najmlajšim in mladim nudil dobre pogoje za vadbo in razvoj. Prizadevamo si, da

bi nogometna šola temeljila na motiviranih trenerjih, ki si prizadevajo nadgraditi svoje znanje na področju nogometne igre in dela z mladimi. Sodelovanje z NZS pri organizaciji licenčnega UEFA C seminarja zato za nas predstavlja priznanje in potrditev, da smo na pravi poti. Velika zahvala gre zato v prvi vrsti Iztoku Kavčiču, vodji trenerskih usposabljanj pri NZS, in Janiju Šturmu, vodji Nogometne šole NK Brda, za odlično organizacijo dogodka, Občini Brda in ravnatelju OŠ Alojza Gradnika Dobrovo pa za naklonjenost in vso logistično pomoč. Verjamemo, da bomo v bodoče še nadgradili naše sodelovanje in tako pripomogli h kvalitetnemu razvoju nogometne igre v Brdih,« pravi Damjan Birtič, predsednik NK Brda.

Zacveti tam, kjer si posajen

Kar nekaj miselnega in psihičnega napa zahteva vpogled v prvi letošnji dogodek v Almini hiši v Medani. V začetku marca je medanski kreativni prostor skozi prozorno rdečo zaveso vabil na čutno, prostorsko in deloma kulinarično umetniško instalacijo. *Instinkt – Bloom (In)* je naslov umetniškega projekta, zasnovanega kot delo v nastajanju, ki se

Umetniško delo združuje različne elemente: prostor, svetlobo, vonj, okus, dotik, organske materiale in elemente, ki izhajajo iz odrske verzije projekta. Ker gre za delo, ki izhaja iz organskosti, cikličnosti in telesnosti, materiali niso le estetska izbira, temveč nosilci simbolov, občutij in procesov. Dramaturgija je zato telesna, ne intelektualna. Ne vodi z razlago, ampak z občutkom. Gre za delo ustvarjalke Tine Princ, avtorice širšega projekta *Things I Miss* (Stvari, ki jih pogrešam), v katerem se med drugim že vrsto let vprašuje, kaj v sodobnem življenju izgublamo ali spregledujemo. Instalacija v Medani nadaljuje raziskovanje telesnosti, čutnosti in minljivosti ter razširi usmerjenost zaznave na naravne procese, ki so univerzalni, a jih kot sodobni ljudje pogosto pogrešamo, ker jih ne živimo več zavestno.

V zatemnjeni izbi s stropa visi osvetljena rdeča forma, prispodoba ženske oziroma gibanja telesa v prostoru. Zmanjšana svetloba predstavlja umik, počitek, zorenje, tisto, kar se dogaja pod površjem. Delo se premika skozi organske materiale (posušeni sadeži v visečih rdečih vrečkah), mehke, porozne, dihajoče teksture (simbol odprtosti za spremembo, prehajanja med notranjim in zunanjim) in čutne dražljaje (zaznava prostora, bližine ljudi ...). Organski materiali delujejo kot prispodoba za rast in propadanje. Nikoli niso končni, v sebi nosijo proces, gledalca vabijo k opazovanju prehoda, ne rezultata.

V instalaciji *Instinkt – Bloom (In)* je instinkt, čut razumljen kot moč, kot notranji klic k preobrazbi. Ni nekaj divjega ali neukročnega, temveč nekaj organskega, cikličnega in inteligentnega, kar se dogaja v telesu, naravi in ustvarjalnem procesu. In ker je instinkt proces in ne dogodek, to ni instalacija, ki jo zgolj gledaš, je instalacija, ki jo doživljaš. In tudi okušaš in vonjaš. Zato se tudi hrana ponuja kot del umetniškega jezika: kot prispodoba za zorenje in čutenje. V sodobni umetnosti je namreč hrana pogosto uporabljena kot najbolj neposreden stik med umetnostjo in telesom – nekaj, kar ne le gledamo,

razvija skozi različne stopnje, prehode in ritme. Kakor da vedeti naslov, je instinkt, čut, tista ustvarjalna spodbuda, tisti notranji vzgib, ki vodi k rasti in razcvetu. Projekt je bil prvotno razvit v odrskem formatu na lanskem Ljubljanskem tednu mode, zdaj pa je zaživel v Alminem galerijskem prostoru. Bolj intimno, bolj izkustveno.

Od prvinskega impulza do notranjega razcveta. Fotografija: vir internet

ampak dobesedno sprejememo vase. In tako so se na mizi, okrašeni z rdečimi flamingi in na okroglih ogledalih ponujale vsakovrstne miniaturne dobrote in povezale svet, ki so ga zaznale z lepoto očarane oči, z notranjim (ugodnim) doživljanjem.

Še beseda o reviji, položeni pod osvetljeno rdečo formo v zatemnjeni izbi. Šele doma ugotoviš, da je tam namenoma in da je del projekta, misije ozaveščanja, premišljene zgodbe oblikovanja in umetnosti. Delo v nastajanju, piše na hrbtni strani, senzorično potovanje od prvinskega impulza do notranjega razcveta. *Sintetična vlakna, sintetične misli*, je eden od naslovov v reviji. Misel, da prav zares postajamo vsako sezono lepše oblečeni plastični ljudje, ujeti v plastično kletko, je vse bolj nelagodna, je na veliko zapisan poudarek na 45. strani. 152 milijonov ton mikroplastike v rekah in oceanih, 70 odstotkov oblačil je sintetičnih ... Quo vadis homo?

Iva Sivec

Društvo Dablo v Vili Manin

Impresionisti za nov val ustvarjalnega zagona

Društvo Dablo, ki bo letos praznovalo pomembno 20. obletnico delovanja, je začetek leta zaznamovalo s strokovno ekskurzijo na razstavo impresionistov v Vili Manin v Italiji, od Gouguina do Hopperja. Obisk razstave je članom omogočil neposreden stik z vrhunskimi umetniškimi deli ter poglobljeno spoznavanje tega pomembnega umetniškega obdobja. Raznolika dela in posebna atmosfera razstave so udeležence navdihnili ter jih spodbudila k še večji ustvarjalnosti in zavzetosti pri lastnem delu. Člani društva so se

domov vrnilo polni novih vtisov, idej | spremljal tudi pri njihovih prihodnjih projektih.

Alda Grudina

Primorska poje 2026

Dvomesečna karavana zborovske glasbe

Konec februarja se je v Vili Vipolže v Brdih pričela 57. revija Primorska poje. Na 38. lokacijah se bo predstavilo 219 zborov, kar pomeni skoraj 4000 pevcev. Letošnja revija je posvečena pesnikoma Srečku Kosovelu in Dragotinu Ketteju ter skladatelju in dirigentu Ignaciju Oti. Na reviji je bila predstavljena nova himna Primorske poje avtorja Miroslava Paškvana, besedilo pa je napisala Klara Makovec. Novost je tudi sodelovanje z Gimnazijo Nova Gorica. Dijaki bodo na izbranih koncertih predstavili Kosovelovo, Kettejevo in lastno, avtorsko poezijo.

Primorska poje je zagotovo ena največjih manifestacij slovenske ljubiteljske kulture, ki jo organizirajo Zveza pevskih zborov Primorske (ZPZP, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti (JSKD), Zveza slovenskih kulturnih

društev v Italiji (ZSKD), Zveza slovenske katoliške prosvete (ZSKP) Gorica, Zveza cerkvenih pevskih zborov (ZCPZ) Trst in številna domača društva po Primorski. Med številnimi nagovori in pozdravi smo med drugim slišali: »Iskrena hvala vsem, ki soustvarjate to edinstveno zgodbo: pevkam in pevcem, zborovodjem, zborovodkinjam, organizatorjem, publiki in vsem podpornikom v številnih krajih na tej dvomesečni karavani zborovske glasbe. Primorska poje se ne stara, temveč v ta naš prostor, ki sega od morja do gora in ga nosimo v srcu, s pesmijo vsako leto prinaša pomlad.«

Foto: Foto atelje Pavšič Zavadlav Solkan/arhiv JSKD
Nova Gorica

Kulturni praznik v Vili Vipolže

S spoštovanjem do kulture in slovenskega jezika

V renesančni Vili Vipolže se je 6. februarja 2026 odvila slavnostna prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku. Tak večer ni samo poklon enemu izmed največjih slovenskih pesnikov Francetu Prešernu, ampak praznik vsega, kar nas

dela ljudi: besede, slike, glasbe in tistega tihega občutka, da v življenju iščemo nekaj več. Slovenci smo med redkimi narodi, ki imamo kulturi posvečen državni praznik in prav zato je tak dogodek vedno poseben.

Dan kulture - Azad Karim

Letošnje leto 2026 je Vlada Republike Slovenije razglasila za leto pesnika Srečka Kosovela in pisateljice Zofke Kveder. Oba sta nas zapustila pred natanko sto leti, a njuna misel o človeku in družbi še danes ostaja presenetljivo živa. Zdi se, kot da sta marsikaj napisala prav za naš čas.

Prireditev je uvodoma odprla podžupanja Teja Jelina, ki je poudarila pomen skupnosti, ustvarjalnosti in spoštovanja slovenskega jezika. Prav jezik je tisto, kar nas povezuje: doma, v šoli, na odru in v vsakdanjih pogovorih. In prav zato je kulturni praznik več kot le datum. Je opomnik, da je kultura naša skupna odgovornost.

Nova razstava: Tiha polja Azada Karima

V sklopu slovesnosti se je odprla nova likovna razstava akademskega slikarja Azada Karima, s čimer je Vila Vipolže dobila še eno dragoceno vsebino. Azad Karim (rojen leta 1954 v Arbilu, v Kurdistanu na severu Iraka) se je po študiju v Bagdadu odločil za pot v tujino in leta 1976 prišel v Slovenijo. V Ljubljani je študiral na Akademiji za likovno umetnost, diplomiral iz slikarstva (1980) in kasneje zaključil še magistrski študij grafike. Danes redno razstavlja doma in v tujini, njegovo ustvarjanje pa se dotika tako osebne intimne kot širšega prostora, v katerem živi.

Dan kulture - Azad Karim

Na odprtju je bila prisotna likovna kritičarka Anamarija Stibilj Šajn, ki je izpostavila, da je slikarjev cikel del *Tiha polja* intimnega opusa: »V njem zaznavamo slikarjev geniusloci (značilnosti, posebnosti kraja), oplemeniten s sodobno evropsko modernistično prakso. V slikovni poetiki pa je največ prav umetnika, Azada, ki ustvarja onkraj vsega tega, pa vendar z globokim čutenjem svojih dveh svetov, kot tudi preteklosti in sedanjosti. Pri tem vedno misli na človeka, saj je v svojem bistvu občutljiv humanist, njegova dela pa so apel, ki kliče k razmisleku.«

Glasba, ki se prileže prostoru

Tak kulturni večer v Vili Vipolže si težko predstavljamo brez glasbe in tokrat je bila ta še posebej premišljeno umeščena v prostor. Predstavila se je čembalistka Eva Dolinšek, ki je leta 2015 z odliko magistrirala na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Nastopa kot solistka in komorna glasbenica na številnih domačih in tujih odrih. Posebej jo odlikuje predanost »starejši glasb« tako z raziskovanjem kot s koncerti, predavanji in vodenjem baročne komorne skupine Musica nucus. Junija 2024 je prejela tudi priznanje Univerze v Ljubljani za pomembna umetniška dela na področju čembala. Na Akademiji za glasbo pa deluje kot habilitirana asistentka.

Kulturni praznik v Vili Vipolže

Večer je popestrila glasbenica Tjaša Fajdiga, performerka iz sveta muzikala in jazz petja, magistra muzikalnega nastopa, ki je svoj talent izpopolnila v Londonu na Kraljevi akademiji za glasbo, pred tem pa se je dodatno izobraževala tudi na konservatoriju v Amsterdamu. Poleg nastopanja svoje znanje prenaša naprej, tudi skozi tečaj pravih dihanja in nege glasu za govorce. Zase pravi, da je najbolj domača na odru, »v svojih cabaret showih, kjer z glasom, gibom in odrsko prezenco zadimam v polni meri.«

Slovesnost v Vili Vipolže je bila točno to, kar si od kulturnega praznika želimo: spoštljiva, topla, vsebinsko bogata in hkrati dovolj preprosta, da se je dotaknila vsakega izmed občinstva.

Ko se kultura zgodi tako v dvorani, med ljudmi, z besedo, sliko in glasbo, postane nekaj, kar nas ne uči na silo, ampak nas preprosto spomni, kdo smo.

Dominik Rusjan

Fotografija: Damijan Simčič, ZOSO foto

Guinnessov svetovni rekord v številu harmonikašev

Slovenija piše zgodovino, pridružite se!

Slovenija se pripravlja na izjemen glasbeni mejnik! V nedeljo, 17. maja 2026, bo na Velenjski Visti potekalo podiranje Guinnessovega svetovnega rekorda v največjem številu harmonikarjev na enem mestu. Dogodek, ki ga že zdaj z nestrpnostjo pričakuje vsa država, bo postal vseslovenski harmonikarski praznik stoletja.

Do sedaj je prijavljenih že več kot 1.567 harmonikarjev, kar dokazuje, da bo dogodek resnično nepozaben. A prositorja je še dovolj – zato vabimo tudi vas!

Vsi nastopajoči bomo skupaj zaigrali legendarno skladbo Na Golici, in sicer v CFB uglasitvi. Zaradi izpolnjevanja Guinnessovih kriterijev bomo skladbo ponovili trikrat, skupna dolžina izvajanja pa bo med 5 in 10 minutami.

Sodelujejo lahko vse vrste harmonik:

- diatonične, • klavirske, • kromatične.

Pogoj je le, da so harmonike tehnično izpravne.

Ne zamudite priložnosti, da postanete del zgodovine slovenske glasbe in Guinnessove knjige rekordov. Pridružite se množici harmonikarjev, stopimo skupaj in svetu pokažimo, kaj zmora Slovenija!

Prijavite se in bodite del rekorda!

Več na www.vistarekord.si

Vaška skupnost Hum in Društvo upokojencev Kojsko

Dan žena v dvorani na Humu

Letošnja prireditev ob 8. marcu, mednarodnem dnevu žena, ki jo tradicionalno organizirata Vaška skupnost Hum in Društvo upokojencev Kojsko, je znova napolnila dvorano na Humu.

V kulturnem programu, ki ga je povezoval Dominik Rusjan, so sodelovali Moški pevski zbor Srečko Kumar pod vodstvom Aleksandra Sluge, učenci Podružnične osnovne šole Kojsko pod mentorstvom Monike Šuligoj ter plesalke plesnega kluba L'uniti pod mentorstvom Tanje Simčič Makuc.

Dominik Rusjan je v svojem nagovoru poudaril pomen praznika – dneva, posvečenega vsem ženskam, ki se iz dneva v dan trudijo ter velikokrat namesto sebe na prvo mesto postavljajo druge. Povezovalc programa se je v svojem razmišljanju dotaknil tudi spomina na Zofko Kveder, pionirko, ki je kot ena prvih avtoric pri nas spregovorila prav o ženskah in njihovem položaju v družbi. Leto 2026 je tudi leto pisateljice Zofke Kveder, zato je v program vključil njena razmišljanja, ki jih je interpretirala Majda Korenjak. Prisotne je nagovorila tudi podžupanja Občine Brda Teja Jelina.

Po kulturnem programu se je druženje nadaljevalo v prijetnem vzdušju ob pogovoru, smehu in dobri volji. Takšna srečanja znova potrjujejo, kako pomembni so skupnost, medsebojno spoštovanje in iskrena hvaležnost ženskam, ki s svojo predanostjo bogatijo družino in družbo.

Majda Korenjak

8. marec na Humu

Dokumentarnica v Vili Vipolže

Zgodbi, ki ju ne izbrišeta niti čas niti gora

Srečno roko so imeli snovalci letošnje Dokumentarnice v Vili Vipolže. Dve uveljavljeni režiserki, med drugim tudi letošnji Štigličevi nagrajenki za režijo, z izbrušeno poetiko izpišeta zgodbi, ki ju ne izbrišeta niti čas niti gora. Njuna filma sta bila sestavni del

Kader iz filma *Gora se ne bo premaknila*, vir internet

Tišina – glasna pripovedovalka

Na prvi pogled sta filma, prikazana v zgodnjem marcu na četrti Dokumentarnici v Vili Vipolže, zelo različna. Prvi z naslovom *Ne pozabi me* in podpisom režiserke Anje Medved obuja spomine na vojno in na odraščanje v mestu, ki šele nastaja; drugi z naslovom *Gora se ne bo premaknila* režiserke Petre Seliškar spregovori o odraščanju v gorah. A globlji pogled razkrije presenetljivo veliko skupnih tematskih tokov. Oba filma se izogibata velikim razlagam in raje iščeta resnico v drobnih, intimnih trenutkih. Intimnost v filmu Anje Medved vznikne v osebnih spominih, v tistem odpiranju arhivskih škatel, v ranljivosti ljudi, ki prvič naglas izrečejo nekaj, kar jih je spremljalo vse življenje, v filmu Petre Seliškar intimnost nastaja med brati, v njihovih pogledih, molku, drobnih konfliktih in nežnostih. V obeh filmih je tišina glasna pripovedovalka. V gorah govori o osami, o ritmu narave, o neizrečenih čustvih med brati, je čustveni jezik, ki ga bratje uporabljajo pogosteje kot govor; v filmu o spominu govori o travmah, o stvareh, ki so bile predolgo potisnjene v pozabo, o generacijskih vrzelih.

Prostor je tisti, ki hrani spomin

Film *Ne pozabi me* režiserke Anje Medved je bil na sporedu prvi večer. Skupaj z Nadjo Velušček je Anja ustvarila

letošnje delavnice Dokumentarnica, ki jo sofinancira Slovenski filmski center, javna agencija, in v soorganizaciji Društva slovenskih režiserjev in režiserk, Zavoda za turizem, kulturo, mladino in šport Brda, zavoda KINO-kašča/CINEMattic in društva Kolo.

Anja Medved in Petra Seliškar

izjemno nežen, a hkrati pretresljiv dokumentarni esej, ki skozi intimne pripovedi ljudi, ki so vojno doživeli kot otroci, in skozi svoje otroške oči išče neizrečeni družinski spomin na drugo svetovno vojno. »Človek pomeni v arabskem jeziku nekoga, ki pozablja,« pove režiserka. Zato šiva spomine njih, katerih zgodovina je razdeljena med dve državi in več ideologij, ter pripoveduje o vojni v času nemirnega miru, ko slišimo ponovne pozive k oboroževanju.

Daleč stran od rožljanja z orožjem pa gledalca popelje svež, poetičen in hkrati zelo stvaren dokumentarni film *Gora se ne bo premaknila* režiserke Petre Seliškar. Dogaja se visoko v makedonskih gorah, kjer štirje bratje več mesecev na leto živijo skoraj odrezani od sveta, obdani z naravo, čredo in mogočnimi ovčarskimi psi, v okolju, kjer je vsak dan hkrati čudovit in neizprosno trd. Da bi se dotaknil izginjajočega sveta, moraš postati del njega, pravi režiserka, ki vzpostavi izjemno zaupanje z brati. Film, v katerem ni glasnega komentarja, ni razlag, ni dramaturške prisile, odpira vprašanje, kaj je takšno življenje: svoboda ali ujetost.

Gora kot teža tradicije, meja kot teža spomina

Oba filma zaupata gledalcu, da bo znal poslušati tudi tisto, kar ni izrečeno. Da bo zmožel začutiti, zakaj se pripovedovalcu v Anjinem filmu zadržalo in se staremu

Dokumentarnica v Vili Vipolže

možu orosijo oči in zakaj bratje v Petrinem filmu s tišino razkrivajo, česar ne znajo ali ne zmorejo izreči.

V obeh filmih je prostor tisti, ki hrani spomin – enkrat kolektivni, drugič družinski. Gora je nesprenljiva, mogočna, skoraj mitološka, ne bo se premaknila. Oblikuje brate, njihove navade, odnose, je hkrati njih dom in ujetost. Obmejni prostor med Slovenijo in Italijo je poln zgodovinskih razpok, spominov, travm, bolečin in prehodov, ranjen, razdeljen, poln tišine. Ko kamera potuje skozi prazne ulice ali zapuščene hiše, gledalec čuti, da prostor ve več, kot je izrečeno. Ko potuje po gori, pripoveduje o trdnosti družinskih vezi in hkrati o teži odgovornosti in ujetosti.

In oba filma delujeta terapevtsko. Bratje v filmu *Gora se ne bo premaknila* se skozi kamero, ki so se je po režiserkinih besedah bali celi dve leti, ugledajo kot posamezniki, pričevalci v filmu *Ne pozabi me* pa dobijo priložnost, da izrečejo, kar je bilo dolgo potlačeno. Kot nevidna sila deluje prisotnost režiserk, obe povezuje spoštljiv, nevsiljiv pristop. Obe raziskujeta človeka v odnosu do časa, *Gora se ne bo premaknila* raziskuje sedanost, vpeto v tradicijo in prihodnost, *Ne pozabi me* raziskuje preteklost, ki še vedno oblikuje sedanost. Gora kot teža tradicije, meja kot teža spomina. Oboje pa kot ogledalo, spomin in opomin.

Iva Sivec

Kader iz filma *Ne pozabi me*

Fotografija: vir internet

Kulturni praznik

Medgeneracijsko sodelovanje med prvošolci in petošolci

Učenci prvih razredov matične šole so Prešernov dan obeležili na poseben način, saj so se odpravili k petošolcem, ki so jim pripravili kratek, a vsebinsko bogat kulturni program. Petošolci so se predstavili s Prešernovimi pesnitvami, recitacijami (tudi v italijanskem in angleškem jeziku), plesom, stripi in drugimi ustvarjalnimi prispevki ter tako prvošolcem na prijeten in razumljiv način približali pomen kulture in kulturnega praznika.

Tudi prvošolci so se aktivno vključili v dogajanje in se petošolcem predstavili z deklamacijo pesmi, s čimer so pokazali pogum, zavzetost in veselje do nastopanja. Medgeneracijsko sodelovanje je

eden izmed prioritarnih ciljev naše šole. Takšne dejavnosti pomembno prispevajo h krepitvi povezanosti med učenci različnih starosti ter spodbujajo učenje drug od drugega, razvijanje socialnih veščin in

občutek pripadnosti šolski skupnosti. Kulturni dan je tako minil v duhu sodelovanja, ustvarjalnosti in skupnega praznovanja slovenske kulture.

Balinarski klub Goriška brda praznuje 60 let

Baliranje je šport druženja in rekreacije za moške in ženske

Na balinišču ključno vlogo igra natančnost, a uspeh Balinarskega kluba Goriška brda sloni predvsem na srčnosti, prostovoljstvu in povezovanju. »Za vsakim uspehom so poleg tega še

Balinarji skozi desetletja nizali številne nastope na turnirjih in uspehe

O prvih društvenih korakih beremo v zborniku briškega balinarskega kluba, ki je izšel ob 50. obletnici delovanja: »Pisalo se je leto 1964, ko je nekaj mladih balinarskih zanesenjakov začelo razmišljati, da bi ustanovili balinarsko društvo. Povezali so se z Območno balinarsko zvezo Nova Gorica in tako leta 1965 ustanovili in registrirali prvo športno društvo v Brdih – Balinarsko društvo Medana.« Klubu, ki mu je sprva predsedoval Edi Rusjan, so se pridružili številni novi člani tudi iz drugih briških vasi, zato se je kasneje preimenoval v Balinarski klub Goriška brda. Rezultati se niso pustili dolgo čakati: kvaliteta baliranja je hitro naraščala, ambicije tudi, kar se je zrcalilo v uspehih na območnih, republiških in državnih tekmovanjih. A če je kdo mnenja, da so briški balinarji druženje na »zukih« obdržali le zase, se iskreno moti. Tudi ženska sekcija uspešno deluje znotraj kluba in nabira številne visoke uspehe blizu in daleč. Balinišče v Vipolzah je ves čas polno tako rekreacijskih kot profesionalnih skupin. Več deset ljubiteljem baliranja je nedeljsko druženje postalo že nepogrešljiva navada.

»Četudi nosi baliranje prizvok sproščujoče in gostilniške igre, to še zdaleč ni tako. Tudi v tem športu so pomembni koncentracija, fizična pripravljenost, disciplina, redna vadba. Baliranje je timska igra. Moraš dati vse od sebe. Vsi igramo zagrizeno, pa ne glede na to, ali smo na

trije pomembni stebri: vztrajnost, ekipni duh in predanost«, dodajajo briški balinarji, ki to športno filozofijo živijo in širijo že jubilejnih 60 let.

Otvoritev balinišča v Medani 1.5.1966

kakšnem turnirju, ali na treningu na domačem igrišču,« poudarjajo v klubu.

Mejniki

Posebno mesto v zgodovini kluba nosi gotovo uvrstitev v drugo republiško ligo leta 1985 in osvojenost 2. mesta na pokalnem tekmovanju Slovenije v četvorkah leta 1988. Temu se je leta 2011 pridružilo 3. mesto na pokalnem tekmovanju Slovenije v četvorkah, leta 2012 pa 1. mesto v četvorkah v kategoriji nad 55 let. Najboljši pozdrav 60. obletnici kluba je bila uvrstitev v 1. ligo. Klub uspešno tekmuje v pokalu Balinarske zveze Slovenije. Po zmagi v Košani so na domačem igrišču premagali superligaša Velenje, temu pa je sledila še zmagav v Postojni. 11. aprila se bodo briški balinarji borili za nastop v polfinalu Pokala BZS, in sicer proti večkratnim državnim prvakom, ki so lansko leto nastopali v Evropskem pokalu – ekipi Skala iz Sežane.

Sicer pa briški balinarski klub redno igra zimsko ligo v Novi Gorici, kjer ves čas kroji vrh lestvice na Severnem Primorskem, nastopa pa tudi v Pokalu Slovenije in Pokalu nad 55 let v četvorkah ter na državnem prvenstvu posamezno nad 55 let. Pri slednjem velja omeniti, da so v zadnjih 10 letih že dvakrat osvojili naslov državnih prvakov.

Balinarski klub Goriška brda praznuje 60 let

Otvoritev balinišča v dvorani v Fojani leta 1976

1966: prvo zunanje dvostezno balinišče; 1976: prvo balinišče v dvorani

Kot kaže, sta zadnji dve leti prežeti z balinarskimi jubileji: prav v letošnji pomladi bo jubilejnih 60 let praznovalo dvostezno balinišče v Medani, deset svečk manj pa bo upihnilo dvostezno balinišče v dvorani v Fojani. Velika dodana vrednost in pridobitev je bilo vipolško štiristezno balinišče, ki je bilo slavnostno predano namenu 4. septembra 2010, v poletju 2023 pa je bilo delno pokrito in zaprto.

A nič ni samoumevno. Vsa balinarska infrastruktura je bila zgrajena z zavihanimi rokavi, prepotenimi srajcami članov kluba in posluhom lokalne skupnosti, še posebej Občine Brda. Samo v pokritje in zaprtje balinišča v Vipolžah so briški balinarji vložili več kot 600 ur prostovoljnega dela ter okrog 20.000 evrov lastnih in donatorskih sredstev.

»Vipolška dvorana omogoča igranje tekem na najvišji ravni, kar dokazuje tudi oktobra organizirani mednarodni turnir Alpe-Adria U-18, na katerem so nastopile mladinske reprezentance Hrvaške, Italije - Benečije & Furlanije - Julijske krajine, hrvaške Istre in Slovenije. Istočasno so reprezentance Hrvaške in Slovenije v kategorijah U-18 in U-23 prav v Vipolžah štiri dni trenirale pred odhodom na svetovno prvenstvo v Turčiji, kjer so osvojili osem medalj,« s ponosom pojasni predsednik kluba Zvezdan Prinčič. Na vipolškem igrišču so tudi že v preteklosti gostili pomembna športna srečanja: 14 državnih prvenstev za mlade, nenazadnje leta 2015 zelo odmevni peterboj narodov v kategoriji U-15.

Briški balinarji se ne bodo ustavili pri tem. Poleg ligaških tekem in tradicionalnih turnirjev bodo gostili prvenstvo OBZ Nova Gorica v četvorkah in 4. julija državno prvenstvo za vojne veterane vojne za Slovenijo. Kandidirali pa bodo tudi na razpisu za organizacijo enega izmed državnih prvenstev posamezno.

Balinarji skozi desetletja nizali številne nastope na turnirjih in uspehe

Delo z mladimi

Da so bili vedno naklonjeni mladim, tudi poudarjajo v klubu. Medtem ko so ves čas medse z veseljem sprejemali nove okrepitve, so leta 2005 zagrizli v nov izziv in ustanovili šolo balinanja. Skozi vzorno sodelovanje z OŠ Alojza Gradnika Dobrovo, s katero klub še vedno gradi skupne projekte (Briški dan športa, razni športni dnevi itd.), so na balinarske steze privabili številne mlade ljubitelje tega športa, ki so se kasneje povzpeli vse do reprezentančnih vrst.

Pobratenje in sosednje občine

Vse v uvodu nanizane vrednote natančnosti, vztrajnosti, ekipnega duha, predanosti in prostovoljstva dobijo enotno poslanstvo v medsebojnem druženju vseh v briških ljubiteljev balinanja in v povezovanju in sklepanju novih prijateljstev, pa najsibo med aktivnimi igralci ali do tistih, ki balinanje radi spremljajo iz tribu-

Balinarska zveza Slovenije je briškim balinarjem za visoki jubilej čestitala že ob oktobrskem mednarodnem turnirju v Vipolžah. Fotografija: Balinarska zveza Slovenije

Balinarski klub Goriška brda praznuje 60 let

ne. Sklepanje novih vezi je pred več kot 40 leti pripeljalo do pobratenja med briškim in matuljskim balinarskim klubom, številni pa so turnirji, na katerih si v roke sežejo balinarji s te ali one strani meje. Briški balinarji so se skozi vsa ta desetletja merili s kolegi od Imole v Italiji pa vse do Reke na Hrvaškem.

Skratka, briški balinarski klub že 60 let združuje generacije, gradi mostove med ljudmi in ohranja tradicijo, ki presega samo igro. S svojim delovanjem je bil vzor številnim drugim društvom, odpiral je tudi možnosti novih sodelovanj med istovrstnimi organizacijami, celo občinami.

»Balinanje je šport druženja, rekreacije, za moške in ženske, pravi izziv tako za najmlajše kot starejše. Skratka, na balinišče v Vipolzah so vabljeni čisto vsi, ki bi se radi preizkusili v tem zelo popularnem športu v mediteranskem prostoru, pa tudi bolj oddaljenih deželah,« ob 60. jubileju poudarjajo v briškem balinarskem klubu.

Ob tem predsednik kluba Zvezdan Prinčič posebej izpostavlja zahvalo vsem članom kluba: »Čisto vsi so nepogrešljivi in so pristavili pomemben košček k uspešnemu delovanju kluba skozi vsa ta desetletja. Posebnega slavlja ob 60. obletnici nismo pripravili, ker smo pretekli

Sodelovanje na mednarodnem turnirju v Imoli

Priprave balinarskih reprezentanc v oktobru 2025 na balinišču v Športnem parku Vipolže

Šola balinanja je izpostavila veliko talentov, nekateri izmed njih so nastopali tudi v reprezentančnih vrstah.

1. mesto četvorke OBZ Nova Gorica leta 2011

dve leti organizirali odmevne dogodke, od slavnostnega odprtja pokritega in zaprtega balinišča, do mednarodnega turnirja Alpe-Adria U-18. Nobeno priznanje ne bi odtehtalo vsega prostovoljnega dela, angažiranosti, gostoljubnosti, pa tudi strokovnosti in medsebojne podpore, ki jih premoremo briški balinarke in balinarji. Uspešno izpeljani tako veliki dogodki zgolj dokazujejo, da smo ne samo športni kolegi, temveč skupnost. Hvala vsem našim članom.«

Erika Koncut

Fotografija: arhiv Balinarski klub Goriška brda

Jesenski del sezone prinesel spodbudne rezultate

Jesenski del sezone 2025/26, ki je za nami, je postregel s številnimi spodbudnimi rezultati, ki nakazujejo, da je bilo delo pri mladinskih selekcijah in članski ekipi pravilno zastavljeno.

Mladinske selekcije U-7, U-9, U-11, U-13 in U-15 so se v tem delu sezone uspešno dokazovale na številni domačih in mednarodnih turnirjih. Veseli nas zagnanost naših mladih nogometašev, ponos in pripadnost dresu ter spoštljiv odnos, ki ga ti otroci prikazujejo na igrišču in izven njega. Tako smo jeseni uspešno izpeljali tudi odmeven mednarodni turnir v kategoriji U-11, na katerem je sodelovalo 10 ekip iz Slovenije in Italije. Velika zahvala gre ob tem staršem za razumevanje in pomoč pri organizaciji.

Jesenski del sezone smo tako zaokrožili z enodnevni izletom v Videm, kjer smo si na povabilo nogometne akademije videmskega Udineseja lahko ogledali vadbene površine njihove akademije ter notranjosti videmskega stadiona. Dan smo zaključili z ogledom tekme Udinese : Lecce. Posebna zahvala za organizacijo in koordinacijo omenjenega izleta gre vodji naše nogometne šole Janiju Šturmu, ki je z videmskim prvoligašem, po tem, ko je tam pred leti vodil njihovo mladinsko selekcijo, ohranil številne prijateljske in strokovne vezi. Verjamem, da bo izkušnja za večino naših mladih igralcev in njihovih družin ostala še dolgo v lepem spominu.

V prizadevanjih po strokovnem izpopolnjevanju naših trenerjev

nam je v letošnji sezoni uspelo pridobiti organizacijo trenerskega seminarja pod okriljem Nogometne zveze Slovenije za pridobitev UEFA C trenerske licence pri nas v Vipolžah. Tečaj je potekal od 21. 1. do 14. 2. 2026. Predavanja so potekala v učilnici OŠ Dobrovo, praktične vaje pa na novem igrišču z umetno travo v Vipolžah. Tečaja sta se udeležila tudi naša trenerja Hana Golob in Patrik Ipavec. Na praktičnih prikazih treningov s strani trenerskih kandidatov so sodelovali tudi mladi nogometaši NK Brda. Velka zahvala za zaupano organizacijo gre v prvi vrsti Iztoku Kavčiču, vodji trenerskih usposabljanj pri NZS, s katerim verjamemo, da bomo v bodoče še nadgradili naše sodelovanje in tako pripomogli h kvalitetnemu razvoju naše nogometne šole.

Članska ekipa je po začetnem rezultatskem krču v nadaljevanju sezone pokazala pravi karakter in dosegla rezultatski preobrat. V zimskem prestopnem roku se je ekipa okrepila s šestimi mladimi perspektivnimi igralci, ki bodo v na-

daljevanju sezone prinesli dodatno konkurenco na vseh igralnih položajih in predstavljali pomembno dolgoročno okrepitev dosedanjemu jedru ekipe. Verjamemo, da bo člansko moštvo v nadaljevanju sezone precej bolj konkurenčno v EPNL in bo postopno sposobno posegati tudi proti bolj ambicioznim ciljem, česar si vsi želimo.

Za konec bi se rad še enkrat zahvalil Občini Brda, vsem sponzorjem, donatorjem, vsem podpornikom, staršem ter ekonomu Igorju Cukjatiju za nesebično pomoč in razumevanje pri vseh klubskih aktivnostih. Posebna zahvala gre ekipi Režijskega obrata Občine Brda in vodji Sebastjanu Arčonu, ki je tudi v času jesenske vodne ujme in kasnejše obnove poškodovane infrastrukture ob obilici nujnih intervencij pokazala posluš in poskrbela za urejenost nogometne infrastrukture v športnem parku v Vipolžah.

v imenu Upravnega odbora NK Brda
Damjan Birtič,
predsednik NK Brda

V spomin Zori Podveršič, roj. Štekar

S svojim pogumom je bila vsem za zgled

Zapustila nas je Zora Podveršič, roj. Štekar, ena prvih povojnih medicinskih sester v Brdih.

Rodila se je 3. 5. 1931 v zavedni slovenski družini na Humu. Skromno otroštvo je preživljala s starši koloni in tremi sestrami. Hodila je v italijansko šolo, kjer je bil slovenski jezik prepovedan, zato so doma še posebej gojili slovensko besedo in pesem.

Pred svojim 18. letom je odšla v Ljubljano na študij, kjer je leta 1951 končala šolo za medicinske sestre in dobila prvo zaposlitev na pediatričnem oddelku otroške bolnice. Službeno pot je nadaljevala v splošni bolnici v Pulju na Hrvaškem.

Leta 1960 se je vrnila v Brda, kjer je v ambulanti Kojsko poleg dr. Paljka postavljala temelje zdravstvene oskrbe v Brdih. Patronažno službo je opravljala vestno in z veseljem. V tistih povojnih časih je bilo zdra-

vstveno delo polno entuziazma. Na svojih službenih poteh je večkrat pešačila v dolnja Brda in spoznala tudi marsikatero stisko ljudi, saj Brda niso bila tako razvita kot danes. Domačini so tudi izven delovnega časa potrkali na njena vrata, če je bilo potrebno.

Mnogo starejših Bricev jo pozna iz obratne ambulante Anhovo, saj je veliko številko Bricev hodilo na delo v Salonit Anhovo. V Zdravstvenem domu Nova Gorica so ji zaupali vodenje oddelka sterilizacije. Službeno pot je končala v domu starejših občanov v Gradišču nad Prvačino.

Po upokojitvi je v Prvačini vodila skupino za samopomoč, ustvarjala z glino, pisala pesmi in izdelovala slike iz suhega cvetja. Zaradi bolezni je starost preživljala pri hčerki Diani na Humu v krogu vnukov in pravnukov, ki so ji bili v veliko veselje.

Bila je prava borka za življenje, saj je z izkušnjami, ki si jih je nabrala v življenju, dolgo v starost kljubovala bolezni in nam bila s svojim pogumom za zgled. Od nje smo se poslovlili sredi februarja v ožjem družinskem krogu na pokopališču v Kojskem.

Diana Feri

Šola

Praznični bazar na podružnici

Veselje, ustvarjalnost in toplina

Decembra lani je na naši šoli potekal praznični bazar, dogodek, ki je podružnično šolo napolnil z veseljem, ustvarjalnostjo in toplino. Na stojnicah so bili razstavljeni izdelki, ustvarjeni z veliko truda naših učencev. Posebno vrednost je dodalo medgeneracijsko sodelovanje – pri pripravi izdelkov za bazar so učencem pomagale gospe iz Društva upokojencev Kojsko ter s svojim znanjem in izkušnjami obogatile ustvarjalni proces.

Učenci so poleg izdelkov pripravili tudi okraske z lepo mislijo, ki jih je vodja podružnice odnesla v Dom upokojencev Podsabotin kot praznično voščilo. S tem smo želeli razveseliti stanovalce doma in jim pričarati toplino praznikov.

Iskrena hvala vsem, ki ste sodelovali pri pripravi in izvedbi dogodka ter vsem obiskovalcem, ki ste s svojo prisotnostjo polepšali ta praznični čas. Zbrani denarni prispevki so namenjeni v šolski sklad.

Praznični bazar Kojsko

90-letnica Hedvika Koncut

Bralcem svetuje, naj bodo v življenju pridni

V krogu najdražjih je 29. novembra 2025 svojih 90 let praznovala Hedvika Koncut iz Višnjevika. Kot je sama rekla, so ji »žur« pripravili kar doma in je bilo zelo lepo.

Iz svoje mladosti se najbolj spomni, kako so hodili plesati v Višnjevik in Kojsko. Tam je spoznala tudi moža Franca, s katerim se je pozneje poročila v Gradnem. Pošali se, da po poroki nista šla na medene tedne, ampak kar v »brajdo vozit gnoj k trtam«. Doma so imeli veliko kmetijo, trte, sadje, živali in dela nikoli ni zmanjkalo. Pohvali se, da so bili tudi največji proizvajalci mleka, za kar so dobili tudi nagrado. Leta 1994 se jim je na kmetiji pridružil tudi Izidor, ki je kmetijo prevzel in sedaj s svojo družino po smrti moža Franca skrbi za Hedviko. Čeprav je pri svojih letih še zelo samostojna, vse še vedno kuha sama. Čas pa si krajša z gledanjem televizije. Najraje gleda nadaljevanko Reka ljubezni.

V prihodnjih letih si želi predvsem zdravja in vsem bralcem pošilja nasvet, da je treba biti v življenju priden.

Tinkara Prinčič

90-letnik Alojz Štekar

Človek dobre volje in vedrega duha

Predstavniki Društva upokojencev Kojsko so v januarju obiskali Alojza Štekarja s Huma, ki je praznoval častitljivih 90 let. Takšen jubilej je vsekakor hvalevreden in Alojz se pomena teh let še kako zaveda.

Ob prijetnem pogovoru so se prepletali številni spomini na otroštvo, na nesrečo, po kateri je kot osemletni deček postal civilni invalid vojne, na težka leta odraščanja ter na poklicno pot in skrb za družino ter kmetijo. Devetdeset let je dolgo obdobje, v katerem se nabere mnogo lepih, pa tudi bridkih trenutkov.

Alojz se je izučil za trgovca, kasneje pa je opravljal delo poslovodje. V življenju ni miroval – bil je aktiven član številnih organizacij. Posebno mesto v njegovem srcu so imeli planinci in lovci. V zeleno bratovščino je vstopil že leta 1962 in je še danes zvest član Lovske družine Sabotin.

Lansko leto mu je prineslo tudi bolečo izgubo življenjske sopotnice Anice. Kljub temu Alojz ostaja človek dobre volje in vedrega duha. Največ veselja mu prinaša družba sinov in vnukov, s katerimi rad preživlja čas. Na njegovi mizi pa skoraj nikoli ne manjkajo križanke – skrbi namreč, da ostaja tudi njegov um bister in razgiban.

Ob njegovem visokem jubileju mu želimo predvsem zdravja, mirnih dni ter še veliko toplih trenutkov v krogu svojih najdražjih.

Besedilo in fotografija: Majda Korenjak

95-letnik Teofil Prinčič - Filče

Ljubezen do zemlje je prenesel na vse

Teofil Prinčič - Filče se je rodil kot šesti otrok Angeli in Ivanu v Gornjem Cerovem. Ko je bil star 13 let, so očeta odpeljali v koncentracijsko taborišče v Mauthausen, od koder se ta na žalost ni vrnil. Starejši brat Željko in sestra Zdenka sta odšla v partizane, brata Niko in Stojan sta bila še majhna, zato je sam moral poskrbeti za kmetijo.

Po vojni so ga poklicali v mladinske delovne brigade za izgradnjo Nove Gorice, nato pa je moral še v Beograd, kjer so gradili gimnazijo Geokarta in stadion JNA. V delovni brigadi je bilo 167 brigadirjev in samo šest »udarnikov« (zgodnih delavcev). Filče je bil eden izmed njih.

Spoznal je mlado Slavico Humar iz Števerjana. Njena družina je »optirala« za Jugoslavijo, zato so se morali leta 1949 izseliti iz sosednje vasi Števerjan. Preselili so se v Kromberk, kjer se je Slavica zaposlila v tovarni pohištva.

Da bi jo lahko videl, je moral peš v Plave ter potem z vlakom v Novo Gorico in spet peš do Kromberka. Leta 1951 je šel k vojakom, najprej v Banat blizu Zrenjanina, potem pa na jugoslovansko-bolgarsko mejo, v naselje Bosilegrad. Mama je bila zelo vesela, ko se je po dveh letih vrnil domov, saj je bilo najprej rečeno, da bo moral služiti kar tri leta.

S Slavico sta si dopisovala in se maja 1957 tudi poročila. Rodili sta se jima hčerki Vesna in Alenka. Bratje in sestra so odšli od doma, z mamo in Slavico je Filče garal v zadrugi in na kmetiji, ki jo je povečeval. Poleg trte je sadil češnje, breskve in marelice, imel živino ter redil prašiča in kokoši. S Slavico sta tekmovala, kdo bo bolj priden. Drug drugega sta poganjala naprej.

Vola je nadomestil traktor. Filče je kupoval nove stroje, novo zemljo, avto in kombi. Finančno je pomagal pri študiju obeh hčera.

Delo je bilo zelo naporno, zlasti poleti, ko so bile seno, češnje in breskve, ki jih je štirideset let vozil prodajat v Škofjo Loko, Medvode in celo do Trziča.

Dve mandatni dobi je bil predsednik Krajevne skupnosti Kojško, odbornik občine Dobrovo in odbornik občine Nova Gorica. V Cerovem so v prostorih šole odprli podružnico Cicibana. Pomagal je pri organizaciji in vpisu 120 žena in deklet.

Tako so Brike ostale v Brdih in jim ni bilo treba iskati dela v Italiji.

Pred dvanajstimi leti ga je zapustila zvesta družica Slavica, sam je svojo žalost utopil v delu.

Do svojega 94. leta je vozil traktor, nabiral češnje, trgal grozdje in obrezoval sadje in trte. Kooperant Kmetijske zadruge Brda je bil od vsega začetka. Ljubezen do zemlje je prenesel na vse, zlasti pa na vnuka, ki je prevzel kmetijo. Sam pa zdaj opazuje sadove dela in mu svetuje.

Filče je za vse vir modrosti, ki jo potrebujemo v teh težkih časih. Živo se spominja vsega: kako je kot otrok na hrbtu nosil »fašinjce« iz brajde, kateri možje iz vasi se niso vrnil z ruske fronte, kako so se skozi Cerovo vračali jetniki iz Gonarsa, kako je bilo, ko so zaprli mejo leta 1947 ...

Še vedno je zelo vedoželjen in radoveden za vse, kar se dogaja doma in po svetu, z očali in povečevalnim steklom bere časopise, dnevno spremlja politiko.

Sam je skromen, saj na primer ni želel objave tega besedila, ampak zelo je ponosen na dosežke in uspehe svojih treh vnukov in treh pravnukov.

Želimo mu še veliko lepih dni.

Vesna Prinčič Crosatto
Fotografija: Ivan Crosatto

Sedmošolci v ČŠOD Breženka

Učenci sedmega razreda Osnovne šole Alojza Gradnika Dobrovo so od 12. do 16. januarja 2026 preživeli teden v naravi v Piranu.

90-letnica Albina Marinič

Naša mama kot prava kraljica

Naša mama kot prava kraljica,
čeprav se ji že piše lepa devetica.
Albina Marinič, bolj poznana Bine,
katere v Benečijo segajo korenine,
predvsem je trdoživa Brika
in pri letih teh še pupa ku se šika.

V njenih spominih se bere,
kako življenje svojo pot ubere.
Pot, ki vedno z rožami ni bila postлана,
od vojnih viher v otroštvu tudi razorana.
A grozote vojne niso jo zlomile,
kvečjemu so zelo jo utrdile.

Vozilo jo življenje je iz kraja v kraj
in trnovih poti bilo je velik zalogaj.
Pa vendar čas prinese raznoliko,
in tudi trenutkov lepih je bilo veliko.

Še mlada se zelo je poročila
in kar štiri otroke v svet je ta rodila.
Zal zapustil mož prezgodaj je ta svet
in ni bilo ji dano križem rok in nog sedet.

Še predobro njej poznano je delo,
že mlado dekle vrh glave ga je imelo.
Bila v družini najstarejši je otrok
in tako njeni mami postavljena ob bok.
V gospodinjstvu je morala veliko postoriti,
sorojencem pa sestra in varuška biti.

Nekaj časa se je tudi šivati učila,
a za poklic ni bila ji sreča mila.
Se je pa toliko vendar naučila,
da je veliko lepega lahko sešila.
Ko se po poti njeni delovni oziraš,
po gozdu očiščenem najprej marširaš,
potem obdelane vse brajde gledaš,
vrste drevja sadnega opevaš,
nje bujnega te cvetja vonj omamlja,
v vrtu vidiš, da se čas pa ne zapravlja.

Pridna b'la in je kot mravljica ženica,
naj si bo kot gospodinja al' kmetica,
in še danes marsikoga vrže v koš,
pa naj si bo to žena al' pa mož.
In ker vsak dinar ji prišel je prav,
njej »šverc komerc« ni bil bav-bav.
Meso okoli pasa, cigareti v »buštin«,
pa žganje in še kaj za čez mejo v Krmin.

Tudi v Anhovo lovit strupen azbest je šla
in tam tudi polovično penzijo dočakala.
Na te čase vsak dan vrača se spomin,
saj ji pri dihanju pomaga Ventolin.

Še vedno rada poje, pleše in se veseli,
le po hribih telo ji več ne dovoli.
Je pa prišla že trikrat do Triglava,
da kdo ne poreče, da ni Slovenka prava.

Ko ji spanec noče sestiti na oči,
ali pa ji vreme zunaj delat ne pusti,
da ji brezdelja čas hitreje mine,
pa v beležko zapisuje si spomine.

Tudi knjiga od nekdanj veliko ji pomeni,
mogoče se zato Alzheimer zanjo ne zmeni.
Ona pravi, da od ust do nosa vse pozabi,
vemo pa, da še vedno vse štima v njeni glavi.

Več let je v raznih društvi delovala.
gre za trud in čas vložen velika ji zahvala.
Pa tudi pomoč potrebnim ni tuja njej,
razdaja vedno in povsod se brez mej.

Pride čas, ko v Brdih češnje dozori,
takrat vse težave njene v pozabo odhitijo.
Branjevko je treba peljat do pđdrat,
ker se pač mora hitro vse prodat.

Tudi za novinarje je ona zanimiva,
za odgovore ne potrebujejo detektiva.
Tu mami pride jezik vedno prav,
le kdo bi bolje pripovedovati znal:
kako bilo je včasih in kako sedaj na vasi,
kako se vse spreminja počasi,
kako briška se frtalja speče in polenta skuha,

pa od peke potice do dobrega kruha,
kako in kdaj se obdelujejo brajde,
potem pa na RTV se ona znajde.

Ko se končajo od sadja vse »štorje«,
jo ona ubere kar lepo na morje.
Že dolgo pa je videli nista Bašanija in Piran,
se pa zato z azbestarji odpravi v Strunjan.

Še vedno gre rada na razne proslave
in takrat ne beli si z ničemer glave.
Takrat se duša in telo ji odpočije
in si nabere nove pozitivne energije.

Naša slavljenka postala mlada je že mama,
veliko časa bila je s štirimi otroki sama.
Zdaj veselo že na prste vnuke šteje,
ob pravnukih pa se srce ji sladko smeje.

Še veliko bi napisati o njej se dalo,
saj tega in onega doživela ni le malo.
In če vas pot zanese kdaj do njenega doma,
pove vam to in ono brez vsakega dvoma.

Prišla do lepih je in častljivih let,
naj Bog ji da veliko zdravih še živet.

v imenu vseh, ki jo imamo radi,
zapisala Mara Marinič

Tudi jaz sem lahko »neverni« Tomaž

Glede na vzdušje duhovnega doživljanja med letom nosimo med sv. mašo mašni plašč zelene, rdeče, vijolične in bele barve. Zelena barva se uporablja za običajna obdobja, rdeča ob godovih mučencev in praznikih sv. Duha,

Če smo v postnem času ob božji besedi, molitvi, postenju in dobrih delih avtokritično razmišljali o sebi, o osebnem spreobrnjenju, smo prav v molitvi križevega pota zaslutili, da je križ ne samo del Jezusove, ampak tudi naše zgodovine, polne pomanjkljivosti in zunanjih težav. Težko bi našli kakšno drugo znamenje, ki bi dajalo s takšno močjo smisel naši človeški usodi.

Vsa ta naša soočenja z vabilom k spreobrnjenju pa nas v velikonočnem času veselo pripeljejo iz resnobne vijolične v belo barvo veselega praznovanja Jezusove zmage nas smrtjo. Odvaljen kamen izpred Jezusovega groba nas uči, da življenje brez ran ne obstaja. Samo preko trpljenja pridemo do vstajenja, zato se naša vera ob križu ne zlomi in da je realno hrepenenje po osebnem zveličanju mogoče kljub naši grešnosti in človeški nepopolnosti. To hrepenenje temelji na Stvarnikovi ljubezni, ki je večna in Jezusovi obljubi našega vstajenja.

Zanimivo je, da popotnica našega upanja ne srečno večnost temelji na nekem tesarju Jezusu iz neznatne rimske cesarske province, ki kot duhovni učitelj v dobrih treh letih s svojim učenjem, kaj Bog pričakuje od ljudi in kako naj mi živimo, da bomo všeč Bogu, tako razjezil vladajoče sodobnike, da so ga uspeli utišati s Pilatovo privolitvijo. Trenutno so dosegli z križanjem svoj namen.

Pregovor »Ljudje obračamo, Bog obrne« pa se je na naše veliko veselje, pa tudi presenečenje, v polnosti uresničil. Uresničitev Jezusovega vstajenja, ki ga je prej svojim učencem velikokrat napovedal, je najprej šokiralo Marijo iz Magdale pred odprtim grobom, na velikonočni večer deset apostolov, pa tudi dva učenca sta spoznala, da sta se pogovarjala z vstalim Jezusom.

Ljudem današnjega časa, ki zelo cenimo eksperimentalne znanosti, pa je med vsemi protagonisti vstajenja, ki jih omenjajo velikonočni evangeliji, najbolj blizu edini med apostoli, ki ga ni bilo na prvem srečanju vstalega

plašč vijolične barve uporabljamo ob pogrebih in v adventu ter postnem času. Vesele in praznične čase božiča in velike noči označuje mašni plašč bele in zlate barve.

Jezusa z apostoli. Ta »neverni« Tomaž seveda ni edini, ki mu je težko verovati, da je Jezus vstal od mrtvih in neka-ko predstavlja vse nas, ki trdimo: ko si mrtev, si zagotovo mrtev. Če bi kdaj doživeli tako veliko razočaranje kot Tomaž z Jezusovo smrtjo, bi si rekli, komu naj človek še zaupa. Tako se je ob novici, da je Jezus vstal od mrtvih, v njem porodil upravičeno globok dvom.

Samo dva izmed apostolov sta izkazala v teh dramatičnih trenutkih izreden pogum. Najmlajši med apostoli Janez si upa stati skupaj z Jezusovo mamo na Kalvariji pod križem in naš »neverni« Tomaž, ki si je upal edini kljub paničnemu strahu ostalih krepko zaklenjenih v dvorani podati na ulico z velikim tveganjem, da ga bo kdo prepoznal kot Jezusovega učenca in bi ga doletela Jezusova usoda. Ta njegova odločitev, da sam razmišlja in se sooča s tragedijo, ki je doletela njegovega Učitelja, pa je imela za posledico, da se je oddaljil od skupnosti in posledično zamudil prvo srečanje Vstalega z apostoli. Ko se je vrnil v skupnost apostolov, ki so mu vse v prek pripovedovali, kaj so doživeli, in jim rekel, da jim ne verjame, čez osem dni doživel osebno srečanje v Vstalem. Tako so se tudi Tomažu razblinili dvomi v Jezusovo vstajenje. Ves šokiran in v zadregi pred ostalimi je izustil najkrajšo veroizpoved: »Moj Gospod in moj Bog.«

Ta Tomaževa odsotnost usmerja današnjega kristjana v skupnost današnje Cerkve in ugotovitev, da je brez skupnosti prav težko najti Jezusa. Če smo v skupnosti župnije, tudi če ni popolna, pripravljeni živeti in sprejeti vse brate in sestre kakor Bog sprejema vse ljudi, lahko ustvarjamo dovolj gostoljuben dom, kjer lažje duhovno zorimo. Biti vstajenski kristjan ni predvsem doktrina ali moralni ideal, ampak živ odnos skupnosti z Vstalim Gospodom.

Veselo praznovanje vošči kojščanski župnik.

Jože Ipavec